

Harrie Geelen
Imme Dros

Een mislukte foto

Harrie Geelen
Imme Dros

Een mislukte foto

Harrie Geelen/Imme Dros

Een mislukt foto

Naar de gelijknamige
televisieserie

DE GOOISE UITGEVERIJ - BUSSUM

EEN EEND STAAT LELIJK IN DE WEG

Het plaatsje Runkum is natuurlijk een gat, maar de lucht is er nog fris en de omgeving prachtig. Daar zal het wel mee te maken hebben, dat er de laatste jaren steeds meer verhuishagens richting Runkum zijn gereden. De landelijke weg naar het dorp werd drukker, en rijp voor een klein pompstation. Kees Drak, de pompbediende, mag niet klagen over de zaken die hij aan de Runkumse weg doet, maar er zijn toch elke dag uren, waarop te weinig verkeer passeert en Drak geeuwend zit uit te zien naar klanten.

Tijdens zo'n leeg uurtje op een zomermorgen, kwam er zowaar een lelijke eend aansukkelen, en stopte een eindje van de benzinepomp.

Kees Drak, die al verheugd opgeveerd was uit zijn stoel, zakte terug.

Met een zuur gezicht keek hij naar de man, die naar zijn kantoortje toekwam. Opbellen, tien tegen één! De man (geen Runkummer) had een opzichtig rood met zwart geruit jasje aan en een gele sjaal enkele keren om zijn nek gewikkeld. Bespottelijk. Nee, duidelijk geen Runkummer. Nog geen import-Runkummer.

De man duwde de deur open met een hand waaraan een spuuglelijke ring zat van onbehoorlijke afmetingen. Kees Drak wendde zijn ogen er van af.

Hoe kon een vent zoiets dragen! „Kan ik hier opbellen?” vroeg de man. Drak zette de teller op scherp en knikte. Terwijl de vreemdeling driftig met de schijf aan de gang ging, bladerde Drak zuchtend de krant door. Was het maar spitsuur, was het maar zaterdag . . . De man aan de telefoon hoorde de telefoon acht keer zoemen voordat eindelijk de hoorn werd opgenomen en een hem bekende stem zacht zei: „Zaneck . . .” Hij hield de dikke, gele sjaal half voor zijn mond en sprak gedempt: „Ja . . . met Van Slingelandt. . . Dat weet ik . . . dat weet ik . . . Maar het moest. . . het moest, ja . . .!” Zijn stem schoot uit. Drak keek even op uit zijn krant. Gekke vent, raar tiep.

„Ik wil met je praten . . . Nu. Het moet nu . . .” Net een dreinerig kind. Uh, . . . bah.

Gelukkig kwam er een wagen de weg af naar zijn pomp. Opgelucht verliet Drak de zenuwelijker aan de telefoon en

haastte zich naar buiten. Een klant. En wat voor één. Een benzineslurpertje van de eerste orde. Grote, vooroorlogse wagen . . . Wat een kanjer!

De man aan de telefoon liet de sjaal van zijn mond zakken: „Ik weet, dat je niet wil hebben, dat ik je opbel. Maar het móet gebeuren. Versta je me? Je hebt geen keus. Ik wil je NU spreken . . . Waar ben je dan? Dan kom ik naar je toe . . . Vanmorgen nog . . . ja . . . ja . . .” Kees Drak was intussen in zijn element. „Zie je niet veel meer tegenwoordig, meneer . . . Dit vervoer, meneer . . . Nounou, d'r gaat aardig wat in, meneer . . . Haha . . . Ziezo . . . daarmee haalt u net het volgende station . . . meneer.”

Want de oude heer in de dure wagen was duidelijk een meneer, zo goed als de sloeber binnen een raar tiep was. „Hoeveel ben ik u schuldig?”

Voordat Drak zijn klant kon antwoorden, kwam de jongeman gehaast op hem toe en riep: „Kan ik even . . .” Alsof hij het niet gehoord had, noemde Drak traag het bedrag aan de klant. Deze zocht geld en vroeg hoe ver het nog naar Runkum was. En aldoor bleef die verdraaide lammeling in zijn geruite jack maar zwaaien met een briefje en roepen, dat hij betalen wilde. Beleefd blijven was het devies van Drak. „Moment, meneer,” beet hij hem toe. En keerde zich weer breeduit in de richting van de slee . . . „Runkum . . . tja es even kijken . . .” „Helpt u die man maar even,” zei de oude heer toen de

driftekikker verwensingen begon te uiten. Drak wendde zich naar hem toe. Hij trok zijn vette portefeuille uit zijn zak en begon terug te geven van een tientje. „Altijd beleefd blijven, meneer .. ,” zei hij fijntjes, „ook al verdien ik dan meteen een klap aan u . . . dat is veertig cent en vijf . . . zes . . . zeven . . . zo . . . ziet u wel?” Zonder te bedanken rende de man naar zijn eend. De heer in de slee keek hem hoofdschuddend na en betaalde.

Uit de eend kwamen borrelende geluiden. Met leedvermaak volgde Drak het opgewonden doen en laten van de jongeman, die van de motorkap naar de starter en terug liep.

„Die is kapoere,” stelde hij vast, „hij kan gaan lopen ...”

„Hoe ver was het nu naar Runkum?”

„Nou met uw, wat haalt u . . . Zó!? ... Nou dan is het een half uurtje . . . zeg, drie kwartier.”

Alweer viel de jongen hem in de rede.

„Gaat ü niet richting Runkum?”

„Jawel.”

„Kan ik een lift krijgen . . . ik móet naar Runkum ziet u . . .

Ik ... ik wil er wel voor betalen.”

De oude heer trok zijn wenkbrauwen op.

„Stapt u maar in, maar veeg uw voeten.”

Drak kwam met een schok tot de werkelijkheid terug.

„Maar die eend . . . wat mot ik . . .”

„Die kom ik vanmiddag halen . . . eind middag.” En Drak zag

tot zijn verbazing twee briefjes van tien in zijn hand.
De grote wagen reed zoevend weg.
Drak keek hem na en daarna naar het geld in zijn hand.
Toen begon hij zuchtend de grijze eend te verslepen.
Hij stond lelijk in de weg.

DE FAMILIE QUANT

Ingmar Quant woonde precies één dag te Runkum. Hij had de boerderij van zijn dromen gekocht, weliswaar voor een erg hoog bedrag, maar nou ja ...

Hij verdiende redelijk in de reclame en als hij nu zelf in zijn vakantie zoveel mogelijk aan het bezit opknapte, dan vielen de verdere onkosten wel mee. Vooral als zijn kinderen een handje hielpen en Martha Zwierus niet te veel in de weg liep. Hij rekte zich nog eens uit in zijn bed. Het werd een drukke tijd. Terwijl dit door het hoofd van de heer des huizes speelde, waren zijn dochter Juultje Carola en zijn zoon Wilbur allang op, om maar niet te praten van de huishoudster Martha Zwierus, die in de korte tijd dat ze in het huis waren al bergen had verzet.

Juultje en Wilbur hadden de omgeving verkend. De kinderen Quant bezaten allebei een rijdier. Juultje een oudgediend manegepaard, dat ze Quibus genoemd had. Dit paard had

Ingmar Quant zo ongeveer van de slager gered, door een fraai affiche voor de eigenaar te ontwerpen en hem dat in ruil voor het dier aan te bieden. Quibus was oud maar slim en nog altijd snel genoeg.

De pony Quirinus, waarvan Wilbur de trotse eigenaar was, had I.Q. gewonnen met een geweldige slagzin voor babyvoeding.

De pony was al jaren in de familie en één van de redenen, waarom de Quanten hun huis in de stad verwisseld hadden voor de boerderij in Runkum.

„Wedden dat I.Q. nog slaapt,” riep Juultje tegen Wilbur toen ze hun nieuwe huis naderden.

En jawel, het gordijn voor zijn slaapkamerraam was nog dicht!

„Opstaan luie Quant,” gilde Juultje. „je zou hard aan het werk gaan. Je zou je vakantie nuttig besteden.” Het gordijn bleef dicht. Grinnikend stegen Juultje en Wilbur af en brachten Quibus en Quirinus naar het stukje wei, achter het huis.

In de vrolijke, moderne keuken vonden ze een mopperende Martha Zwierus.

„Efficiënte woonkeuken,” zei Martha met een onvrolijke lach, „niks vind je er. Vroeger wist ik alles te liggen, maar nou moeten we alternatief wonen .. .”

Haar ontevreden blik trof met volle kracht de slaperige I.Q. Hij kwam juist binnen gekleed in een kamerjas.

„Goeiemorgen Martha,” zei hij bezwerend, „een mooie dag.”
Een soort snurk was het antwoord.

Juultje en Wilbur bestormden hem met verwijten over zijn
laat ontwaken, en vroegen naar de plannen van de dag.
Vermoeid ging I.Q. aan tafel zitten en zocht tussen de jam en
de hagelslag.

„Is er nog geen koffie?”

Martha Zwierus gooide met kastdeurtjes.

„Nee! Dit is een moderne keuken en ik b n niet modern. Ik
kan de koffie NIET vinden.”

„Daar naast de thee,” wees Juultje.

Minachtend rukte Martha het laatje open.

„Vroeger lag hij in het vakje 'Rijst' waar ie hoorde. Maar hier
moet ik als een klein, onmondig kind van voren af aan
beginnen.”

I.Q. strooide een laag hagelslag over zijn boterham en bekeek
hem daarna met afkeer. Hij hield niet van hagelslag. Wilbur
nam de boterham van hem over en schoof de ham tegen zijn
hand.

„Ham, I.Q.”

„Ik vind, dat we het eerst met jouw rotzooi moeten beginnen,
I.Q.” zei Juultje. „Voordat dat gebeurd is kunnen we toch
niets beginnen.”

Haar vader nam een hap van zijn boterham en gebaarde.

„Ik heb tien dagen vakantie en ik neem zo dadelijk de leiding.

En binnen een paar uur is die rotzooi geordend en mijn werkhoeke daar een lust voor het oog.” Weer liet Martha Zwierus een vreemd geluid horen dat haar ongeloof moest uitdrukken.

„Werkelijk Martha,” beloofde I.Q., „Vandaag begint er een nieuw leven voor jou. Tien dagen heb ik opgenomen. Tien dagen om helemaal te besteden, volledig te besteden . . . née: uitsluitend te besteden aan mijn ge . . .”

Ringggggggg.

De telefoon.

Een bang voorgevoel maakte zich van iedereen meester.

I.Q. keek Martha aan.

„Voor jou . . .? Leveranciers?”

Martha snoof voor de verandering.

„Leveranciers, die hebben ze hier niet. . . leveranciers.” En ze liet de elektrische koffiemolen gieren. Wat onzeker nam I.Q. de hoorn op. Drie paar ogen waren op hem gericht.

„Ingmar Quant. . . o, hallo ... Wim . . . Wat bedoel je met: Wanneer kom je? . . . Ik heb vakantie, weet je wel? Tien dagen! . . . Maar man . . . dat is al maanden geleden afgesproken, meteen nadat ik het koopcontract van dit huis . . . Wat heb je? De bof?! . . .”

I.Q. zakte met de telefoon in een stoel. Martha Zwierus en Juultje waren als één vrouw overeind gekomen en begonnen een lunchpakket te verzorgen. Wilbur bracht de zwarte, platte

koffer met het speciale vak voor bekers en pakjes boterhammen.

Op de achtergrond riep I.Q. meewarige dingen over bof in het algemeen en pech in het bijzonder. En zijn tegenwerpingen werden zwakker. Hij moest aan zijn gezin denken, maar . . .

Hij had eerder vakantie dan Wim bof, maar . . .

Het was zijn zaak niet, dat die klant vanmorgen al kwam, hoe laat ook alweer precies? . . . Enfin, één dag dan ... en niét langer . . . Toen I.Q. opkeek van de aantekeningen die hij op een papiertje had gekrabbeld, zag hij Martha Zwierus en Juultje naast hem klaar staan met zijn tas en autosleuteltjes. Schichtig draaide hij langs hen heen naar de trap. „Ik moet zo weg ... eh . . . waar liggen de overhemden, Martha?”

Ze keken hem na.

„Tien volle dagen . . .,” zei Martha Zwierus honend.

„Uitsluitend voor mijn gezin,” kirde Juultje.

En Wilbur ging terwijl er nog te gaan viel.

Hij zag de bui al hangen. Kisten uitpakken, stikkend in het stof en de zwaarste vrachtjes slepen.

Voor Martha en Juultje het wisten zat hij op Quirinus, en vluchtte het bos in.

EEN ACHTERNAAM BEGINNEND MET EEN Q

Er werden vreselijke dingen over Wilbur gezegd toen zijn afwezigheid werd opgemerkt, maar hij had er geen hinder van. De zon scheen en de wind deed de blaadjes ritselen. Wilbur snoof de bos lucht op. Wel wat anders dan Amsterdam! Hij hield Quirinus in, toen uit een zijpad een auto kwam aanrijden.

De auto stopte. Wilbur reed door. De man achter het stuur stapte uit en keek vanachter de bomen de jongen na . . . „Hela ... hé zeg ...”

Midden in zijn overpeinzingen werd Wilbur gestoord door een stem, die ergens van boven hem leek te komen. Hij was verder het bos ingereden en hier waren de struiken dichter. Niks te zien. „Bóven je, man!”

Wilbur keek braaf omhoog en zag een jongen van ongeveer

zijn eigen leeftijd op een lage tak zitten. Een nette jongen met een bril en met een groot fototoestel in zijn handen.

„Wil je even die filter aangeven ... hij is in het gras gevallen, daar . . . pas op datje paard er niet op trapt. . .” Wilbur speurde in het gras en zag iets schitteren in de zon. Hij liet zich van zijn pony glijden en raapte het op. De jongen nam de filter van hem aan en stopte hem in een leren tas.

Toen begon hij handig uit de boom te klimmen. Vol bewondering bekeek Wilbur zijn keurige kleren. In een boom klimmen en er dan zó uitzien. Dat zou iets voor Martha Zwierus zijn.

„Wat deed je in die boom?” vroeg hij. Het was helemaal niet het soort jongen dat je in een boom zou verwachten. „Er zat een vlaamse gaai. . . daar,” wees de nette jongen. „Ik doe een beetje aan vogelfotografie ... Is dat jouw paard?”

„Ja . . . 'Quirinus,” zei Wilbur. „Wat zei je?”

„Zo heet ie, Quirinus . . . met een Q. Een grapje . . . mijn achternaam begint ook met een Q.”

„Hoe heet je dan?”

„Wilbur.”

„Nee, je achternaam!”

„O . . . Quant.”

„Gek zeg,” zei de jongen met de bril, „ik heb ook een achternaam met een Q . . .”

„O ja? Hoe heet jij dan?”

„Aristides . . .,” zei de jongen en toen vlug voordat Wilbur iets kon vragen, „ik bedoel natuurlijk: Quarles . . . Aristides Quarles van Ispen.”

Wilbur floot even.

„Een dubbele naam. Is je vader van adel?”

„Nee, chirurg . . .”

Aristides liep een paar passen de struiken in en wees. Wilbur zag de witte muren van een villa schemeren tussen de takken.

„Ga even mee naar huis,” zei Aristides.

En Wilbur ging mee. Je komt niet elke dag een jongen tegen die óók een achternaam heeft, beginnend met een Q . . .

Een paar uur later waren ze gewoon vrienden. Wilbur wist alles van Aristides. Enig kind. Zijn vader altijd druk bezig en zijn moeder eigenlijk ook. Hij zat al jaren op een internaat. Het was er niet erg rot en ook niet erg leuk. Het vervelendste van een internaat was, dat je in je vakantie geen vrienden in de buurt had.

Dat was ook het vervelende van verhuizen naar een andere plaats, vond Wilbur. In Amsterdam hoefde hij maar even op straat te fluiten en er stond zo iemand naast hem. En hier had hij alleen zijn vader en Juultje en Martha Zwierus.

Ja, en Quirinus natuurlijk.

Aristides oordeelde dat Wilbur nog zo slecht niet af was. Hij had behalve zijn ouders alleen nog de oudoom van zijn vader, die hij opa noemde. Die was wel ontzettend aardig, maar je

wist nooit wanneer hij weer eens op kwam dagen. De lenzen en het fototoestel had hij ook van die opa gekregen.

Tegen de zin van zijn ouders die het te overdreven vonden voor een jongen van 14 jaar.

Maar opa noemde het een nuttige hobby en hoe feller de tegenwerpen werden hoe groter de lenzen waren, die hij op zijn bezoeken meebracht.

„Ik moet wel sparen voor de filmpjes,” zei Aristides zorgelijk tegen Wilbur, „en die zijn behoorlijk duur hoor.”

„Laat ik dan een filmpje kopen,” riep Wilbur opgewonden. „Ik heb geld van I.Q. voor mijn laatste rapport. Maar dan wil ik er ook foto's mee maken.”

„Goed idee,” vond Aristides.

En niet veel later hadden ze een film gehaald en gingen opnieuw op weg naar het bos om vogels te fotograferen.

EEN HEER OP DE THEE

Er zat niets anders op. Juultje en Martha Zwierus moesten samen met de klus beginnen, wilden ze dat er schot in de zaak kwam.

I.Q. moesten ze maar vergeten en Wilbur zou er weliswaar van lusten als hij thuiskwam, maar voorlopig hielp dat niet veel bij het sjouwen van een lange ladder. „Ik hou hem wel vast als jij erop klimt,” hijgde Martha. Met een luide klap sloeg het gevaarte tegen de muur. Juultje aarzelde. Het zag er niet erg degelijk uit. Ze verschoven en wrikten nog een tijdje en toen klom Juultje met de moed der wanhoop naar boven. „Houdt u daar eens mee op,” klonk een geërgerde stem. Verschrikt draaiden Martha en Juultje hun hoofd een kwartslag om.

Vlakbij hun huis stond een oogverblindende slee, die ze in hun opwinding niet eens hadden horen aankomen. Een zeer sportief geklede oude heer stapte nader en keek hen

met gefronste wenkbrauwen aan.

„Waar is de boerderij van Zwartjes gebleven?” informeerde hij bars.

En toen de twee gezichten tegenover hem dom bleven kijken, herhaalde hij ongeduldig:

„De boerderij van Zwartjes. Heeft die ouwe dief hem dan toch afgebroken?! Hij stond hier, ik weet het zeker. Een bouwval!”

Martha Zwierus staarde hem aan tussen de sporten van de ladder.

„Dit is de boerderij van Zwartjes. Dit was de boerderij, bedoel ik.”

„Aha, als ik het niet dacht,” briepte de heer. „Ik dacht al, waar is ie opeens. Het ding had geen pootjes. Hoeveel hebt u te veel betaald? . . . Wat gaat u op die ladder doen?” onderbrak hij zichzelf.

„Kijken of we zelf een tv-antenne kunnen plaatsen,” legde Juultje uit en klom weer een trede.

„Het kan. Maar doet u het niet. Ik ben verleden jaar op een dak geklommen. De programma's zijn het niet waard. Ik kan het weten, want ik viel en lag drie maanden in het gips voor de buis.”

Hij liep rustig om het huis en keek door de ramen naar binnen.

„Hm, alles weggebroken. Net wat ik zelf van plan was . . .

Ha, hebt u een telefoon? Mag ik even . . . ?

Ik had Zwartjes verboden deze boerderij te verkopen. En laat hij niet zeggen, dat hij het niet meer weet, want hij weet het. Hij deugt gewoon niet, dat is het punt.

O, en die antenne . . . kom van die trap af. Er is hier in het dorp een man die dat soort karweitjes opknapt. Zo'n prutser met twee rechterhanden. Die doet dat zo. Hij heet Pies, ja dat gaat hier van geslacht op geslacht. . .

Bah, verleden jaar bied ik Zwartjes geld! Niet veel. Maar genoeg. En kijk-nu eens: verkocht en prachtig! En NIET van mij. Dat maakt me dol. Werkelijk.”

„De telefoon is binnen,” wees Martha, die genoeg had van de woordenvloed.

„Heel verstandig,” prees de oude heer. „De beste plek voor een telefoon ... Hij deugt niet. . . Zwartjes. Hij deugt nu niet en hij deugde nooit. Hij heeft zelfs een kettinghond, wist u dat?

Vorig jaar ging een koe met zelfrespect hier nog niet eens schuilen voor de regen, hahaha ... en hij vroeg er de prijs van een chalet voor.”

Al pratend ging hij naar binnen en Martha Zwierus en Juultje volgden hem.

„Wilt u soms thee?” vroeg Juultje beleefd.

„Graag, ja . . . hoewel, het is eerder tijd voor mijn karnemelk. Heeft u karnemelk?”

„Nee,” klonk Martha's stem vanachter een kastje. „Gelukkig,” vervolgde de heer, „mijn naam is Quarles. Quarles van Ispen.” En hij stortte zich op de telefoon. Hij zat maar te praten in de hoorn. Martha Zwierus zette de thee naast hem neer. Fluisterend overlegde ze met Juultje, wat ze nu zouden doen. Het was misschien niet zo'n gek idee de heer Pies uit het dorp te vragen voor het gevaarlijke werk.

Terwijl de heer Quarles met bijtende stem doorpraatte, namen ze de tekentafel van I.Q. onder handen. Als die eenmaal stond was er weer heel wat ruimte gewonnen. „Je zeurt, Zwartjes . . .,” sprak meneer Quarles beslist, „dit was het enige, wat ik ooit van je had willen hebben. Dat lor van een boerderij. En ik zou het allang betaald en bewoond hebben als je niet van die woekerprijzen had gevraagd. En woekerprijzen betaalt een man als ik, die het leven kent, nu eenmaal NIET.

Zwijg! ... Je hond ligt aan een ketting, je varkens mogen niet hollen in de wei, om van je onverzorgde paard maar niet te spreken.

Hou je mond Zwartjes, ik ben nog niet klaar. Waar was ik ... o ja, bij je paard. En nu behandel je mij weer slecht.

Onbetrouwbaar ben je. Ik kom speciaal naar Runkum om het kot opnieuw te bekijken en hup . . . opgeknapt en bewoond, door kéurige mensen, die je ongetwijfeld schandelijk bedrogen hebt. Ik wil de prijs niet eens horen ... Je andere

ruïnes interesseren me niet. Natuurlijk blijf ik hier enige tijd. Ik logeer bij mijn neef zoals gewoonlijk. Maar ik praat uiteraard niet meer met je. Bonjour. Ik hang op. Ziezo.” Hij had inderdaad opgehangen en deed een stap in de richting van Juultje. „U doet dat verkeerd.”

„Nou, hij zit anders muurvast zo,” zei Juultje, „laat u maar, hoor.”

De heer Quarles keek nog eens hoofdschuddend naar de tekentafel.

Juultje nam haar thee en wilde juist gaan drinken toen haar blik op de glazen deur viel, waarachter een man stond, die onzeker naar binnen gluurde.

„Wie is dat nou weer?!”

„Iemand die wil opbellen misschien,” zei Martha Zwierus onaangenaam.

Maar de oude heer kwam kwiek overeind.

„Charles! Is dat Charles? Ja, het is Charles. Doet u hem even open, dan maak ik die tafel verder in orde.”

Martha Zwierus liep met een boze blik op de bemoeizieke heer naar de deur.

„Hij zit goed zo,” hield Juultje vol, maar daar schonk meneer Quarles geen aandacht aan.

Al schroevend babbelde hij: „Charles is mijn neef. Ik ben zijn oom. Zijn vader was mijn broer. Een groot chirurg, mijn broer. Charles ook wel hoor. Al doende leert men.”

„Oom,” zei de meneer bij de deur. En tegen Juultje en Martha: „Goedemiddag. . . . goedemiddag.”

„Charles,” riep de oom, „je had me beloofd Zwartjes en zijn boerderij in de gaten te houden. En nu is hij verkocht. Moet ik dit nog langer vasthouden?”

„Nee, laat u maar,” zuchtte Juultje voor de zoveelste keer. „Er is een man in het dorp, die kan zo'n tekentafel allicht beter opzetten. Charles, ik ben bijzonder verbolgen over deze streek van Zwartjes. Hoe heb je me eigenlijk weten te vinden? Was ik buiten te horen?”

„Nee, nee oom ... uw auto stond hier, voor de oprit... en ik dacht, dat er misschien iets aan de hand was. U heeft Léonie toch wel bericht, dat u kwam, oom?”

„Natuurlijk wel, onzin. Ik schrijf die dingen altijd al met Kerst. Dit zijn de Quanten en die willen dingen doen op het dak, Charles. Geef ze eens een lijst met stumpers uit het dorp, die om den brode op daken klimmen en goed verzekerd zijn voor ongevallen.

Zeg, let jij even op, terwijl ik de draai maak met mijn wagen. Ik wil niet nog es op een tractor stuiten . . . Bedankt voor de thee . . . Was het thee? ... Ja, goed. Goedemiddag.” De twee heren Quarles verlieten het huis. Juultje en Martha Zwierus keken elkaar aan. En lachten tot ze niet meer konden.

De jongens waren het bos een eind ingegaan. Aristides had op

Quirinus gereden. Wel wat wankel en angstig, maar het zou gauw wennen, troostte Wilbur. En daarna legde Aristides Wilbur uit met welke lenzen je wat voor foto's maakte. En welke belichting de voorkeur had en hoe groot de opening moest zijn als je . . . Het duizelde Wilbur. Dat onthield hij nooit. Onzeker keek hij naar het toestel. „Daar, daar in die boom!” wees Aristides opeens. „Wat?”

„Vlug in die boom, die lange . . . een specht.”

„Hoe zie je dat zo vlug?” verbaasde Wilbur zich.

„Dat hóór je, man. Vlug .. .”

Hij greep het toestel en stelde het vliegensvlug in.

Toen liet hij het teleurgesteld zakken.

„Ik krijg hem er niet op. Weet je wat, klim jij op mijn schouders en leun zo'n beetje schuin tegen de stam ... en dan neem je hem.”

Wilbur klom handig op de keurige schouders van Aristides en nam het toestel met de zware telelens aan. „Voorzichtig hè!”

„Ja .. . nou waar zit die ekster?”

„Specht, man ... daar . . .”

Aristides bewoog en Wilbur slaakte een kreet.

„Staan blijven, ik val!”

WILBUR MAAKT EEN FOTO

En Wilbur richtte wanhopig en drukte al wankelend af. Hij tuimelde naar beneden en wist nog net te voorkomen dat de camera tegen de stam kwakte. „Krachtpatser ben jij hoor,” hijgde Wilbur. „Jij wiebelde,” verdedigde Aristides zich en bekeek ongerust zijn toestel.

„Er is niks mee gebeurd,” zei Wilbur haastig. „Ik heb alleen ingedrukt.”

„Dan heb je een foto gemaakt. Ja, geblokkeerd!” Wilbur schrok. „Is dat erg? Is dat duur?”

„Welnee, gewoon een foto gemaakt. Staat ie erop?”

„Wat? Die ekster?”

„Specht man. Specht.” Aristides begon te lachen.

Wilbur lachte opgelucht mee.

„Kom mee naar huis. Dan drukken we dat meesterwerk van je af.”

„Kan dat dan?”

„O ja, ik heb een donkere kamer. Het is de op een na laatste van mijn film. Daarna zetten we die van jou erin.” De moeder van Aristides kwam hen in de hal tegen. „Denk je erom dat we over een uurtje eten? Blijft je vriendje ook?”

Wilbur wilde graag blijven.

Aristides trok hem mee naar boven. Wilbur was gefascineerd door de donkere kamer.

Aristides ging vlug en handig aan de gang bij het schemerige rode licht.

Wilbur bekeek de vergrotingslamp en de reeksen negatieven die aan knijpers aan een lijntje hingen.

Na een eindeloze tijd hield Aristides een sliert negatieven in de hand, die hij droog blies met een föhn.

„Dat is de foto die jij hebt gemaakt,” wees hij grijnzend.

„Er staat niks op,” zei Wilbur teleurgesteld.

„O ja . . . wacht maar.”

Aristides legde het negatief onder de vergrotingslamp en begon scherp te stellen.

„Ik wil gewoon zien wat er eigenlijk op staat.”

„Niks natuurlijk. Ik knipte toen ik viel. Er was geen specht te zien.”

„Hm . . . daarom staat er nog wel wat op . . . kijk maar es.”

„Ik zie niks,” hield Wilbur vol. Maar toen opeens hield hij zijn adem in.

„Aristides, kijk . . . een gezicht. . . een gezicht. . .”

Opgewonden greep Aristides een groot stuk fotopapier.

„Ga je hem afdrukken? Zo groot?”

„Ik wil weten wat het is . . . geen lampen aandoen hè!”

Aristides zette de klok voor de belichting en schoof het vel papier onder het aandrukraam.

„Hoe weet je nou hoelang dat moet?”

„Ervaring man.”

Wilbur hing bijna bovenop Aristides. „Het is wel onscherp.”

„Ja. Bewogen. Niet erg,” mompelde Aristides.

Hij nam het papier en liet het in een bak ontwikkelaar glijden.

„Zou het een gezicht kunnen zijn?” vroeg Wilbur.

„Ik weet het niet. Het zijn misschien alleen schaduwen of bladeren . . .”

Ze keken samen in de bak.

De moeder van Aristides riep beneden en luidde een gong voor het eten.

Ze stonden daar met de druipnatte foto. „Het is een gezicht.”

„Van een lijk.”

„Kan ook iemand zijn die bewusteloos is, zie je . . . dat kan wel bloed zijn daar aan zijn slaap.”

„Iemand houdt hem half omhoog lijkt het wel. . .”

„Ja, zeg . . . dan moet er iemand tussen de struiken gestaan hebben, vlakbij ons . . . !”

„Aristides . . . eten!!!!”

Ze schrokken.

„Ja, mam ... we komen.”

Hij nam de natte foto mee en knipte de lichten uit. „Mam, kijk eens wat we hebben . . .”

„Nu niet, vader kan elk ogenblik hier zijn.”

„Maar we hebben een misdaad ontdekt.”

„Ja, ja ... mooi . . . maar nu aan tafel.”

Juultje reed op dat moment op Quibus in de richting van huize Quarles. Ze zocht Wilbur.

Op het smalle pad moest ze uitwijken voor een rode Mercedes.

Juultje keek schuin omlaag en zag de handen van de bestuurder, de keurige bekleding van donkerblauw skai en op de achterbank een slordige hoop dekens. De auto was voorbij. Juultje vergat het incident meteen, want door de bomen zag ze een villa én de pony Quirinus.

Aristides en Wilbur zaten opgewonden aan tafel met hun foto.

De moeder van Aristides had nog altijd geen aandacht voor hun ontdekking. Ze liep af en aan met bakjes en schaaltes.

„Daar is vader geloof ik.”

De voordeur werd geopend. Tegelijk drong een luide, orerende stem tot hen door. Aristides moeder liep verbaasd naar de hall. „Oom Reinier!”

„Hoe bedoel je, Charles?” vroeg die onverstoorbaar aan zijn neef.

„Hoe bedoel je, dat je niet weet hoe die pony op je gazon komt? Lopen die dieren hier tegenwoordig los in Runkum? Het is een mooi dier, maar een ramp voor je grasveld. Dag Léonie. Trek je niets van mij aan. Ik heb een koffer in mijn wagen en ik blijf een paar maanden.”

En nog voor iemand anders iets kon zeggen stormde Aristides de gang in. „Opa . . . opa!” De oude heer Quarles straalde.

„Aristides, mijn jongen. Wat een prachtig paard op het gazon.

„We hebben een foto van een dooie vent, opa!”

„Wat zeg je nu voor merkwaardige dingen, jongen? En wie zijn paard is dat?”

„O, van hem. Van Wilbur.”

„Dat is een vriendje van Aristides,” legde mevrouw Quarles uit.

„Wat ben je vroeg, Charles?”

„Ja, een operatie uitgesteld ... Ik ga even die koffer halen.”

„Kijk nou even, mam.”

„Nee, nu niet... en wat druipt dat.”

„Natuurlijk druipt dat.. .” zei opa, „pas ontwikkelde foto's druipen altijd. Heb je al foto's gemaakt met die lens, die je de vorige keer van me kreeg? Kom mee naar binnen en laat eens zien of je er al wat van kan. Charles, waarom rijdt die jongen óók geen pony, zoals zijn vriendjes?”

Hij liep met Aristides naar binnen en mompelde: „En waarom

heet de jongen geen Piet, zoals zijn vriendjes?”

„Dit is Wilbur, opa.”

Opa knikte Wilbur toe en ging met de foto in zijn hand zitten, zonder er evenwel naar te kijken. Hij staarde verrukt door het raam.

Aristides en Wilbur zaten in spanning.

Opa richtte het woord tot Charles en Léonie, die nu ook aan tafel kwamen.

„Ik benijd je elke keer weer om je uitzicht, Charles. Ik kom juist weer van mijn misselijk makend bedrijf en ik heb ergerlijke mensen ontmoet. Trouwens weken lang al. Dom, dom, dom. Dom en ondeskundig. Niet eens in staat om een goede slagzin voor priklimonade te bedenken. Allemaal incompetentie en kuddegeest. Maar dan zie je dit. . . Zo groen . . . Wat kan die limonade je dan nog schelen.”

Het is inderdaad een prachtige pony van je vriendje. Hoe heet hij? ... Wilbur?”

„Quirinus,” zei Wilbur.

Opa keek een lang ogenblik peinzend.

„Ah, hij ... nu ja ... Charles. Ik wil hier absoluut een huis hebben in dit gat. Desnoods zonder telefoon en garage .. en ken ik dat aardige meisje daar op de oprit niet?”

Iedereen keek naar buiten. Wilbur stond half op.

„Mijn zusje!”

Mevrouw Quarles legde haar servet neer.

„Ik doe haar even open. Moet je weg soms, Wilbur? Dat is nou jammer.”

Vader Quarles dacht nog na over opa's vraag. „Een huis hier? Ik zal navraag doen, oom. Maar u had eerder moeten zijn. Die boerderij van Zwartjes stond vorig jaar te koop. Toen had u ..

”

„Ik heb Zwartjes vernietigend toegesproken. En ik zal het nog een keer doen als ik hem tegen het lijf loop. Ik gun het de mensen die er nu wonen van harte, maar ik had het willen kopen ...”

„Opa,” smeekte Aristides. „Kijk nu eerst naar die foto.”

„Komt u binnen, juffrouw,” zei Aristides moeder. „Wilbur zit juist met ons aan tafel.”

Juultje kwam wat verlegen binnen.

„Ze komt je halen, Wilbur. Je moet helpen met het huis. Dit is mijn man en dit mijn oom Quarles van . . .”

„Ach, zij is het,” riep opa met een zwaai. „Kareltje ... of zoiets ... ik kom net bij haar vandaan.”

„Juultje Carola Quant,” stelde Juul zich voor.

„Ja, stel je voor, Charles en ik komen net bij hen vandaan. Zij hebben dat krot van Zwartjes heel bewoonbaar gemaakt. Zeg Charles, jij vergeet toch niet om die onhandige man, Pies heet hij, die nooit komt, je weet wel te kontakten?”
Daarna wendde hij zich tot Juultje.

„Kom hier zitten kind en neem mijn bord. Ik heb toch geen

honger.

Aristides wat heb jij hier voor een enige foto van een vlaamse gaai!”

„Welnee opa . . . het is een dooie vent!” Aristides wenkte zijn vader.

„Kom es, pap . . . Wilbur en ik hebben in het bos een foto gemaakt van een lijk. Een vent met bloed aan zijn slaap.”

Ze bogen zich nu allemaal over de foto.

Aristides wees aan en vertelde . . .

Charles ging terug naar zijn plaats.

„Onzin . . .”

Maar opa zei: „Niks geen onzin, Charles ... en ik kan het je sterker vertellen. Ik heb deze man vanochtend hier in het dorp afgezet. Alleen droeg hij toen een bril. Ja, ik weet zeker dat hij een bril droeg . . .”

RECONSTRUKTIE

De hele middag bleven Aristides en Wilbur vol van hun foto. Ze waren beiden met Juultje meegegaan naar huize Quant, maar Martha Zwierus had niets aan Wilbur. Mopperend gaf ze hen thee met koekjes en dook toen zelf maar in de stoffige kisten.

Wilbur projecteerde de foto, onder de epidiascoop van zijn vader vergroot op het tekenbord. Dit was nu weer een apparaat, dat Aristides niet kende.

Wilbur legde uit dat zijn vader daarmee kleine potloodtekeningen sterk vergroot kon projecteren, om ze daarna over te trekken.

„Voor reclame, advertenties of posters, zie je . . .” Aristides was er wild van. Hij nam zich voor het woord epidiascoop een paar keer te laten vallen in het bijzijn van opa.

Ze probeerden ook Martha Zwierus warm te krijgen voor de foto van het lijk, maar Martha zag het er niet in. Ze hield hem

koppig op zijn kop en beweerde, dat het sprekend leek op haar tante, maar dan met twee neuzen.

Juultje, die in bad was geweest, kwam naar beneden in haar rijkleren.

„Ga je nou weer rijden,” protesteerde Martha. „Je vader komt zo thuis en de biefburger is ontdood en . . .”

„Even maar, Martha,” zei Juultje. „Ik heb allemaal stof in mijn keel. Gaan jullie mee?”

Wilbur en Aristides liepen naar buiten. Ze overlegden of ze de volgende dag met de foto naar de politie zouden gaan.

„Als het maar niet te laat is,” zei Aristides peinzend. „Dan is het lijk misschien al begraven.”

Wilbur keek weer naar de foto.

„Zou ie echt dood zijn?”

„Ik weet het niet, ik ken geen dooie,” zei Aristides, „mijn vader wel, die is chirurg, maar hij vindt dit toch onzin . . .”

„Neem jij Quibus maar, Aristides,” riep Juul. „Ik loop wel.”

Aristides wilde zich niet laten kennen en klom moedig op het grote paard. Met zijn drieën gingen ze het bos in. Het was vrij laat in de middag. Het licht was goudachtig tussen de stammen en er zoemden wat insecten loom om hun hoofd. Ze zeiden niet veel. Juultje plukte varens en floot af en toe zacht. Aristides hield krampachtig de teugels vast, maar de kalme Quibus gaf hem meer zelfvertrouwen dan Quirinus. Toen gaf hij opeens een schreeuw.

„Wilbur, kijk . . . hier was het. . . dat is die boom waar we stonden, ik herken hem . . .” Wilbur draaide zich om en knikte lui. „Nou en?”

„Nou man, dan kunnen we reconstrueren,” riep Aristides, meteen helemaal in. Hij gleed onhandig van Quibus af en holde naar de boom.

„Wat zegje?” vroeg Wilbur en keerde Quirinus. „Uitmeten . . . waar ongeveer ... ja, daar zat die ekster ...”

„Specht,” zei Wilbur droog.

Aristides lette er niet op. Hij begon driftig grote stappen te maken terwijl hij telde.

Juultje was dichterbij gekomen en keek met grote ogen toe.

„Wat doet ie?”

„Hij meet uit, waar ongeveer dat lijkt lag.”

„Even uitrekenen,” mompelde Aristides, „eenentwintig . . . dat is ongeveer zestig meter weg, dat zie je aan de grootte van het gezicht. .. nee . . . eerder zeventig, natuurlijk ... hm.” Hij stapte verder.

Wilbur en Juultje gingen nu achter hem aan, geïmponeerd door zijn kennis van zaken.

Triomfantelijk stond Aristides stil en zwaaide.

Triomfantelijk stond Aristides stil en zwaaide.

„Vijfenzeventig . . . dat kan kloppen . . .” Hij keek rond.

„Wat wou je hier nou zien,” vroeg Wilbur. „Ssst. Niet lopen. Staan blijven. Kijken of het gras is platgetrapt.”

„Zeg, komen jullie nou?” vroeg Juultje ongeduldig.

„Kijk, hier was het Juul,” wees Wilbur.

Aristides bekeek de grond stukje voor stukje. Zijn ijver werd beloond. Tussen het gras lag iets kleurigs. Een wikkel van een pakje sigaretten. Egyptische Suleilah's.

„Kijk es wat ik heb.” Hij hield het omhoog en wikkelde het daarna zorgvuldig in een zakdoek.

„Wat wil je daarmee?”

„Bewijsmateriaal man!”

„Ja, komen jullie nou,” riep Juultje weer.

„Even nog,” antwoordde Wilbur.

Aristides drong verder door de struiken.

„Hé, kijk es. Bandensporen!”

„Ja, zeg . . . toch een teken, dat er iemand is geweest,” fluisterde Wilbur.

„En dat sigarettenpakje!”

„Maar ja, wat hebben we er eigenlijk aan.”

Juultje kwam aanlopen, zwiepend met haar rijzweepje. Het schoot uit haar hand en ze raapte het knorrig van de grond.

„Ik heb geen zin om nog . . . oooooh.”

„Wat is er, wat is er?”

„Wat heb je?”

Naast het zweepje in het gras lag een metalig voorwerp.

Juultje was neergeknield en hield het in haar hand. Het was

een grote, nogal lelijke ring.

AVOND TE RUNKUM, OCHTEND TE RUNKUM

Ingmar Quant was vóór de kinderen thuis.

Hij kwam tevreden snuivend binnen en lichtte het deksel van een pan.

„Hm, Martha wat ruikt het hier goed.”

„Het is een diepvriesmaaltijd,” bekende Martha. „Zeg, er is hier in het dorp een man, Pies, die kan alles. Antenne op het dak zetten, kachels aansluiten, een afvoer maken voor de wasautomaat en . . .”

„Maar Martha, ik ben toch thuis,” zei I.Q.

„Heb je dan tijd?”

„Eh . . . ja . . . eh ... nee, dat is te zeggen.”

„Nou ja of nee, want ik wacht er geen jaar op.”

„Morgen . . . morgen begin ik eraan,” beloofde I.Q.,

„vanavond draai ik dit kampagnetje er even uit en dan . . .”

Ringggg.

I.Q. nam de telefoon aan. En terwijl Martha met de armen over elkaar luisterde zei hij:

„Nee, natuurlijk heb ik het niet af. . . Ik ben net thuis. Morgen . . . morgen duik ik er helemaal in.” Martha Zwierus sloeg de ogen ten hemel. En ze zette een dikke streep onder de naam Pies.

Wilbur wilde absoluut met Aristides mee naar huis. Juultje had geprotesteerd, maar gaf tenslotte toe.

„Als je maar over een kwartier thuis bent,” zei ze en galoppeerde weg op Quibus. Aristides keek haar peinzend na.

„Wat wil je nou met die foto?” vroeg Wilbur. Aristides schrok op. „Vergroten! Ik heb fotopapier van opa gekregen. Vijftig bij zestig . . .”

„Goed zeg!” Ze gingen naar binnen.

Juultje reed boos alleen over het bospad. Niet aardig van Wilbur haar alleen te laten gaan.

Oooh! Ze schrok. De galopperende Quibus passeerde rakelings een rode auto. Juultje hield in. Was dit niet dezelfde plek waar ze zoeven die ring hadden gevonden? Ze stuurde Quibus dichterbij.

Naast een boom stond een man die met z'n hand door het gras veegde. Hij richtte zich vlug op toen hij haar hoorde en keek op.

„Zoekt u iets?” vroeg Juultje onschuldig. Haar hart bonkte.

Wat een onaangenaam gezicht met die lichte ogen. De man staarde haar aan. „Nee, u?”

„O nee ... ik reed hier langs en ik dacht... ik zag de auto ... daarom.”

De man bleef haar kil aanstaren. Ze schudde haar haar naar achteren en trok aan de teugel. „Kom Quibus ...” Ze draafde weg. Pas aan het eind van de laan durfde ze haar hoofd om te draaien. De man stond haar nog altijd na te kijken ..

De vroege ochtend lag licht en erg nuchter over Runkum. De twee jongens liepen door het dorp op weg naar het politiebureau. Aristides had de vergroting in zijn handen.

„Hadden we de ring ook niet mee moeten nemen?” vroeg Wilbur onzeker.

„Welnee, man. Eerst de foto ... en als ze daar iets in zien . . . dan komen we vanmiddag met nieuw materiaal.. . Gaan we nog een keer.”

„Ja . . .,” aarzelde Wilbur.

Hij wist niet zo zeker meer of ze zoveel hadden om te laten zien. I.Q. had hem hartelijk uitgelachen en alles nogal gekleineerd. Juultje stond aan hun kant, maar Martha Zwierus

...

„Hier is het,” zei Aristides.

Wilbur zette alle twijfel van zich af. Samen gingen ze naar binnen.

Het gebouw was oud en ongezeilig. Ze werden binnengelaten

bij agent Mudde, die met een jonge assistent in een klein vertrek zetelde. Aristides deed het woord. Eerst zelfverzekerd en uitgebreid, maar toen de agenten begonnen te grinniken, werden zijn zinnen onzeker. Toen ze de prachtige vergroting openrolden, barstten de agenten pas goed los. „Tje, tje tjetje . . .”, gierde Mudde, „wie is de fotograaf van jullie tweeën?”

„Hij,” wees Aristides. „En ik heb hem afgedrukt.”

„Tjetjetjetjetje ...”

„Dat is dus de wond aan zijn slaap.”

„Tjetjetjetjetje . . . wond . . . haha.”

De agent rolde de foto op en duwde hem Aristides in de handen.

„Heel goed hoor jongens, tjetjetjetje . . . Dat hebben jullie mooi gedaan. We zullen het aantekenen in onze registers . . . hoe is jullie naam?”

„Aristides Quarles van Ispen met een Q.”

„Wilbur Quant, met een Q.”

„Met een Q . . . tjetjetjetje . . . nou bedankt hoor, jongens.”

„Wilt u de foto niet houden?” vroeg Aristides ongelovig.

„Houden?”

„Als bewijsmateriaal.”

De agent sloeg op het bureau en hikte: „Bewijsmateriaal, tjetjetjetje ...”

Wilbur trok kwaad aan Aristides arm. „Kom op, joh . . .”

Aristides geloofde nog steeds niet, dat ze hem niet voor vol aanzagen.

„Ik heb anders ook nog een ring, die . . .”

„Kop dicht. . .” siste Wilbur.

En terwijl ze nog steeds het hatelijke 'Tjetjetjetje' van agent Mudde hoorden, haastten ze zich de straat op. Bij de apotheek van Dooyer kwamen ze Juultje tegen.

Verontwaardigd vertelden ze over hun ervaringen. „Niet eens geloven wilden ze ons.”

„En maar lachen: tjetjetjetje . . .” bouwde Wilbur na. „Ze zijn gewoon maf, die lui.”

„Ach, wat kan het je schelen wat zo'n dorpsagent zegt,” zei Juultje.

„Maar ze hadden toch tenminste serieus kunnen kijken,” hakkelde Aristides, wit van drift.

„En wat zeiden ze over de ring?” informeerde Juultje.

„Die hebben we niet eens laten zien,” riep Wilbur, „die krijgen ze niet.”

„O maar dan . . .” begon Juultje.

„Ja, we hadden die ring moeten laten zien,” zei Aristides, „dan zouden ze . . .”

„Ach welnee ... als ze die foto niet eens willen bekijken . . . dan zeggen ze misschien wel, dat we die ring zelf gekocht hebben ... op de kermis of zo . . .”

„Nou, hij heeft er anders vast iets mee te maken,” zei Juultje,

„gisteravond toen jullie mij zo lekker alleen naar huis lieten gaan, toen zag ik op die plek, weet je wel, een vent, die tussen het gras naar iets zocht. Zijn auto stond er ook . . . Hij wou niet zeggen, wat ie zocht.”

De twee jongens keken haar sprakeloos aan.

„Nou, wat hebben jullie?”

„En dat zegje nou pas!” bracht Wilbur verontwaardigd uit.

DE MAN IN DE SUPERMARKT

I.Q. was maar niet voor rede vatbaar. De jongens kwamen met hun verhaal bij hem en lieten hem nog eens de vergroting zien. Maar Wilburs vader was druk bezig met zijn campagne voor een nog onbekend merk limonade. Poeff, heette het.

„Kijk nou, pap, je ziet het toch duidelijk,” hield Wilbur aan.

I.Q. keek vaag.

„Ja, mooi vlak, daar,” zei hij, „zeg zouden jullie straks een krat Poeff voor me willen halen. Dat is limonade. Dus geen ander merk, het moet Poeff zijn!”

Wilbur schudde aan zijn mouw.

„Ja goed, als je nou even kijkt. Zie je het?”

Ingmar Quant tuurde naar de foto.

„Wel gezinsflessen hoor, sinas, cassis en . . . wat was dat andere . . . citroen, denk ik.”

„Is dit een gezicht of niet?”

„Het lijkt er op,” zei I.Q. onwillig, „maar je kent toch die foto

met die zwarte vlekken van Martha Zwierus. Als je op een bepaalde manier kijkt is het een Christuskop. Er is een verhaal aan verbonden, dat een man een foto in de sneeuw maakte en later merkte, dat in de vlekken een gezicht te zien was.”

„Dat is heel iets anders,” weerde Wilbur af. „Hier is geen sneeuw.”

„Nee, maar wel bladeren en licht en schaduw . . . Moet je zien wat onscherp en wazig. Voor hetzelfde geld is het gewoon struikgewas . . .

Nou jongens, sinas dus, en cassis en citroen. En alleen Poeff... en denk eraan, gezinsflessen.”

„Aan I.Q. heb je ook niets,” gromde Wilbur toen ze voor de tweede keer die dag richting Runkum togen. „Nu kunnen we ook nog uren zoeken naar die stomme Poeff.”

„Laten we de supermarkt proberen,” stelde Aristides voor, „daar heb je de meeste kans!”

De eerste die ze in de winkel aantroffen was Juultje, die een boodschappenwagentje voor zich uitduwde en wild wenkte.

„Wat doe jij hier en wat doe je gek!”

„Ssst, niet meteen kijken. Die vent daar achterin . . . dat is dezelfde van gisteravond . . . van die rode auto in het bos!”

„Waar . . . waar?”

„Kijk uit je ooghoeken in dat spiegeltje bij de kassa ... zie je hem?”

„Ja ... ja ... bij de diepvrieskippen.”

Met zijn drieën spiedden ze via het spiegeltje naar de man achter in de zaak.

„Kom mee, hij kijkt,” siste Juultje.

De man liep naar de kassa en de kinderen deden druk bij de rekken. Hij koos een pakje sigaretten en had een fles bij zich.

„Ik zie die limonade nergens,” zei Wilbur hardop, „even vragen bij de kassa.”

Hij ging dicht achter de man staan en gluurde langs hem.

De man betaalde.

„Heeft u Poeff, juffrouw?”

De juffrouw keek onverschillig op, gluurde naar hem tussen vet, dun haar door en kauwde . . . „Poeff? Waddis daddan?”

„Limonade. Gezinsflessen moet ik hebben. Drie smaken.

Poeff.”

„Hebbe we nie.”

„Is er een zaak in de buurt die het verkoopt?”

De juffrouw schudde kauwend het hoofd.

„Ksou ut nie wete. Poeff. . . zeker nieuw . . . dur is wel een aanbieding van risp-up.”

Aristides had gewacht tot de man weg was en kwam nu naar de kassa.

„Juffrouw, welk merk sigaretten kocht die meneer?”

„Die? . . . Egyptische . . . Suleilah . . . één gulden vijfenzeventig.”

Aristides gaf Wilbur een duw. „Hoor je dat?”

„Nou, en?”

„Suleilah . . . dat lag ook op die plek in het bos.”

„Laten we opa zoeken,” stelde Aristides voor toen ze nog een paar winkels hadden afgelopen. „Daar staat zijn auto, hij kan niet ver weg zijn. We moeten het hem vertellen van die man in de supermarkt.” Ze liepen door het dorp op zoek naar opa. Die was niet ver van de supermarkt in gesprek met een kleine jongen. Opa had een vrij nare morgen achter de rug.

Verschillende keren had hij de verkeersregels niet in acht genomen en dit was niet onopgemerkt gebleven. Hij had ruzie gemaakt met een agent die hem bekeurde, en met een automobilist die hem voor idioot uitmaakte. Nu werd hij ook nog aangesproken door een kind. „Wat wil je?” vroeg opa korzelig.

„Ik mag niet naar binnen in die winkel,” wees de kleine jongen. Hij zag er ernstig en verdrietig uit en had een schrift met een potlood in zijn hand.

„Welke winkel? Die bontwinkel? Natuurlijk mag je naar binnen in die winkel.”

„Nee . . .,” schudde de jongen.

„Wat moet je trouwens in die winkel, het is geen leuke winkel. Woon je er soms? Wil je een boterham vragen? Is je moeder er? Doet ze vervelend?”

Opa's fantasie werkte volop.

„Nee, ik moet erin van school. We doen een project.”

„Wat?”

„Een project. Over alles wat er niet deugt, van dieren . . .

Ik heb al een paard en een hond ...”

„Zo ... en wat deugt er hier dan niet?”

„De zeehonden,” zei de jongen en wees, „dat zijn jassen van zeehondenbont, daar maken ze jonge zeehondjes voor af. Dat deugt niet.”

„Dat deugt zeker niet!” barstte opa uit, „je hebt gelijk. Ga naar binnen en vertel het ze.”

„Ja, dat deed ik juist, maar ik werd er uit gemieterd. En ik vroeg alleen of ze een plaatje hadden, voor in het schrift bij het project.”

„Kom mee,” zei opa.

Toen de jongens de hoek omkwamen van de drukste winkelstraat in Runkum zagen ze een oploopje. En de opgewonden schetterstem van opa klonk krachtig op.

„Het kan me niet schelen wat je zegt. Je houdt me niet tegen. Dit is een schande. En het wordt een schandaal.”

Aristides drong naar voren, Wilbur achter hem aan. Opa stond met een grote viltstift op de winkelruit te schrijven. Een agent met een boekje in de hand probeerde hem tegen te houden en een keurige winkelfuffrouw schreeuwde onophoudelijk iets over schone ramen en verschrikkelijke toestanden.

'Koop dit niet!!!!' stond er op de ruit en 'Zeehondenmoord!!!!' en 'Boycot! Boycot! Boycot!' Met dikke strepen.

„Uw naam graag, meneer,” zei de agent. „Quarles van Ispen,” en opa spelde de naam terwijl hij driftig bleef schrijven.

„O, kijk toch,” kreet de juffrouw. „Nog meer . . . dat kan toch niet... hou hem toch tegen.”

„Zwijg,” riep opa tegen haar. „U vermoordt zoogdieren net als u zelf voor handelsdoeleinden.”

De juffrouw zweeg handenwringend.

„Ik zal u moeten vragen me het schrijfgerei te overhandigen,” sprak de agent.

Opa lachte smalend en schreef met koeienletters 'Stop moord'.

De agent pakte nu zijn pols. Er ontstond een worsteling om de stift.

„Opa,” riep Aristides.

Met zijn laatste energie richtte opa de stift op de neus van de agent en zette een resolute streep.

„Dom, dom, dom, dom, dom,” riep de heer Quarles van Ispen.

En werd, niet zonder verweer, door het gezag weggevoerd.

De jongens volgden hem naar het bureau. Het kostte nog heel wat moeite opa tot bedaren te krijgen. Aristides' vader kwam zelf aangesneld om oom Reinier vrij te kopen. Daar was opa bijzonder vergramd over.

„U begrijpt, meneer,” zei Mudde tegen Charles, „dat wij een

grens moeten stellen. Tjejejeje . . . We moeten de perken in de gaten houden met het oog op de menselijke overschrijdingen.”

Daardoorheen brulde opa:

„Je hébt niet te betalen, Charles.

Ik blijf hier liever veertien dagen op water en brood zitten, dan dat ik één woord, één woord terug neem van die etalageruit. Het zal er trouwens moeilijk afgaan,” stelde hij tevreden vast.

Ze verlieten tenslotte het bureau. Maar buiten nam opa nog even wraak. Een schilder was bezig aan de kozijnen. Opa greep hem de kwast uit de hand en smeerde het woord 'ezels' op het raam van Muddes kamer. Daarna stapte hij opgelucht in zijn auto.

Ook Juultje had een avontuur op de terugweg. Ze reed op haar fiets met de zware boodschappentas aan het stuur toen ze een auto achter zich hoorde aankomen. De auto bleef heel langzaam achter haar rijden. Het was een rode Mercedes, en vanachter het stuur keken de griezelig lichte ogen van de man uit de supermarkt haar strak aan . . .

OPA INFORMEERT

„Het spijt me echt jongens,” zei opa toen Aristides hem had gevraagd om nog eens persoonlijk met de foto naar Mudde te gaan. „Dat kan ik niet meer maken. Na de zeehonden-moord en de ezels. Anders had ik me graag nog eens met de zaak bemoeid.”

„Welke zaak,” vroeg Charles, die in zijn overjas binnenkwam en een blik op de grote foto wierp. „Ach, die foto van je. Ja hoor es, jongen, ik had liever niet dat je die grap te ver dreef. Het is een aardige veronderstelling . . . zoiets windt natuurlijk op . . . maar blijf jij nu maar vogels fotograferen. Dat is tenminste leerzaam . . .”

Opa trok de foto met een vinnige ruk naar zich toe.

„Wat bazel je nou tegen die jongen, Charles. Ik heb drie kwartier met deze man in een auto gezeten en toen hij uitstapte was hij kerngezond. Blakend. En is dit blakend? . . .”

„Toe nu oom, je maakt die jongens nog . . .”

„Een levende man! In mijn eigen automobiel heb ik een levende man meegenomen. Naar Runkum. En wat is dit? Een paar uur later en wat is er van hem over! Hij draagt geen bril meer, hij ziet er bijzonder slecht uit: kin op de borst, een hoofdwond . . . Duidelijk weggesleept tussen de struiken .. ”

„Dat weggesleept zie ik nergens, oom. Ik geef toe, het is een boeiende foto ... En zeker geschikt voor een sterk verhaal. . . maar Aristides moet zo langzamerhand begrijpen dat het te ver gaat als hij de politie met zulke dingen lastig valt.. ”

„De jongen had gelijk en als ik het voor het zeggen had dan . . . ”

Mevrouw Quarles kwam gehaast binnen.

„Charles, hoe laat is het? Zo dadelijk komt de plattelandskrans .. ”

Opa sprong met afgrijzen uit zijn stoel.

„Wat? ... Wil je zeggen dat die affreuze mensen er alweer zullen zijn vanmiddag? Met een van die taarten heb ik een enorme ruzie gehad . . . waar was het over Charles?”

„Ik moet nodig weg,” mompelde Charles en maakte zich uit de voeten.

Opa peinsde nog na.

„Het ging over democratie ... of over Canadese zalm . . . nu ja, dat mens had gelijk en wat een vreselijk mens om gelijk te moeten geven . . . Kom mee!”

„Gaat u weg?” vroeg mevrouw Quarles hoopvol. „Natuurlijk

ga ik weg,” zei opa, „we gaan een eindje rijden in de automobiel. Kom Aristides en dingetje . . . Wilbur.” Vanuit de auto zagen ze de eerste leden van de krans arriveren.

„Als wij het nu eerst eens zelf gingen oplossen?” bedacht Aristides.

„Wie . . . wat?”

„Nu dat van die foto . . . Wijzelf. . . Wilbur en u en ik.”

„De Q's,” grijnsde Wilbur, „Quanten en Quarlessen verenigt u!”

„Q en Q,” stelde opa voor. Ze gleden het hek uit.

„Als u ons wilt helpen speuren moet u wel even luisteren naar ons plan,” zei Aristides.

„Ik moet luisteren naar jullie?”

„Ja, want het is óns plan . . . u zou óns helpen!”

„Hm, nou wat wilden jullie doen?”

„Het was Wilbur zijn plan eigenlijk . . . Die man, die heeft toch een lift van u gekregen vanaf het pompstation?”

„Ja, dat heb ik verteld . . . zijn auto weigerde en hij vroeg . . .”

„Nou, als hijzelf een klap voor zijn kop heeft gehad . . . waar is die auto dan nu?”

Opa stopte met een schok de wagen.

„Zijn auto . . . eureka ... Je hebt gelijk. Groot gelijk. Alle kans, dat niemand weet dat die auto bij het pompstation staat. Ha. Bij het eerste het beste café bellen we . . .”

„Wat was het voor een auto?”

„Een grijze deux cheveaux,” herinnerde opa zich.

„We moeten vragen naar het nummer ... en dan kunnen we naspeuren hoe die man heet...”

„En als die auto weg is,” bedacht Wilbur, „dan is er grote kans, dat die man hem later heeft weggehaald. Dan is hij helemaal niet dood.”

Ze reden in stilte verder en stopten bij een nogal afgelegen café-restaurant. Bij de balie was een telefoon en opa begon meteen ijverig te zoeken in de telefoonboeken naar het nummer van het pompstation. De jongens hingen naast hem.

„Ha, hier heb ik het. . .,” opa draaide het nummer.

„Kijk daar es . . .,” fluisterde Wilbur tegen Aristides.

Die keek om en zag de man uit de supermarkt aan een tafeltje zitten, bij hem zat een blonde man met een baardje. Ze waren diep in gesprek.

„Laat ie ons niet zien,” mompelde Aristides.

Ze stelden zich verdekt op terwijl opa geanimeerd praatte.

„Zou u dan het kentekennummer aan mij kunnen geven? ... Ik heb iets in mijn wagen, dat die eigenaar toebehoort ... en ik zou graag zijn naam . . . o, u heeft die naam al... Ik wacht, ja . . .”

Triomfantelijk riep hij tegen de jongens:

„Hij heeft de naam ... de eend was niet afgesloten, er lag een envelop met een naam en een adres ... Ja, ik noteer . . . Ant. . .

Anthony van Slingelandt. . . Per adres Fysisch
Laboratorium, Lekkerweg te Zilt. . . Van Slingelandt. . . dat
zal toch geen familie van Emma Tol zijn ... de zoon
misschien? . . . Nee, nee, ik vroeg het niet aan u ... ja, ja
vervelend dat die eend daar nog steeds staat. Ja, ja, ja ... ik ga
er achterheen . . . Dank u . . . Dank u."

„Opa, die man is er, die uit de supermarkt met een vent uit het
dorp."

„Waar? Ha . . . ken je die dorpsfiguur?"

„Nee, ik weet wel waar hij woont, maar niet zijn naam . . ."

„Vinden we nog wel. . . waar is de telefoongids van Nederland
. . . Ruurderwaard moet ik hebben . . . Ruurderwaard, daar
heeft Emma dat belachelijke huis met de varkens. Ik zei nog
indertijd . . . Emma, wat voert jou naar de Ruurderwaard . . .
Emma Tol. . . Nee, nee . . . wat zeur ik . . . Van Slingelandt
heette de man. De man waarmee ze getrouwd is. Anton van
Slingelandt. Gek van varkens en de Ruurderwaard. Varkens!! .
. . . Prijzen won hij er mee ... en zij maar gedichten lezen en
borduren ... in die lucht! Aha . . . hier, het bewijs . . .
Slingelandt van, Anton. Varkensfokkerij 'De vrolijke zeug'.
Het is niet waar: De vrolijke zeug. Emma Tol wat is er van je
geworden!"

„Kent u die Emma Tol?"

„Kennen? Emma? Ze was bijna mijn vrouw geworden, voor ze
zich met die varkenshoeder ging bezighouden."

Opa draaide weer lustig aan de schijf.
Wilbur trok Aristides vlug weg van de balie. De man van de rode Mercedes was opgestaan en kwam naar de telefoon toe. Hij wilde kennelijk opbellen.

OPA BRENGT EEN BEZOEK AAN 'DE VROLIJKE ZEUG'

Ten huize van de Quanten bekeek opa voor het eerst de ring. „Wat een belachelijk ding, en dat voor een zoon van Emma Tol. Waar hebben jullie die nou precies vandaan?” Juultje legde het uit. Tijdens de reconstructie van de misdaad hadden ze hem gevonden.

„En die vent die we in het café zagen, die liep op dezelfde plek ergens naar te zoeken,” vertelde Aristides. „Ja en hij reed een heel eind zachtjes achter me aan. Gelukkig kwam I.Q. er net aan. Toen reed ie door,” vertelde Juultje, nog rillend bij de herinnering. „Wat deed ie?”

„Eigenlijk niks, maar het was eng, hij keek zo.”

„Wie is nu weer I.Q.?” vroeg opa.

„Mijn vader,” zei Juultje, „hij is een ijdele reclamejongen en voelt zich oud als je hem pap noemt.”

„Ik zeg altijd vader,” mompelde Aristides. „Nou, dat is toch ook best.”

Opa was naar de tekentafel gelopen en bleef als versteend staan kijken naar de tekeningen van de gezinsflessen Poeff.

„Afschuwelijk hè?” lachte Juul.

Opa keek nog eens en draaide zich toen vlug om.

„Nu, kom! Anthony van Slingelandt. . . laten we het daar es over hebben. De eigenaar van de eend bij het pompstation is misschien de zoon van Emma Tol en de varkenshoeder.

Tenslotte heette de varkensminnaar ook Anton of Anthony.

En zo vader zo zoon. Dat is het simpele leven in de Ruurderwaard ten voeten uit.”

„Zou die man echt iets te maken hebben met uw . . . met Emma Tol?”

„Dat gaan we uitzoeken,” riep opa energiek, „ik begeef me nu meteen naar de Ruurderwaard en de varkens. Kortom naar: 'De vrolijke zeug'.”

Varkensfokkerij 'De vrolijke zeug' lag eenzaam in het polderlandschap. Opa wist wél wat hij begonnen was. Zodra hij zijn naam genoemd had, stortte een gezette dame, die niets meer van de bevallige Emma Tol van zijn jeugd had, zich aan zijn borst en riep driemaal:

„Rein, lieve Reineman.” Opa maakte zich vriendelijk los en bekeek de schade die de tand des tijds aan zijn vroegere verloofde had aangericht. Meteen kreeg hij te maken met zijn

ex-rivaal, de varkenshoeder. Emma's echtgenoot was een grote man met een grote snor en een grote poffende broek boven rubberlaarzen.

Hij stak een grote knuist uit (wel goed gewassen) en drukte opa's hand veel te hard.

Als het aan hem had gelegen waren ze meteen door gestormd naar de dierbare varkens, maar opa zei beslist, dat hij dat voor het laatst wilde bewaren. Emma dreef hen met opgewonden kreetjes en gillende lachjes de salon in en begon met theekopjes en lepeltjes te rinkelen.

Haar man hield een betoog over varkensvoer en opa gaf zijn ogen de kost.

Daar! Boven het dressoir. Foto's van vrienden en bekenden.

Aha. Hij dreutelde er heen, achtervolgd door de volhardende stem van Anton en speurde tussen de kiekjes. Daar . . . had je hem! De eigenaar van de eend ... de lifter ... de man van de foto!

En toen Emma merkte dat haar 'lieve Reineman' belangstelling had voor familiefoto's liet ze hem een album zien, waarin menselijke gezichten werden afgewisseld door varkenskoppen van prijsexemplaren uit de stal. Anton wees ze teder aan en noemde dan namen en gewichten tot opa wel had kunnen krijsen van ellende.

Maar zijn geduld werd beloond. Een duidelijke foto van de lifter. Met een kreet wees opa naar een raam en trok

ongezien de foto uit het album. „Ik dacht dat ik een big zag,” mompelde hij. Vrolijk gelach was het gevolg. Kom, Anton zou hem wel eens laten zien hoe goed die dieren verzorgd werden. En of hij wilde of niet, opa moest eraan geloven en deed de hele ronde langs de naargeestig riekende hokken met dikke, waggelende varkens, die hem met hun kleine oogjes gemeen aankeken.

Maar de foto zat veilig in zijn binnenzak en toen hij na een eindeloze tijd afscheid nam, schitterden zijn ogen.

MEST EN DROP

Martha Zwierus had de heer Zwartjes, algemeen bekend afzetter, om een emmer mest voor de tuin gevraagd. De ellendeling had haar zijn prijs toegemummeld door de telefoon. Martha's ogen puilden bijna uit hun kassen.

„Ik zei mest, geen goud!”

En toen Zwartjes geen cent wilde afdoen van het gevraagde bedrag, had Martha de telefoon neergesmeten en was met een kruiwagen op pad gegaan. Haar ijver werd beloond. Niet veel later reed ze met triomfantelijke stap en sterk stinkend door Runkum. Bij de boerderij van Zwartjes hield ze halt. De boer deed iets onduidelijks bij het hek en nam z'n pijp uit zijn mond.

„Dag, vrouw Zwierus. Inkopen gedaan?”

Hij keek naar de mest.

„Juist... en voor de halve prijs.”

„Ik had u een prachtige partij kunnen bezorreg. Persoonlijk.”

„Ik koop geen mest voor woekerprijzen,” sprak Martha.

„Nou hejje zeven uur in de wind moeten lopen ... en ik breng het aan huis . . . Voor dat beetje meer geld!”

Martha Zwierus keek hem hooghartig aan, wendde de kruiwagen en liep stinkend weg terwijl ze riep:

„Geld stinkt niet. In mijn tuin krijg jij geen poot aan de grond, Zwartjes. Je huis . . ja, daar is de familie ingestonken, maar aan mijn tuin zal geen luchtje wezen.”

En nagekeken door Zwartjes schreed zij koninklijk voort. Aristides maakte foto's van de bewijsstukken, zoals hij ze noemde. De ring op een fluwelen lapje . . . het sigarettendoosje . . .

„Dat is voor later in de rechtszaal,” legde hij de ongeduldige Wilbur uit.

„Laten we nou liever gaan uitzoeken wie die vent met die blonde baard is.”

„O ja,” zei Aristides, „dat is waar ook, ik weet opeens waar ik hem wel es zag. Bij Dooyer, de drogist.”

„Wat koopt ie daar?” vroeg Wilbur opgewonden.

„Weet ik veel. . . drop misschien!”

„Zouden we zijn naam kunnen vragen aan Dooyer?”

„Ik zou niet weten waarom niet.”

„Maar we kunnen er toch niet zomaar naar binnen gaan, zonder iets te kopen?”

„Waarom niet? En anders kopen we er iets.”

„Wat dan? Ik heb nog maar veertig cent.”

„Weet ik veel.. . drop bijvoorbeeld.”

Ze lachten allebei en gingen op weg.

De drogist Dooyer was erg vriendelijk.

„Een blonde baard? Geen flauw idee ... in de drogisterij of de apotheek?”

De heer Dooyer was eigenlijk in de eerste plaats apotheker, maar omdat zijn vader en grootvader alleen een drogisterij hadden gehad hield hij ten onrechte de naam: drogist Dooyer. Aristides dacht na. „Hij had, geloof ik een soort raampje vast.

..”

De heer Dooyer knikte.

„Dan weet ik het al. . . schildersartikelen . . . Dan is het Bennebroeck. Die edelsmid. Hij koopt hier schildersbenodigdheden voor zijn zuster.”

„Waar woont hij?”

„In de oude molen,” zei meneer Dooyer.

De jongens keken elkaar aan. Ze kochten hun dropjes en verlieten haastig de winkel.

Kauwend en opgewonden pratend liepen ze in de richting van het huis.

„Het lijkt niet op een molen,” vond Wilbur.

„Nee ... er stond hier vroeger een molen, en daarom heet dat huis nog zo.”

„Oud is het wel!”

„Ja, het is van Zwartjes, die heeft allemaal van die ouwe krotten.”

Ze slenterden langs het huis en probeerden naar binnen te gluren. Aan een zijmuur hing een soort vitrine met wat sieraden.

Er was een bordje bij.

BINNEN VERKRIJGBAAR EDUARD BENNEBROECK.

Ze waren teleurgesteld.

Er was verder niets te zien wat ergens op kon wijzen. „Laten we maar weer terug gaan,” zei Wilbur, die altijd het eerst de moed verloor.

Ze dropen af. Aristides keek nog even om naar de oude molen. Juist op dat moment kwam een man naar buiten. Het was de man van de Mercedes.

Hij bleef staan toen hij de twee jongens zag.

Aristides begon vlug een stoeipartijtje met Wilbur om zo onschuldig mogelijk te kunnen weggrennen.

Wilbur had de man ook gezien.

Elkaar stompnd en nazittend maakten ze dat ze wegwamen. De man stond er nog, toen ze een tijd later aan het eind van de weg omkeken.

Daarna hoorden ze het geluid van een motor die aansloeg.

De rode Mercedes draaide de weg op en verdween . . .

„Hij zag ons,” hijgde Aristides.

„Nou en? We deden niks wat niet mag.”

„Op één dag: supermarkt, café, als ie ons daar gezien heeft, en nu weer bij de oude molen. En dan weet hij ook, dat we met Juultje te maken hebben. Die heeft hem ook al in het bos en op de weg gezien.”

„Het is een engerd,” zei Wilbur.

Aristides was het met hem eens.

I.Q. VERBIEDT

I.Q. arriveerde bij zijn huis. Hij stapte uit de auto en graaide vijf gezinsflessen Poeff van de achterbank. Met een blik vol tevredenheid keek hij naar zijn huis. De blik verdween echter en met een frons tussen de wenkbrauwen ging hij naar binnen.

„Martha, waarom stinkt de wereld?”

„Ik bemoei me niet met politiek,” zei Martha. I.Q. zette de flessen voorzichtig neer. „Het stinkt dichterbij huis ... De tuin is één beerput. . .”

„O, dat! Dat is gier. Echte. Geen instant troep.”

„O bah, waarom? Bestaat er niets moderns? Zonder geurtje? Martha, wat een vreselijke dag ... Ik heb precies vijf flessen van dit misselijke product kunnen vinden in de nabije omgeving. Drie flessen cassis bij een afgeleefde melkman drie dorpen verder, en een sinas en een citroen bij een volslagen idiote kruidenier, die ze onder mijn neus verkocht. Ik heb ze voor de dubbele prijs overgenomen.”

„Nou zet ze dan niet in de koelkast, want dan zijn ze morgen leeg. Ik vertrouw Wilbur voor geen cent.”

„Geeft niet. Het gaat om de flessen, niet om de troep die erin zit. De etiketten zijn vernieuwd. Ze zijn anders dan in de gegevens. Zeg Martha, het stinkt hier werkelijk vreselijk. Ik weet niet of je het merkt. . .”

„Ik merk het. . .”

„Ik ruik het hier ook, hoe kan ik daarbij werken?”

„Denk maar aan de Wiener schnitzel, die je vanavond krijgt.”

„Daar heb ik wat aan ... het stinkt nog even erg . . . Hemel, Martha daar staat een vent!”

Martha keek. „O, dat is meneer Quarles van Ispen, de opa of zoiets van Aristides.”

Opa stond opgeruimd lachend voor het raam.

„Hoe kan die man daar nou staan lachen,” vroeg I.Q. zich af.

„Laat hem toch gauw binnen, Martha, hij zal omkomen in die stank.”

Opa kwam gewoontegetrouw al pratend binnen.

„Sorry, dat ik hier weer zo binnen val. Wat vreselijk voor u wat daar buiten gebeurt. Niet te harden. O, binnen ruik je het ook al. Zijn de jongens soms hier? Ik bedoel uw zoon, want u bent toch zeker de vader, niet? Wat draagt u daar nou op uw arm?”

„Een fles sinas en een fles citroen van een onbekend merk.”

„Ach ja, u bent reclameman. Zijn de jongens hier niet? Ik heb

nieuws voor ze.”

„Nee, het spijt me . . . Kan ik u iets aanbieden? We hebben niet veel bijzonders, maar u hoeft dit niet te drinken hoor!”

„O, het is heel lekker,” zei opa. „Kent u het dan? Poeff?”

„Jazeker. Het is fris. Heeft geloof ik meer met fruit te maken dan de andere soorten.”

„O,” I.Q. bekeek de fles wantrouwend. „Martha heb je twee hele glazen?”

„Drie zelfs,” sprak Martha fijntjes.

„O, sorry, ik dacht dat jij kookte . . .,” mompelde I.Q.

„Het geeft niet, ik ben niet meer te beledigen.”

Ze begon de fles open te maken.

„Enige zoon, die jongen van u,” ging opa onverstoorbaar verder. „Die foto die ze gemaakt hebben, daar hebben ze u zeker over verteld?”

I. I.Q. dronk proevend en zijn gezicht klaarde op. Hij ledigde het glas. Opa keek knikkend toe.

„Die foto,” zei I.Q. „die is echt bijzonder ... Ik moet het toegeven: het is net een gezicht. Duidelijk.”

„En of. Een gezicht en niet anders.”

„Zonder meer. Ja . . . een gezicht.”

„Natuurlijk, het is een gezicht.”

I.Q. gaf een duwtje tegen de foto. „Maar dat zeg ik niet tegen de jongens. Ik probeer ze juist te ontmoedigen. Ik heb ze verteld, dat de kans groot is dat het bladeren zijn . . .”

„Ha, dat is uw theorie!”

„Eigenlijk wel. Het lijkt een gezicht, maar het is schaduw.”
Opa graaide in zijn binnenzak en legde een andere foto op tafel.

„En wat zegt u hier dan van?”

I.Q. keek, zijn mond zakte iets open . . .

Toen Aristides en Wilbur binnen kwamen zat hij met beide foto's in de hand.

„Opa,” riep Aristides, die met Wilbur meteen boven de foto's hing, „Opa, is dat. . .?!”

„Anthony van Slingelandt, ja,” zei opa. I.Q. zei niets.

„Geen twijfel mogelijk,” ging opa agressief door, want hij bespeurde in I.Q.'s zwijgen geen instemming. „Dit is de man die drie kwartier zonder boe of bah naast me heeft gezeten. Aan de rand van het bos stapte hij uit. Lompe ezel. Zei nauwelijks dankjewel. Emma had hem wel eens wat beter mogen opvoeden. Maar ja . . . Zoveel jaar Vrolijke zeug, dat vreet natuurlijk.”

„Vrolijke . . . wat?” vroeg I.Q.

„Vrolijke zeug . . . dat is de varkensfokkerij van Emma's man. Afschuwelijke dieren, varkens. Ze doen me altijd aan mensen denken.”

I.Q. legde de foto's naast elkaar op tafel. „En het zou dezelfde man zijn ... als dit een man is?”

„Dat lijkt me toch wel duidelijk . . . Vindt u zelf ook niet?”

„Kan zijn . . . U heeft die mensen . . . die Emma en haar man toch niet ongerust gemaakt?”

„De hemel beware Emma! Waar ziet u me voor aan ... Ik heb vriendelijk geïnformeerd of ze kinderen hadden en zo het een en ander over hun zoon gevraagd. Als een oude vriend en verloofde betaamt. En ik heb zo mijn ideeën . . . er deugt iets niet.”

„We hebben ook nog die joekel van een ring,” riep Wilbur.

„En die enge vent met z'n rode Mercedes,” viel Juul bij. Ze was de trap afgekomen om Martha met het eten te helpen.

„Enge man . . .,” spotte I.Q.

„Eng ja, hij reed een stuk vlak achter me op een stille weg en ging er vandoor toen jij eraan kwam. Dat vind ik eng!”

„En hij rookt Suleilah sigaretten en zo'n wikkellag vlakbij de ring in het bos,” vertelde Aristides.

„Precies waar deze man is neergeslagen.” Wilbur sloeg met zijn hand op de foto.

I.Q. leunde achterover en sloot even de ogen.

„Goed. Bon. Toegegeven. Maar kijk ... als het zo is ... en ik zeg: als het zo is . . . dan heb ik liever, dat jullie je er niet mee bemoeien . . . Niet meer!”

De jongens hielden hun adem in van ontzetting.

„Opa!” riep Aristides.

Opa keek naar de zolder.

„Hm, tja . . . daar is iets voor te zeggen, jongen . . . wat meneer

Quant daar stelt, hmm ... is zeker juist. Als alles zo is, als het volgens mij wel degelijk ... lijkt. ... dan is dit een zaak voor de idioten uit het dorp.” Hij pakte zijn opnieuw volgeschonken glas en dronk het achter elkaar leeg.

„Pardon?” vroeg I.Q. „Ik bedoel de politie.”

„O, juist. Ik ben blij, dat u het met me eens bent. Kijk Wilbur, ik vind het enig en leuk zolang jullie alleen fotograferen.

Vogeltjes en zo in het bos ... en fantaseren en je ogen gebruiken, alles best. Maar bemoei je niet met mensen die je verdacht of raar of eng vindt. Dat is een zaak voor ...”

„De idioten uit het dorp,” vulde opa zoet aan.

„Dus wij zijn kleine jongetjes die braaf moeten spelen,” riep Aristides woedend.

„Discriminatie,” snauwde Wilbur.

I.Q. hief sussend een hand.

„Stil nou. Ik heb een voorstel. Morgen gaan meneer Quarles en ik samen naar de politie.”

„Alweer?” riepen opa en Wilbur.

„Er is nu nieuw bewijsmateriaal,” meende I.Q., „die foto van de zoon van mevrouw eh Emma.”

„We mogen toch zeker wél mee?” vroeg Wilbur.

„Wij zijn kroongetuigen.”

„Om ons draait het.”

„Jullie mogen mee,” besliste I.Q.

„Om jullie gaat het,” meende opa.

MUDDER MENING

Het was de derde dag na de ontmoeting van de twee Q's.

En ze zaten weer op het politiebureau.

Maar deze keer niet in de kamer van Mudde.

Daar waren I.Q. en opa naar binnen gegaan met de nieuwe foto.

Wilbur en Aristides moesten maar even in de gang wachten.

Ze waren diep verontwaardigd.

Zij waren de kroongetuigen. Om hen draaide het. Zij moesten zeker mee om hier te zitten afwachten, bah.

„Kom mee, man,” fluisterde Aristides, „laat ze. Ik heb een verrassing. Gisteravond heb ik die foto van opa mogen lenen. Ik heb hem gefotografeerd in mijn donkere kamer.”

Zie liepen het bureau uit.

„Weet je wat,” zei Wilbur grijnzend, „ik krijg ook een donkere kamer!”

„En je hebt niet eens een toestel.”

„Welles, ik mag dat van Juultje lenen. Een goeie hoor. Ik moet er wel een jaar lang de paarden voor voeren.”

„Ook bij ziekte?”

Wilbur schudde zijn hoofd.

„Daar hebben we het niet over gehad.”

„Moet je wel in je kontrakt laten zetten. Daar pakken ze je op,” onderrichtte zijn vriend.

Ze waren opa en I.Q. vergeten.

Die zaten tegenover de heer Mudde. Hij had de foto's in zijn hand.

„Ik zal dit materiaal in een map leggen. Dan kunnen onze mensen het checken.”

„Denkt u er wel aan,” waarschuwde I.Q., „dat die mensen, de ouders van deze man van niets weten. Ze zouden vreselijk schrikken als u daar opeens kwam binnenvallen met zulk nieuws . . .”

Mudde zwaaide met de foto's.

„Meneer, meneer ... ik betwijfel of dit wel een zaak wordt voor de politie. Wat is er nu in feite aan de hand? Een misdrijf? Wie heeft er een aanklacht ingediend? Wat is er zeker? Wat?”

„De foto van de jongens,” wees opa.

Mudde lachte meewarig.

„Tjejejejeje .. meneer! Als de politie moest afgaan op aanwijzingen die kleine jongens kwamen bezorgen. Waar

bleven we dan met de handhaving van de volwassen wet?"

„Ja, waar?" vroeg opa zich af.

„U zou dat van die eend op het pompstation . . ." begon I.Q. haastig.

„Natuurlijk meneer, zodra er een klacht over komt." I.Q. keek opa aan.

„U had toch nog iets anders, dat in het bos is . . ."

„Nee, o nee . . .," opa sprong op. „Maar die ring, die . . ."

„Nee!" zei de heer Quarles van Ispen kwaad. „O, nou ... wij hebben in ieder geval onze plicht gedaan . . ."

Mudde knikte.

„Dat heeft u . . . dat heeft u. En mag ik dan van de gelegenheid gebruik maken om de heer Quarreles van Ispen er op te wijzen dat er nog een proces-verbaal van hem openstaat . . .," hij haalde een papier te voorschijn en las:

„Wegens het beledigen van verscheidene ambtenaren in functie door middel van uitlatingen van beledigende aard . . ."

Opa zette met opgetrokken neus zijn vlotte pet op en draaide zich om.

Met I.Q. stapte hij de kamer uit. Mudde gooide de foto's in een la.

„Onzin," zei hij.

ZWARTJES STAAT OP ZIJN STUK

Het was een idee van Aristides om met het filmpje van Wilbur een album aan te leggen met foto's van alles wat met 'hun misdaad' te maken had. Wilbur was, er zo vol van, dat hij vergat naar huis te gaan om met Martha de hooizolder te inspecteren. Daar zou als het kon de donkere kamer komen. Martha Zwierus wachtte een tijdje en klom toen onder het mompelen van verwensingen in haar eentje naar boven. Nooit waren die lui er als je ze nodig had. Nooit hielden ze zich aan een afspraak. Altijd stond zij er alleen voor. Alle rotte klusjes bleven voor haar liggen. In het halfduister stuntelde ze rond. De zolder was stoffig. Met een zaklantaarn probeerde Martha de ruimte te verkennen.

Beneden sloeg een deur en Juultjes stem riep:

„Martha . . . Martha Zwierus, waar ben je?”

„Waar ben ik, ja, dat vraag ik me ook aldoor af. Waar ben ik.”

„Ben je boven? Op de zolder soms?” gilde Juul.

„Ja!!!”

„Vang je muizen voor het middageten?”

Martha reageerde niet.

„Donkere kamer . . . nou weer een donkere kamer. Terwijl er nog van alles te doen is!”

„Martha, pas op . . . I.Q. heeft gezegd, dat de vloer daar niet deugt!”

Martha liet een soort lach horen.

„De vloer. De vloer niet deugt. Waarschuw me liever als er eens wel iets deugt in dit huis.”

Juultje wilde nog iets zeggen, maar haar stem stakte toen een vreselijk gekraak vermengd met rauwe kreten tot haar doordrong.

„Martha! Martha!” riep Juultje en rende naar boven.

Opa en I.Q. namen afscheid.

„Ze denken niet verder dan hun verballen lang zijn,” zei opa woedend.

„Ja, ja . . . die zijn soms vrij lang . . .”

„Bekeurders zijn het. Geen speurders maar bekeurders.

Dienstkloppers. En verder klopt er niets.”

„In elk geval is het nu in de juiste handen,” probeerde I.Q. weer.

„In de juiste handen, dat is alleen dit,” en opa haalde de ring uit zijn jaszak.

„Waarom heeft u die niet gegeven?”

„Ik pas ervoor. Alles verdwijnt daar in een donkere la en over een jaar gaat het naar een liefdadigheidsinstelling als troostprijs op een tombola van het politiebal.”

„Wat gaat u nu doen?” vroeg I.Q. „Speuren,” zei opa, „gaat u naar huis-?”

„Ja, ik heb het druk . . . een campagne . . .”

„O, ja . . . Poeff, hè! Succes, ik ga die oplichter eens opzoeken. Zwartjes. Vragen of hij nog zo'n ruïne ter overname heeft. Zoiets als de uwe.”

En opa stapte in zijn auto en reed toeterend weg.

Zodra Martha Zwierus het kon opbrengen sleepte ze zich naar haar fiets en trapte kreunend richting Zwartjes. Zwartjes was niet alleen. Eduard Bennebroeck stond naast hem op zijn erf. Zwartjes had het woord.

„Het kan me niet schelen, Bennebroeck. Je gaat eruit. Want ik verkoop het. Ik kan het voor goed geld kwijt.”

„Maar man, verkoop het dan aan mij!”

„Dat kan. Contant!”

„Ik heb jouw bedragen niet in mijn achterzak. En het is belachelijk veel geld voor dat krot.”

Martha Zwierus luisterde op een afstandje.

„Als het zo'n krot is, waarom wil je het dan hebben?”

„Omdat ik er op gesteld ben,” zei de edelsmid boos.

„Dan moetje ervoor betalen . . .”

„Je krijgt het geld, alleen niet nu.”

„Ik kan het nu van een ander krijgen.”

„Ik heb het niet contant!”

„Dan ga je er contant uit. Ik kan het krijgen van een ander. Niet strakkies, na een eeuwigheid. Maar nu. En dan kan jij schreeuwen watje wil, maar het gebeurt!”

Bennebroeck was paars van woede en hapte naar lucht. Eindelijk bracht hij eruit.

„Je krijgt het geld. Ik vind er wel iets op.”

En hij liep weg.

Zwartjes kwam traag naar Martha toe.

„De mensen schreeuwen wel, maar weinig wol! . . . Weinig wol. Dag, vrouw Zwierus, wat kan ik voor u doen?”

Martha keek hem vernietigend aan.

„Ik ben door een vloer gezakt!”

„Door een vloer, vrouw Zwierus?”

„Ja. Door de vloer van de hooizolder, Zwartjes.”

„Ah. Uw hooizolder. Da's een zwakke vloer, die van uw hooizolder, vrouw Zwierus!”

„Nou is het ónze hooizolder. Onze vloer. Nu wij er doorheen zakken. Kosten koper!” Zwartjes duwde de pijp in zijn mondhoek.

„Ja, die was zwak die vloer, die kon geen koe houden.”

„Mij niet eens!”

„Dat wil ik geloven. Waarom was u er dan opgegaan, vrouw Zwierus. Da's toch niet verstandig?”

„Er wordt een donkere kamer van gemaakt voor Wilbur, daarom.”

„Een kamer voor de zoon. Een goed idee. Donker is het er wel.”

„Een kwartier heb ik daar gehangen,” blies Martha, „tussen hemel en aarde. Half boven en half onder het plafond.”

„Ach, wat jammer dat ik daar niet bij geweest ben, vrouw Zwierus!”

„Dat kwam ik maar even vertellen!”

„Dat vinnik aardig, vrouw Zw . . .”

„Een krot, een krot heb je ons verkocht.”

„Dat heeft meneer Quant ook nog gezegd. Zwartjes, zei die, het is een krot. Ja, meneer Quant, het is een krot, zei ik . . .”

„Je liegt het, je liegt het.”

„Zowaar ik hier sta, het is een krot, zei ie, maar ik koop het krot toch. Dat heeft ie gezegd.”

„Maar hij zei niet: Voor een schandelijk hoog bedrag,” riep Martha fel.

„Nee, dat klopt, dat heb ik gezegd.”

En Zwartjes keek haar kalm aan.

Stikkend van onmachtige razernij greep Martha haar fiets en reed tussen de kakelende kippen door het erf af.

De auto van opa passeerde haar.

Zwartjes zette zich schrap voor de volgende klant.

Binnen de kortste tijd was opa terug in zijn auto.

Zwartjes keek hem door het open raampje aan, pijp tussen de tanden.

„Het is een redelijke prijs die ik vraag. En ik zeg u eerlijk, er is een betere bidder.”

„Nonsens, man, je hebt geen andere bidders. Niemand wil dat krot van je hebben voor een dergelijk bedrag.”

„We zullen zien, meneer van Ispen. Maar als u besluiten wil, moet u VLUG besluiten.”

„Ik besluit, wanneer IK wil, Zwartjes. Ik kijk rustig rond in Runkum. Er is genoeg.”

Opa startte oorverdovend.

Zwartjes week geen centimeter.

„Er is geen tweede oude molen, meneer van Ispen. En de huurder die er in zit wil hem dolgraag. Dolgraag. Die zou er een moord voor doen!”

Opa draaide het raampje dicht. Zonder nog naar Zwartjes te kijken reed hij gevaarlijk snel de weg op.

DE BEWONERS VAN DE OUDE MOLEN

Martha Zwierus stopte bij de winkel van Dooyer en hinkte naar binnen.

Arend Dooyer was bezig een jonge vrouw te helpen. Hij hield een recept vast en keek er met gefronste wenkbrauwen naar.

„Tja, het spijt me, juffrouw Bennebroeck, dat kan ik niet meteen meegeven.”

Martha spitste de oren.

„Hoezo, is er iets?”

„Het zijn erg ongebruikelijke tabletten. Erg zware. Zijn ze voor uw broer?”

„Eh . . . ja, ja . . .” zei de jonge vrouw vlug. „Het recept is van dr. Plateelse. Uit een andere plaats.”

„Ja, mijn broer werd daar . . . onwel. Ik weet natuurlijk niet wat het voor pillen zijn . . .”

„O, u hoeft me dat niet allemaal uit te leggen,” mompelde Dooyer, „het is alleen dat ik deze tabletten niet in huis heb . . . Een ogenblik.”

Hij richtte zich tot Martha.

„Komt u ook voor een recept of is het een kleine boodschap?”

Martha legde de armen over haar buik en ratelde af:

„Grote rol pleister. En rekverband. Zwachtels.

Veiligheidsspelden. Een welvoorzien verbandtrommel, jodium, boorwater, trekzalf en een eerste hulpboekje ... de hele Rode-kruis-toestand.”

„O, juist... ik maak een lijstje. Ogenblik.

„De tabletten zal ik voor u verzorgen, juffrouw. U hoort er zo gauw mogelijk van.”

„Dank u, ik kijk nog even bij de olieverf.”

Dooyer likte aan zijn potlood en begon Martha's bestelling op te schrijven.

Martha Zwierus draaide zich half van hem af terwijl hij schreef. Ze keek strak naar de blonde vrouw die bij de schildersbehoefte bezig was. Bennebroeck . . .

Aristides en Wilbur waren op hun tocht naar verdachte plaatsen bij de oude molen gekomen.

Ze lagen op een afstand in het gras.

Om beurten keken ze door de telelens.

„Pas op, hij staat op scherp,” waarschuwde Aristides. „We

moeten zuinig zijn met het filmpje.”

Wilbur keek door de zoeker. „Wat scherp zeg en zo dichtbij ..”

„Daar komt een auto ... het is die blonde . . . Bennebroeck!”

Wilbur keek en drukte toen af. „Ik heb hem recht in zijn gezicht.”

Aristides trok het toestel uit zijn handen. „Maar man, hij is niet afgesteld. De gevoeligheid ... het diafragma . . .,” hij keek alles na. „Je hebt weer geluk. Maar het zal wel bewogen zijn.” Ze hoorden Bennebroeck ongeduldig schreeuwen. „Berthe, waar zitje?”

Boven in het huis ging een raam open en het hoofd van de man van de Mercedes kwam naar buiten. „Ed . . . Eduard!” „Hé, Zaneck ... ik moest je juist hebben,” hoorden ze Bennebroeck roepen.

En hij ging snel naar binnen. De jongens bleven wachten. Ze wilden een foto maken van de man Zaneck en van Bennebroecks zuster.

Maar alleen Bennebroeck kwam de deur uit, hij had een zwart plat koffertje bij zich.

„Zou die engerd er ook wonen?”

„Misschien logeert ie er.”

De man kwam even na Bennebroeck naar buiten.

Ze gingen elk naar hun eigen auto en reden weg.

„Er is nu vast niemand meer in huis,” zei Aristides. „Ik ga een

kijkje nemen.”

„Wil je inbreken?”

„Welnee, naar binnen kijken . . . niks aan, wat kijk je bang?”

„Bang!”

„En jij blijft hier op de uitkijk liggen . . .”

„Kunnen we niet beter samen?”

„Nee man, een beetje professioneel doen. Dat heet dubbel risico. Leer ik van opa.”

Aristides rende weg en Wilbur bleef achter. Hij keek door het toestel. Hij zag Aristides om het huis sluipen.

Op de weg naderde een vrouw op een fiets.

Wilbur schrok. Stel je voor dat dat de zuster van Bennebroeck was. De vrouw stopte bij het huis en gooide de fiets neer.

Ze was het! Zie je wel. Wat nu? Kon hij maar een teken geven. Wilbur trilde van de zenuwen.

Aristides merkte niets en stond voor een raam naar binnen te kijken. Iemand achter hem kuchte. Hij keek om.

„O,” zei Aristides alsof er niets aan de hand was, „woont u hier?”

De blonde vrouw knikte. Haar ogen keken waakzaam.

„Ik wou eens kijken ... eh . . . naar manchetknopen . . .

Manchetknopen voor mijn opa. Mijn oudoom dan. Die is binnenkort jarig,” verzoon Aristides.

„Manchetknopen . . .?”

„Ja, ik hoopte dat uw man thuis was, de edelsmid.”

„Mijn broer,” zei ze stijfjes.

„Ik heb gespaard hoor, ik ben een echte klant,” ging Aristides met serieuze stem verder en keek trouwhartig door zijn bril.

Berthe Bennebroeck ontspande zich.

„Kom dan maar even binnen, dan laat ik je wat dingen zien,” zei ze. „Als je maar weet dat mijn broer niet goedkoop is. Van alles wat hij maakt bestaat maar één exemplaar. Het is exclusief.”

„O . . . ik heb nu ook geen geld bij me,” zei Aristides. „Ik wilde alleen eens kijken of er iets bij was.”

Ze lachte en vroeg hem even te wachten.

Hij benutte de tijd die hij had zoveel mogelijk. Keek rond waar hij kon. Op een werktafel lag gereedschap en veel elektronisch spul. Vreemde troep. Ze kwam binnen met een cassette. Ze wees dingen aan en noemde gigantische prijzen.

„Dit is veel minder duur zie je, dat is gewoon metaal.

Honderdvijftig.”

Aristides knikte zwakjes.

„Misschien is het allemaal te duur voor je. Ga maar mee, wie weet is er nog iets hiernaast.”

Aristides volgde opgewonden. Nog een kamer.

Het was een soort atelier. In de hoek stond een schildersezels met een afgedekt doek erop. De vrouw wees in een glazen kast.

„Kijk, die zijn goedkoper, vijfenzeventig. Is dat iets?”

„Het mag ook wel iets anders zijn,” zei Aristides. „Grote dingen of zo, moderne kettingen. In de werkplaats misschien?”

„Kettingen? Als je zo'n opa hebt!”

„O ja, hoor en het is mijn oudoom.”

„Woon je in de buurt?”

Aristides was de kamer in gedrenteld en wees met een zwaai.

„Daar ergens.”

Hij raakte per ongeluk de lap die over de ezel hing.

Vlug bukte hij zich om hem op te rapen. Toen hij overeind kwam liet hij hem bijna uit zijn hand vallen. Op de ezel stond vlak voor zijn ogen een half voltooid schilderij van de man van de foto. Anthony van Slingelandt. Aristides wist niet hoe gauw hij de oude molen moest uit komen.

De zuster van Bennebroeck wilde hem nog meer laten zien, maar hij schudde hulpeloos van nee.

„Tot ziens dan,” zei ze vriendelijk.

Aristides knikte en liep de weg op. Wilbur zag hem gaan en wist niet wat hij er aan had.

Hij krabbelde overeind en rende achter hem aan.

„Aristides, héla . . . Aristides!!!”

Aristides liep stevig door en hoorde blijkbaar niets.

Al schreeuwend haalde Wilbur hem in.

„Waarom zegje niks, zeg!”

„Stommeling,” siste Aristides, „niet omkijken.”

„Ach, ze is allang naar binnen.”

„Het is hartstikke verdacht man, hartstikke verdacht.”

„Wat ik deed?”

„Nee, wat zij doen. Dat is hartstikke niet in orde. Wat ik daar allemaal ontdekt heb!”

„Heb je wat ontdekt?” vroeg Wilbur, en keek om naar het huis.

„Niet omkijken, man.”

Ze liepen een tijd stijf door.

„Ik heb het hartstikke goed moeten spelen. Verzinnen moest ik. Hele ingewikkelde smoezen. Dat ik voor opa een stel manchetknopen wou kopen. Nou dat ging erin als koek. Kwam ze eerst met dingen van honderden guldens. En later met dingen van zeventig, tachtig . . .”

„Voor die krenge die je in je mouw stopt?”

„Ja, en ik zei maar, dat ik het niks vond. En dan haalde ze weer wat anders. Ze was erg beleefd tegen me, man. En ik maar goed rondkijken en alles in me opnemen. Nou en nu komt het... Je raadt het nooit... Er was daar een schilderij . . . dat had die zus zeker geschilderd ... en daar stond bleekgezicht op . . . onze man van de foto.”

„Dus het lijk is in hun huis!”

„Weet ik niet, maar ze kennen hem in elk geval!”

Een auto kwam aanjagen over de weg.

„Bennebroeck,” schrok Aristides. „Ik had geen twee minuten langer moeten blijven!”

„Hij ziet er kwaad uit,” merkte Wilbur op, „rotbui zeker.” Eduard Bennebroeck had zeker een rotbui. Hij ging zijn huis binnen en smeed de koffer op een stoel.

„Ed, waar wasje? Zaneck was hier en je was er niet.”

„Ik heb hem gezien. Waar was jij?”

„Naar de apotheek voor het recept. Ik moet er nu weer heen. Hij had ze niet in voorraad. Het zijn kennelijk erg bijzondere pillen.”

„Je moet niet uitgaan als ik er niet ben.”

Ze zuchtte: „Ik moest toch! Hoe zit het, mogen we in het huis blijven?”

„Nee!”

„Vraag Zaneck dan geld. Hij moet maar helpen, het is in zijn eigen belang.”

„Hij heeft al geholpen,” zei Ed en opende de koffer. „Ik heb het zojuist willen kopen.”

„De oude molen? Maar zoveel geld hebben we niet. . . Ed, wat is dat?!”

Ze keek naar de bankbiljetten in de koffer.

„Van Zaneck?” Hij knikte somber.

„En Zwartjes?”

„Zwartjes deed het niet. . .”

Ze stamelde niet begrijpend:

„Zwartjes . . . deed het niet?”

„Hij gaat het verkopen . . . aan een ander,” zei Eduard Bennebroeck.

PIES

Juultje stond onder het bord:

A. PIES
TIMMERWERK
HARDBOARD

Ze hield Quibus bij de teugel.

De heer Pies stond naast haar en oreerde met brede gebaren.

„Ik kom. Ik kom. Ik kom. Maar niet opjagen. Want daar kan ik niet tegen.”

„Maar u zou gisteren al gekomen zijn.”

„Wat is nou een dag, wat is nou één dag!”

„Twee dagen intussen, want vandaag bent u er ook niet.”

Pies haalde diep adem.

„Juffrouw bent u kerks? Nee? Niet kerks. Nou, wat staat er geschreven? Er staat geschreven: Ik kom morgen!”

„Ach, toe nou . . .,” smeekte Juultje, „u moet echt vanmiddag komen.”

„Even een begroting maken. Het is niet zomaar wat! Het is een heel huis.”

„Een grote opdracht!”

„Een grote opdracht, ook dat nog!”

„Vindt u dat niet fijn? U wordt er toch voor betaald?”

„Betaald,”

Pies hief de handen.

„Negen kinderen, juffrouw. Een bodemloos vat. Ik vlieg af en aan met een volle krop als een pelikaan, maar er is geen vliegen meer tegen. Als de kinderbijslag op is, dan kom ik . .

.”

„Maar, meneer Pies, naar wie moet ik anders?” jammerde Juultje.

„Overmorgen dan,” gaf Pies toe.

„Overmorgen? Ik kom morgen, zei u net.”

„Ik? Beslist niet! Niet voor het eind van de week. Begin volgende.”

„U maakt het steeds erger!”

Pies ging naar binnen. „Misschien maandag niet, maar dan dinsdag zeker. Belt u anders woensdag even,” riep hij nog uit zijn werkplaats.

Juultje wist niet meer hoe ze het had.

Maar het gesprek was uit en ze kon niet veel anders doen dan

naar huis gaan.

Thuis was I.Q. bezig met Poeff.

Martha Zwierus zat met een been in verband broedend terzijde.

De telefoon ging. Ze keek er kwaad naar alsof alle ellende daaruit voort kwam.

I.Q. nam de hoorn op. Of hij klaar was met de Poeff campagne.

Nee, dat was hij niet. En hij wilde dat hij het was. Want hij had eigenlijk vakantie en terwijl hij tuinhekken had moeten verven, zat hij nu te puffen op Poeff.

„Hé, is dat niets?” vroeg I.Q. „Uitpuffen met Poeff?”

Hij luisterde. „O nou ... jij bent de chef, dan niet. Ja, ik doe mijn best. Ik blijf mijn best doen terwijl anderen mijn werk hier in huis opknappen, en een van mijn dierbaarste huisgenoten door een vloer is gezakt... Ik bel je wel.”

I.Q. keek Martha verontschuldigend aan.

„Martha, lieve Martha, je bent ook veel te goed voor deze wereld. Waarom wacht je niet met die zolder tot ik tijd heb?”

„Die jongen mag ook wel wat in zijn vakantie,” zei Martha behoedzaam.

„Hm ... je bent té goed ... Ik heb het, je wilt opslag.”

„Gevarengeld! Ik ben hier mijn leven niet zeker, met angst en beven zie ik de volgende ramp tegemoet,” zei Martha en gaf toen een gil die I.Q. deed verstijven.

„Wat is er, Martha, wat heb je?”

Sprakeloos wees ze naar de glazen deur.

Buiten stond dun en dreigend de man van de rode Mercedes.

I.Q. hield zich in de hand en opende de deur. De man vroeg of de zoon des huizes misschien thuis was.

„Mijn zoon wilt u spreken?!”

I.Q. kon zijn verbazing niet verbergen.

Zanecks zachte en temende stem kabbelde voort:

„Het is een beetje een vreemde reden, die ik heb om bij u . .

hm... ik vroeg me af of uw zoon mij . . Tja, dat klinkt wat... eh

... Ik fotografeer, ziet u ... en zelfs bijzonder veel. . . vogels . .

. Allerlei. Makro . . . micro dieren in het bos ... En uw zoon

doet dat ook, niet? Uw zoon fotografeert. .. niet? . . . Dacht ik

. . . niet?”

„Gaat u door.”

„Dat vertelde men mij tenminste. Dat uw zoon veel vogels fotografeert.”

„Wie vertelde dat?”

„Iemand uit het dorp,” zei Zaneck vaag.

„Wie?”

„De heer Dooyer, de apotheker uit het dorp. Hij verkoopt ook fotomateriaal. . . zo'n beetje van alles.”

„Zo ... en verder?”

„Hij vertelde dat uw zoon een goede klant was . . Foto-fanatiek. Hij trekt er veel op uit, niet, uw zoon? Met de

camera . . . vogels en zo . . .”

I.Q. kon zijn houding van niet-begrijpende buitenstaander niet langer volhouden, dat voelde hij.

Onwillig zei hij: „Het begint me te dagen . . . Maar u bent abuis, mijn zoon fotografeert nog helemaal niet. U bedoelt misschien een jongen met kort haar en een bril.”

„Precies,” zei Zaneck happig.

„Dat is mijn zoon niet. Die jongen heet Aristides.”

„Aristides Quarles van Ispen. De villa voorbij het bospad,” wees Martha Zwierus achter I.Q.

Zaneck knikte.

„Neemt u me dan niet kwalijk dat ik hier kwam storen. Ik wilde wat weten over de interessante plekje hier, met het oog op de vogels . . .”

Hij stapte terug. I.Q. hield hem tegen.

„Vertel eens, gaf die meneer Dooyer . . . dit adres op? Als dat van Aristides, die hier al jaren woont???”

Zaneck leek even verward.

„Nee . . . nee, ik dacht om een of andere reden, dat dit zijn huis was ... vreemd abuis, haha . . . ha . . .”

En al lachend draaide hij zich om met nog een handgebaar als definitieve groet.

Maar de lach verdween toen hij bij het tuinhek Juultje zag. Ze zat op Quibus en keek hem met opgetrokken wenkbrauwen aan ...

„Wat kwam die engerd hier doen?” riep ze opgewonden toen het geluid van de rode Mercedes was weggestorven.

Binnen ging de telefoon.

Martha strompelde er heen.

„Hij kwam naar Wilbur vragen,” zei I.Q. peinzend.

Martha riep vanuit de kamer. Ze gingen naar binnen.

„Dat was meneer Pies,” meldde Martha, „hij zei: ‘Ik kom morgen’.”

BESPREKINGEN

Het bezoek van Zaneck had I.Q. meer gedaan dan hij had vermoed. Zijn mensenkennis was niet groot, maar hij zou Juultje nu niet meer uitlachen als ze zei dat Zaneck eng was. „Er wordt géén detectiefje meer gespeeld,” zei hij dan ook tegen Wilbur, die met Aristides binnen kwam.

Wilbur keek verbaasd.

„Nou, het is anders echt verdacht, want die Bennebr . . .”

I.Q. gooide een fles Poeff om.

„Er wordt GEEN detectiefje meer gespeeld. Het interesseert me niet wat jullie willen of dat de politie stom is en wie er nou gelijk heeft. Het bevalt me niet. Ik wil niet dat een van mijn kinderen speurneusje speelt en risico's loopt. Dit is niets voor kinderen. Begrepen?!”

„Ja meneer,” piepte Aristides als enige.

„Ik vraag jou niets Aristides. Wilbur moet me antwoorden,” zei I.Q. ongewoon streng en beslist. „Ja, maar I.Q. we hebben

net dat schilderij bij Bennebr ..”

„Geen geBennebroek en geen geZanik meer . . .”

„Zaneck, heet ie.”

„Wat maakt een naam uit. . . het gaat me niets aan wat Bennejurk of Zanik op zijn geweten heeft... jij gaat me aan en jij bent Wilbur Quant en geen agent of detective. Je wordt maar wat anders waar ik het niet mee eens ben!”

Wilbur wist wanneer het menens was. Hij keek terneergeslagen naar zijn vriend.

Juultje legde zacht uit.

„Die Zaneck kwam hier zie je ... en hij vroeg naar Wilbur, of eigenlijk Aristides, maar het is hem om jullie allebei te doen. En om mij ook. Je had hem moeten zien kijken . . .”

„En ik geef jou de raad Aristides,” zei I.Q. nog vanachter zijn tekentafel, „om je ook niet meer met deze mensen in te laten
...”

Wilbur en Aristides keken naar elkaar en naar Juultje. En ze beten zonder trek in een grote punt van de appeltaart die Martha ondanks haar kwetsuren gebakken had . . .

Opa zat genoeglijk in de erker te ruziën met Charles.

„De oude molen, oom? Maar waarom nu weer in hemelsnaam die oude molen?”

„Waarom in hemelsnaam die oude molen niet. Wat mankeert er in hemelsnaam aan die oude molen?”

„Dat is een hok voor . . . voor hippies . . . Niet voor mensen

van uw leeftijd. Dat is een alternatief. . . eh . . .”

„Ik maal niet om mensen van mijn leeftijd. Sufferds! Die molen bevalt me. Ik ga erop af.”

„Hebt u al met de eigenaar gepraat?”

„Zwartjes, jazeker.”

„Zwartjes! Uitgerekend Zwartjes!”

„Ik koop Zwartjes niet. Ik koop zijn molen.”

„Hm, nou ja, dan maak ik me geen zorgen. Met Zwartjes komt u toch niet tot een vergelijk.”

„Reken maar van yes. De molen is voor mij. Dat levert hij me geen tweede keer. Ik heb een redelijk bedrag geboden.”

„Dan geef ik u zeker weinig kans!”

De bel ging.

Opa keek uit het raam en een in-tevreden glimlach gleed over zijn gezicht.

„Zwartjes, himself,” sprak hij.

En vief ijlde hij naar de deur en deed open.

Zwartjes stond op de stoep, pijp in de mond. Een boerenkar detoneerde hevig op de oprijlaan.

„Ik kom niet verder,” zei Zwartjes. „Ik kom alleen wat berichten, meneer van Ispen.”

„Wat heb je op je lever, Zwartjes. Wat rook je, mest?”

„Da's vooroorlogse tabak,” sneed Zwartjes op, „wie wat bewaart van vader op zoon, die heeft wat.”

„Wat je zegt. Ik zou er ook bijna wat van krijgen! Nu, wat

kwam je vertellen? Je komt terug op de prijs voor het huis!”

„Niks. Wis en waarachtig niet. De prijs gaat op. Omhoog.”

„Je bent krankzinnig, man.”

„Nee. Vanmiddag was ie bijna verkocht.”

Opa vertrok geen spier.

„Door wie?”

„Door de huurders. Bennebroeck. De edelsmid. En zijn zuster. Stadsvolk.”

„Maar rijk dan toch. Als ze jouw prijzen kunnen betalen.”

„Hij had een koffer vol geld. Hij lei open voor me. Een koffer vol geld. Ik had het voor het zeggen.” Opa stootte een lach uit.

„Een koffer met geld. Nou weet ik dat je de boel belazert,- Zwartjes. Je bazelt. Een edelsmidje op een dorp. Die vent verdient geen droog brood ...”

Zwartjes onderbrak hem. „Ik kwam het alleen maar vertellen. Ik heb nog geen ja gezegd. Ik heb gezegd, dat ik nog een bieder had. Dat ik die eerst zou verwittige . . . Nou, gedag dan maar, meneer van Ispen. We slapen er nog es een nachie over.”

„Ik blijf bij mijn ouwe bod, Zwartjes.”

„U moet het zelf weten. Ik blijf bij mijn ouwe bod, omdat u het bent. Als u hem wil betalen is hij voor u, de oude molen. Bennebroeck wil dat bedrag wél betalen. Ik heb het geld gezien. Maar als u het ook wil betalen is ie voor u.”

En Zwartjes beklom zijn kar en ratelde heen als een boerse
Ben Hur.

OPA GAAT NAAR ZILT

De jongens klaagden hun nood bij opa, die een willig oor leende en overvloedige van sympathie. Hij luisterde bovendien gespannen naar het prachtige verhaal over het schilderij, dat I.Q. niet eens had willen horen. „Wat een affreuzige gedachte, een olieverfschilderij van het slachtoffer. De ogen gesloten? Ja? Het is toch wat: iemand neerslaan om hem te laten poseren voor een olieverfschilderij. Hij zit dan wel stil, ja . .

„
„U gelooft ons zeker niet?”

„Ja, dat wel... maar idioot blijft het. En nog idioter zijn je vader en ik geweest, dat we de foto van Emma's zoon aan de idioten uit het dorp gegeven hebben. Gelukkig was ik net niet idioot genoeg om die ring ook aan Mudde te geven.”

Aristides sprong een gat in de lucht.

„U heeft de ring nog?”

„Haha en of, ik werd zo kwaad op die oen, dat ik hem netjes

in mijn zak gehouden heb. Hier is het kreng. Lelijk. Oerlelijk, kijk dat afzichtelijke steentje!”

„Opa, ik heb ook een verrassing voor u.”

Aristides reikte hem de foto aan.

Opa keek en glom.

„Charles, Charles, kom hier. Die jongen heeft de foto gekopieerd. Die jongen is praktisch. Mag er toch niet iets van hem terecht komen? Verander zijn naam in Piet en neem hem van dat internaat. Ik ben er altijd tegen geweest...Aristides, wat ben ik hier blij mee. Nu kan ik toch nog gewapend naar Zilt. Hier, berg jij die ring voor me op . . .”

„Waar gaat u heen, oom?”

„Naar Zilt.”

„Maar ... wat gaat u in Zilt doen, oom?”

„Achter de feiten aan, Charles ... ik heb nog altijd dat adres . . . Fysisch laboratorium, Lekkerweg, Zilt. Het stond op die lege enveloppe. Anthony van Slingelandt werkt daar. Dat heeft Emma trouwens ook nog wel drie keer verteld. Het schijnt iets bijzonders te zijn wat ie doet. . . Zo . . . ondrinkbare thee.”

Opa ledigde het kopje en stond op. „En nu . . . Zilt!”

Het was niet moeilijk in Zilt het laboratorium te vinden. Het dorp was klein en kaal en regelmatig stonden er borden met **PHYSISCH LABORATORIUM** en het aantal kilometers.

Opa draaide de duinweg naar het laboratorium op. Het

hoofdgebouw was kennelijk door een eigentijdse architect ontworpen en kon opa's goedkeuring niet wegdragen. Ook de kleurloze barakken hadden weinig aantrekkelijks. Opa reed het terrein op door een ijzeren hek. Hier en daar liep een man in uniform. Opa klampte er een aan en vroeg naar de portier. Nadat de agent zijn pas had bekeken mocht hij de portier spreken.

Gewapend met de foto van bleekgezicht trok opa naar het glazen hokje. Het verbaasde hem niet dat de portier meldde, dat de heer Van Slingelandt al enige dagen niet verschenen was. Ja, dat was de foto van meneer Van Slingelandt en zeker, het adres van meneer Van Slingelandt was hem bekend.

Een paar minuten later stapte opa weer in zijn MG. Hij liet voor het laatst zijn blikken dwalen over het ongezellige oord, waar de zoon van Emma Tol had gewerkt. Buiten het terrein zag hij een man staan in een witte regenjas. De wind deed de slippen om zijn benen klapperen. Hij stond daar nog steeds toen opa de openbare weg weer was opgereden en de gang erin zette.

Daarna stapte hij in een Fiat en volgde de MG op afstand.

EEN SPRAAKZAME HOSPITA

Het adres dat opa van de portier had gekregen, was in een saaie straat. Het was er stil. Maar vanuit de voordeur van het huis van Anthony's hospita klonk het ziekmakende gegalm van een zanger. Daardoorheen ratelde de hospita: „Nee, hij is er niet, meneer. Hij is er al drie dagen niet. Bennu zijn vader? Kommu binnen.”

Opa stapte dé propere gang in en veegde schurend zijn voeten.

„Eh ... nee ... eh ... niet zijn vader .. .”

„Een oom soms?”

„Ja, jazeker, een oom.”

„Ik dacht, dat is zijn vader. Dacht ik. Dat heb je zo met mensen. Je schat ze. Maar nee ... hij is er niet.”

Opa had moeite de gedachtensprongen te volgen.

„O,” zei hij. „Wat jammer nou. Zei hij niet waar hij heen ging?”

De hospita leidde hem naar een pluche stoel.

„Gaattu zitten. U bennal de derde die naar hem komp vragen. Gisteravond laat nog ... Heel beschaafd iemand . . . Moet u koffie? Pfff. . .” Ze viel zelf ook in een stoel neer. „Ben bekaf... De hele bovenverdieping gezogen!”

„Graag koffie, ja.”

„Mooi... nou dan neem ik niet. Er is net genoeg voor één kopje. Nee, hij zegt nooit waar hij heen gaat. Nooit. Hij is nerveus. Vooral assie telefoneert. Dan zeg ik: Wat bennu toch nerveus. Ja, niewaar. Wanneer iemand zijn sigaret uitdrukt in je koekjesschaal, terwijl ze nog niet halluf op zijn! ... Ik denk dattie naar huis is . . .”

„Nee . . . nee, daar is hij niet.”

„Ik dacht anders toch echt, dattie ... O, wacht es. Zou ie verliefd zijn? ... O, dat zou een zegen wezen . . . Dat heb ik al zolang gehoopt, dattie verliefd zou worden . . .” Opa nam een slok van het vocht uit een fel gebloemd kopje. Het was of een dweil door zijn mond gleed. Hij hoestte even.

„Heeft hij geen vrienden? Tonnie, bedoel ik.”

„Ach . . . zeggu Tonnie . . . wat lief! Vrienden, nee. Ik zie hem nooit met vrienden. Vroeger, ja. Had ie er veel. Hij speelde toen zo verschrikkelijk. Hij speelde echt ontzettend. Elke nacht om vier uur thuis. En soms zijn hele maandgeld kwijt in één avond. Aan dat domme gekaart. Meer suiker soms? . . . Maar nou, de laatste vier maanden . . . nee . . . hij speelt niet

meer. Nooit.”

„Nooit. Ach . . .”

„Wat willu . . . Jong! Neem u ook een makron . . . Jong ... maar een héér! Altijd. De huur op tijd. Eén of twee keer niet.. . dat heb ik door de vingers gezien ... ik heb m'n hand maar eens over mijn hart gestreken . . . Jong nietwaar . . . dus . . .”

„Heeft hij zijn kamer boven?”

„Maar ja ... hij is nog wel altijd krap bij kas ... dat voel je! Dit is sprits ... Zijn kamer vroeg u? Is boven. Willu hem zien? Hij is gedaan, dus ik laat hem graag zien.” Ze ging hem voor naar de gang en een trap op. De roeden waren pijnlijk netjes gepoetst. Ze praatte zonder adem te halen door. „Ik dacht wel es . . . waarom komen zijn ouders nooit. Ja . . . kijken hoe ie zit. Ja! Nietwaar. Zo'n veelbelovende jongen. Alleen in een klein plaatsje. Geen vrouw . . . geen vrienden . . . Nee, hij heb niet veel, dat zeg ik altijd . . . Zijn vader zit in het fokwezen, maar de verstandhouding is niet... eh . . . nee ...

Hij heb een verantwoordelijke baan hier, dat is me gezegd. En dat geeft natuurlijk weer eer hè! Dat streelt. Maar hij blijft eenzaam ... de jongen . . . Nou hier is het. . . antree ... Er is gelucht.”

Opa schoof naar binnen. „Keurig, keurig en wie had er nog meer naar hem gevraagd?” Ze legde een matje iets rechter.

„Nou, een heer dus . . . gisteravond. Eigenaardig iemand.

Geen familie dacht ik. Kennis meer. Relatie. Wou weten of

meneer laatstelijk met zijn auto was vertrokken . . .”

„Of hij met zijn auto . . . o, dat zal wellicht neef Tobias geweest kunnen zijn . . . droeg hij . . .”

Opa sloot de ogen en concentreerde zich op de kleding van Zaneck.

„Ja, precies . . . dat zou kunnen. Een langzaam iemand. Beetje traag, weet u wel... en van die gele ogen . . .”

„O, dat moet neef Tobias geweest zijn. Bijzonder traag en bijzonder gele ogen. Als kind al... en die ander ... U zei, dat er twee waren . . .?”

„Dat was een echte heer . . . Een beetje buitenlands tiep . . . Knap. Hij sprak maar even met me, maar je kon zien dat hij opvoeding genoten had. Misschien was dat dan Tobias. Bedoel u een knappe man . . . beetje gebruind met donker haar en lichte ogen . . . Kerrie Krent tiep?” Opa probeerde nog een ander familielid te fantaseren, maar gaf het op . . . Hij keek op zijn horloge. „O, wat sta ik uw tijd te verdoen. Ik moet werkelijk eens gaan. Ik zal zijn moeder zeggen, dat ik zijn kamer gezien heb. Keurig hoor. En wat een prachtige boeken . . . Alles chemie en fysica . . . Hm. Kernleer . . . Biochemie . . .”

„Ja, maar hij is ook een hele piet. Op zijn werk ... Hij werkt doorlopend met topgeheimen,” blufte de hospita van Anthony van Slingelandt. Opa wierp een vlugge blik op haar en bestudeerde daarna weer de boeken. „Dan kwam ie thuis,

helemaal jolig ... ja, dat was dan in het begin hoor, dan kwam ie jolig van het lab en dan zei ie: Gertrude, dat ben ik, Truus heet ik, maar hij zei Gertru-de ... Dan zei ie: Gertrude, ik heb weer voor miljoenen bij me in die map. Niks zeggen. Morgen gaan we er samen vandoor naar Rusland of China, je mag kiezen . . . Hahaha-ha, hij kon zo droog uit de hoek komen . . .” Ze daalden weer af tot de woonkamer en opa sloeg verdere versnaperingen af. „Nee, nee en dank u nog wel voor de heerlijke koffie. En wilt u Anthony de groeten doen van zijn oom Félicien? En nog bedankt.” De hospita was teleurgesteld dat hij al weg ging. „Graag gedaan hoor . . . Oom Félicien, komt voor mekaar, hoor.. .”

Bij de deur draaide opa zich weer om en vroeg:

„O, dat vergat ik te vragen . . . draagt hij mijn ring nog wel eens?”

De hospita trok rimpels.

„Een ring? Draagt ie een ring? . . . Ach, u bedoelt dat ding ... Die grote, een grote dikke zegelring met een steentje in het midden. Een soort metalen puist. Ja . . . Soms heppie die an. Een hallef jaar geleden gekregen zeker? Ik elk geval had ie hem eerder niet. ..” Opa knikte als een Chinees. „Ja, ja, ja ... enig, droeg hij hem vaak?”

„Tja... daar vraagu me wat... ik zag hem er soms mee ... hij draagt hem wel, maar . . . Wacht es ... ik vroeg hem een keer: Hé draagt u die ring niet meer? Toen schrok ie een beetje . . .

Omdat ik erop gelet had zeker ... Ik merk nog al veel op, weet u. Ik heb echt wat je noemt opmerkingsgave . . .” En met een vreemde stem voegde ze eraan toe . . . „Zoals ik nou ook weer wat zie ...”

„Wat dan ... wat dan? Wat ziet u?”

Ze hield hem tegen met een hand op zijn arm en wees naar het raam.

„Blijf hier staan . . . Daar, aan de overzijde van de straat, staat een man in een witte regenjas . . . Knap, gebruikt een beetje zuidelijk tiep . . . Kerrie Krent tiep ...”

Opa keek in de aangewezen richting . . .

„Nou, die heb gister nog naar meneer Van Slingelandt gevraagd.”

Het was de man in de witte regenjas, die opa gevolgd was uit Zilt.

MARTHA DEDUCEERT

Martha Zwierus zette grote potten koffie: de heren Pies waren gekomen. Het huis dreunde van de hamerslagen en het luide gezang van Pies senior. De zoon Pies hoorde je niet, dat was een stille jongen met blond kroeshaar en een verlegen glimlach.

„Wat een uitkomst dat die man P. gekomen is,” babbelde Martha tegen Juultje, „als Wilbur eenmaal die donkere kamer hééft, zal hij de misdaad wel uit zijn hoofd zetten. Dan is de aardigheid er zo af. . .” Juultje betwijfelde het.

„Hij zal anders wel moeten,” zei Martha, „zijn vader heeft het hem verboden.”

„Dat verbieden van I.Q. stelt anders weinig voor. Wilbur brandt van verlangen weer achter de zaak aan te gaan. Maar ik ben het met I.Q. eens. Het zijn enge mensen, die Zaneck en Bennebroeck ook ...”

„Zeg ... die Bennebroeck ... daar heb ik om je de waarheid te

zeggen ook iets van gehoord. Die Bennebroeck moet er lelijk aan toe zijn. Ja!” Martha keek triomfantelijk. „Wat?”

„Nou, ik was bij Dooyer voor de eerste hulp spullen en toen was die zuster in de winkel. Ze haalde een recept. En Dooyer vond het maar niks, dat zag je aan zijn gezicht. Het was een zwaar medicijn zei ie. Dat ie niet zomaar in huis had.

Vast een verdovend middel, drugs!”

„Martha, je bent een spion! En dat was voor haar broer? Heeft ie het dan aan zijn hart of zo? Of was het morfine, tegen pijn?”

„Ze zei, dat het voor haar broer was. En toen begon ze een heel verhaal over waar ie onwel was geworden ... en Dooyer zei, dat ze dat echt niet hoefde uit te leggen ... Ik zou best een goede detective zijn ...”

„Jij zou een prachtige detective zijn, Martha . . . Geef mij die kopjes voor de Piesen maar ... ik moet toch Wilbur even hebben, die hangt nog bij de zolder rond zeker?” Juul vloog naar boven met het nieuws en de koffie. De heer Pies hamerde hevig en zong: 'Nee, een man mag niet huilen . . .' De jonge Pies zat zwijgend te spijkeren in een hoek. Wilbur stond hen op de vingers te kijken.

„Neem je broertje es mee, juffrouw,” verzocht Pies, „en laat hem es een half uur niet terugkomen, dan schiet de zaak wat op . . . 'Nee een man mag niet huilen!’“

„Je zus heeft een ontdekking gedaan,” drong Aristides aan,

die in Wilburs kamer strips had zitten lezen.

Wilbur ging, steeds achterom kijkend, met hen mee, maar binnen een paar seconden was hij alles vergeten.

„Zware medicijnen? Bennebroeck?!”

„Martha is in de apotheek geweest en de apotheker gaf het haar haast niet mee, zo zwaar was het.”

„Bennebroeck ziet er helemaal niet ziek of zo uit!”

„Nee,” zei Aristides, „maar misschien heeft ie iets onder de leden.”

Ze waren weer bezig.

„Laten we die ring nog eens bekijken,” stelde Aristides voor, „en misschien kunnen we hem ergens laten zien.”

Wilbur was ervoor en ze trokken, tot grote opluchting van Pies, af naar de villa van dokter Quarles. Er was niemand thuis.

Aristides haalde de ring uit de donkere kamer.

„Zullen we ermee naar een juwelier gaan?”

„Ja ... en naar die apotheker. We moeten alles over Bennebroeck te weten komen. Hij is een van de verdachten, niet?”

„Jazeker . . . dat staat vast.”

Aristides stopte de ring in zijn zak.

De bel ging.

„Doe even open, man ... Ik berg de foto's op.”

Wilbur ging naar de deur.

Op de stoep stond Zaneck.

ARISTIDES EN WILBUR DEDUCEREN

„Ik heb me dus toch niet vergist,” zei de man zacht.
„Merkwaardig. Is je vriendje de zoon van meneer Quant?
Woon jij hier?”

„Nee,” bracht Wilbur er met kloppend hart uit.
Ze waren alleen thuis. Ze waren alleen thuis.
Aristides kwam de gang in, als hij schrok was dat niet te merken.

„Meneer?”
„Ah ... ik zie het al. . .,” glimlachte Zaneck, „misverstanden ...
Ik zocht jou . . .,” hij pauzeerde. „Zijn je vader en moeder thuis?”

„Eh ... o ja, ze zijn daar, achter in het huis,” zei Aristides. Hij wees met een breed gebaar alsof het huis vol was met parate ouders die in geval van nood toe zouden snellen.

„Nou ja, dat doet er ook niet toe ... ik moet j   hebben . . . Ik wilde je iets vragen ... Je hoeft niet meteen te antwoorden ... je hoeft er alleen maar over na te denken . . . Ik wil jullie niet.. . eh . . . beschuldigen of zo, ik wil niet het idee geven dat ik ook maar enigszins jou wil. . . Kijk, ik zit in een vreselijk onplezierig parket. ..”

„O ja, meneer?” vroeg Aristides met zijn keurige stem. „Ja . . . ja . . . er onplezierig ... en daarom wilde ik jullie . . . kijk, ik hoor van verschillende zijden, dat jullie . . . vooral jij, nogal veel in de bossen ronddwalen ... om te fotograferen . . . en zo . . .

Nu heb ik . . . enkele dagen geleden iets in het bos verloren, waar ik om allerlei redenen persoonlijk op gesteld ben . . . eh . . . geraakt, door de jaren heen . . . Nu begrijp me goed, ik wil niet zeggen, dat jullie . . . iets achter zouden houden of, zoiets onplezierigs, maar zouden jullie me kunnen vertellen of je. . . iets gevonden hebt? . . .”

Er hing een doodse stilte in de hall.

Aristides had het gevoel dat de ring duidelijk te zien was in zijn broekzak. Hij schraapte zijn keel en zei:

„Ik .. ik heb niks gevonden in het bos, ik niet!” Wilbur viel in: „Nee, ik ook niet meneer. Wfj niet!”

„Wat was het, meneer?” vroeg Aristides met wat meer zelfvertrouwen. De man aarzelde.

„Ach, niet iets bijzonders . . . niet iets van waarde voor een

ander . . . Dus niet?”

„Is het klein of groot?” ging Wilbur door.

„Het was klein, maar niet van goud of zo . . .,” zei Zaneck.

„Waar moeten we zoeken, meneer,” dichte Aristides aan. Het ging goed. Het ging goed.

„Wij kunnen goed zoeken,” riep Wilbur, „en hij kent het bos als zijn broekzak.”

Weer kreeg Aristides het nare gevoel dat de ring te zien was. Maar Zanecks gezicht toonde alleen teleurstelling en totaal geen argwaan.

„Nee, dank je,” zei hij, „er is weinig kans, dat je zoiets terug vindt. . . het is een kleinood . . . iets persoonlijks. Jammer.

Ik had de vage hoop, omdat jullie zo vaak in . . . O ja, dat meisje op dat paard ... dat is je zusje, niet?”

„Ja, Juul.”

„Nou ja, die zal me ook niet kunnen helpen . . . enfin, niks aan te doen ... Ik zal het maar opgeven.”

Hij groette en liep langzaam het tuinpad af.

„Het is hem niet om ons te doen. Hij zoekt die ring,” zei Wilbur met een diepe zucht van opluchting.

„Hij heeft het woord 'ring' niet genoemd,” aarzelde Aristides.

„Omdat ie het ons niet aan onze neus wil hangen, dat het een ring is.”

„Enfin, ik vind dat we een systeem moeten volgen . . . dan schieten we het meeste op. Zegt mijn vader ook altijd.”

„Ja, dan laten we die ring aan een juwelier zien . . .”

„Hou nou op over die stomme ring,” riep Aristides, „die medicijnen voor Bennebroeck, die zijn veel belangrijker. We kunnen bij Dooyer informeren naar de naam. En mijn vader weet dan wel, wat er in zit.”

„Goed dan ... en die ring?”

„O, die ring komt nog wel,” zei Aristides onverschillig.

OPA KEERT TERUG

Opa kwam terugrijden uit Zilt. In gedachten wikte en woog hij de woorden van Anthony's hospita. En hij probeerde de man in de witte regenjas te plaatsen.

Het was niet meer te ontkennen dat hij op zijn eigen manier achter dezelfde Anthony van Slingelandt aanzat.

Was het een vriend of een vijand?

Piekerend sloeg opa een zijweg in, richting Runkum.

Terwijl hij in de spiegel de weg achter zich bekeek, zag hij een auto dicht achter de zijne. Opa had de afslag op het laatste moment genomen en de wagen achter hem schoot iets te ver door, remde, reed achteruit en nam dezelfde weg.

Hij werd gevolgd. Opa kneep zijn ogen samen en probeerde te zien wie de man achter het stuur was.

Zijn gezicht was niet duidelijk te onderscheiden, maar hij droeg wel degelijk een witte regenjas!

Zo ... zo. Een hardnekkig baasje. Opa tufte tevreden verder en

schoot toen opeens zonder richting aan te geven de weg af, de afslag naar het pompstation op. De man in de witte regenjas reed voorbij, hield even vaart in, maar ging toch door.

De pompbediende Drak kwam naar buiten, breed grijnzend toen hij opa met zijn benzinezuiper herkende.

„Vol, meneer?”

„Ja, ja . . . zeg, ik zie hem niet meer,” riep opa.

Drak begreep meteen wat hij bedoelde:

„De eend?! Die eend hebben ze weggehaald. . . Kennissen van de eigenaar.”

„Kennissen van de eigenaar . . . Was dat wel vertrouwd?”

„Nou ze hadden een brief van die Van Slingelandt en zijn paspoort. Ik kon de handtekening vergelijken. 'Wilt u mijn wagen aan deze heren meegeven . . .' Zoiets stond er in. En het leken nette mensen. Ik kon dat ding hier trouwens ook niet houden ...”

Drak pakte de slang.

Een nieuwe klant kwam aanrijden bij het pompstation. Het was de man in de witte regenjas.

„Laat maar, eigenlijk,” weerde opa op het laatste moment af.

„Ik heb nu haast, een andere keer maar . . . Het ging me alleen om die eend.”

En hij reed weg.

Hij zag hoe de man in zijn witte jas uit de auto stapte en met

de pompbediende begon te praten. Wat moest je daar van denken?

Opa reed in hevige tweestrijd het laatste stuk naar Runkum. Het stuitte hem tegen de borst, maar zijn gezond verstand zei hem, dat hij met zijn nieuwste gegevens weer naar de idioten in het dorp moest gaan. Het lag er nu toch dik bovenop, dat er iets goed scheef zat.

Met een zuur gezicht parkeerde hij zijn auto voor het politiebureau, waar niet geparkeerd mocht worden en begaf zich naar de kamer van Mudde.

Ook de nieuwste ontdekkingen van opa ontlokten een grijns op de ambtelijke gezichten.

„Nee, meneer van Ispen, we hebben nog geen informatie kunnen inwinnen over uw lijk. Tjetjetjetje.”

„Niet kunnen ...”

„Nee, meneer, voor zoiets moet een gerede aanwijzing bestaan . . .”

„Maar nu is de eend van die man toch verdwenen. Gaat u geen stappen ondernemen?”

„Stappen?”

„Die eend, die grijze eend ... die is weg! Ik kwam langs het pompstation op mijn terugkeer uit Zilt... en de eend was weg!”

Mudde tikte op het bureau:

„Meneer, er is voor ons nog geen reden om aan te nemen, dat

er een misdrijf in het spel is. Die auto is niet eens in Runkum zelf weggehaald, maar op de weg . . . Dan moet er weer heen en weer gebeld worden met de politie aldaar ter plekke en dat geeft weer trammelant en narigheid en uitleggerij. Nee, meneer, tjetjetjetje, daar beginnen we niet aan.”

„En dat de man een vermiste atoomgeleerde kan zijn, of eigenlijk een kernfysicus, dat is ook niet interessant om na te gaan?”

„Meneer, meneer . . . een vermiste atoomgeleerde . . . Werkelijk, werkelijk . . . meneer ... Tjetjetjetje .. .”

En Mudde barstte in een vers geschater uit samen met agent Drak (een achterneef van de pompbediende).

„Mag ik alsjeblieft mijn foto's terug,” vroeg opa kil. „Dat mag u meneer. Dat mag . . . Zoek even die foto's van meneer. ..”

Ze trokken laden open en haalden de foto's te voorschijn. Opa rukte ze naar zich toe en liep zonder groet het bureau uit. Buiten zag hij niet, hoe vlakbij het raam van Muddes kamer een man stond in een witte regenjas . . .

EEN ONGELUK VAN ERNSTIGE AARD!

Dokter Quarles van Ispen werd door zijn vrouw afgehaald van het ziekenhuis. Zijn eigen wagen was voor een servicebeurt in de garage.

„Heb je een leuke vergadering gehad, Léonie?” vroeg Charles, die bezig was zijn witte jas uit te trekken.

„O, ja . . . alleen het tuinfeest zal bij ons gehouden moeten worden. Je vindt het toch niet erg, Charles? Ik kon het niet weigeren.”

„Al die mensen van het Nut op ons gazon? Dat wordt dan een drukke dag. Zeg maar een drukke week. Voor jou tenminste. Zeg, de vader van Aristides vriendje heeft me opgebeld . . . maar ik was bezig, dus ik weet niet waar het over ging ... Heb jij enig idee? .. .”

Een zuster kwam haastig binnen.

„Wat is er, zuster?”

„O, dokter Quarles, gelukkig dat u er nog bent ... Er komt net een patiënt binnen, spoedgeval. Hij wordt al naar de operatiezaal gereden ... Dag mevrouw ...” De dokter trok zijn jas weer aan.

„Wat is het?”

„Een hoofdblessure . . . Een balk van boven een staldeur of zo ... op zijn hoofd gekregen . . . Het is nogal erg aangekomen . . .”

„Liefje, het spijt me,” zei Charles tegen zijn vrouw en aan de zuster vroeg hij: „Is het een man? Vrouw? Jong? Oud?”

„Een man, dokter.. . Middelbare leeftijd. Zwartjes, boer Zwartjes. Kent u hem niet, die man met al die huizen ...”

Dokter Quarles van Ispen kwam na een zenuwslopende operatie uit zijn kamer en trof daar een man en een vrouw, die al geruime tijd hadden zitten wachten.

„Dit zijn de naaste kennissen van boer Zwartjes,” legde een verpleegster uit. „Ze zijn erg ongerust.”

„Is het hopeloos, dokter?” vroeg de vrouw.

„Nee, nee ... dat niet. Maar een klap is het wel geweest.

De man heeft gelukkig een granieten hoofd ... Maar u wilt me toch niet vertellen, dat dit van een balkje boven een deur was ... Ik dacht eerder aan een baksteen van grote hoogte ...”

„Het was de dwarsbalk boven de staldeur, dokter. Losgewipt en naar beneje gewaaierd. Hop. Een mens kan toch wat

oplopen!”

„Gelukkig is. het redelijk goed afgelopen . . Een schedelbasisfractuur . . . Maar het komt weer in orde.”

De vrouw zuchtte opgelucht.

„Denkt u echt, dokter? De man heeft geen kinders en geen aanspraak die op hem wacht thuis ... wij werken op de boerderij en ik weet niet, het grijpt je toch an: boer Zwartjes gevelde. Nooit ziek en nou in ene . . .”

„In elk geval is het beter dat er de eerste dagen geen bezoek komt,” zei de dokter, „we houden u wel op de hoogte.”

Hij bracht de twee nerveuze mensen vriendelijk naar de deur. In de gang kwam er een zuster op hen toelopen.

„Er is nog meer bezoek voor u, dokter . . Politie,”

„Zo!” mompelde Charles en volgde de zuster naar zijn spreekkamer.

Daar stonden wat ongemakkelijk de agenten Mudde en Drak. Mudde legde met veel keelgeschraap uit dat ze graag wat meer bijzonderheden wilden weten over de toestand van Zwartjes.

„Het is natuurlijk een zuiver routineonderzoek,” haastte Mudde zich te verzekeren.

„Het is een geval zonder getuigen . . . dat moet onderzocht worden.”

„De mensen die hem vonden hebben verteld: ... de man lag bij de ingang van de staldeur en boven de staldeur hangt op een

haak, op twee haken, de sluitbalk. Die doet hij 's avonds als grendel voor de staldeuren. Onpraktisch, maar het is een eigenwijs tiep, de man Zwartjes zeg ik, de figuur kennende ... Die balk, nu, is omlaag gesode . . . vallen op het hoofd van de getroffene, pardon, bétroffene, hetwelk scheef uitpakte ... dat is wat de getuigen, twee leden van het personeel, later verklaard hebben . . .”

De dokter bestudeerde zijn nagels.

„Hebt u daar nog iets aan toe te voegen . . . zou ik graag willen vragen?” vroeg Mudde.

„Voorlopig niet... het is een zware klap geweest, dat wel.” Mudde knikte met een ijver of zijn kop eraf moest. „Een sluitbalk! Hij lag natuurlijk niet keurig op de haken . . . Een lichte trilling bij het openen van de deur ... en bom! Een ongeval van ernstige aard.”

„Dat lijkt me voorlopig een vrij juiste verklaring. De patiënt is buiten levensgevaar, maar hij is niet bij kennis. U kunt hem ook de eerstkomende dagen nog niet spreken.”

„Dat begrijpen we, dokter. We komen nog wel es langs. Voorlopig laten we het hierbij. We houden u niet langer op. Etenstijd. Drak, ga je mee? Ik verneem, dat uw vrouw vergunning heeft aangevraagd voor het maken van muziek op uw grasveld volgende week?”

„Muziek?”

„In verband met een tuinfeest, als ik goed ben ingelicht.”

„Eh ... ja, dat kan wel, dat moet u maar met mijn vrouw regelen, ik sta daar buiten ...”

De agenten namen afscheid en klotsten door de stenen gang. Met een zucht liep Charles terug naar de ziekenkamer om een laatste blik op zijn patiënt te werpen.

„Waarschuwt u me als er iets is,” gaf hij de zuster opdracht. Toen kon hij eindelijk naar huis gaan.

PIES EN ZOON

Het liep tegen vijf uur toen het gehamer in huize Quant abrupt stopte. Martha Zwierus hief in de woonkeuken het hoofd en ook I.Q. merkte de heerlijke stilte op.

„Wat een weldaad, Martha.”

De beide heren kwamen de trap af stommelen met kisten gereedschap.

„Genavend,” riep Pies senior joviaal.

„Tot morgen, meneer Pies,” zei Martha hartelijk.

De heer Pies liet de kist vallen.

„Nee, morgen dat ken niet. Een andere keer. Morgen ben ik gedérangeerd.”

„Maar u bent er pas een dag! En die donkere kamer is nog lang niet klaar. Alles kan toch zo niet blijven liggen!”

„Jazeker wel. Wanhoop niet... Er staat geschreven . . .”

Martha Zwierus zette de handen in de zij. „Wanhoop niet! En vanmorgen beloofde u mij, dat u de hele week hier zou

doorwerken. De hooizolder, het opknappen van de vensters achter, de betimmering van mijn tochtige kamertje . . .”

„Ik kom veertien dagen aan een stuk. Vanaf vrijdag. Vanaf vrijdag volgende week kom ik veertien . . .”

„Vrijdag volgende week . . . maar, maar . . .”

„Hoe kan dat nu, meneer Pies?” vroeg I.Q.

„Dat zal ik u zeggen, dat zal ik mevrouw zeggen. Daar heeft mevrouw recht op, dat ik dat zeg, dat ik haar daar uitleg van geef. . . Zomerboekhouding!”

Martha en I.Q. kèken alleen maar.

„Zomerboekhouding. André deze mensen weten niet wat. . . Elleke zomer. Zomerboekhouding. Dan sjekken we alles . . . gereedschappen . . . Zomerboekhouding . . . Een dag in het jaar. Daar wijk ik nooit van af. Nooit. Ik was het even vergeten, maar het is morgen alweer. Vandaar.

Zomerboekhouding . . .”

Pies wandelde rustig langs de woedende Martha en keek naar de tekenafel van I.Q.

„Wat leeeeeeuk . . . André, kijk nou es wat leuk, meneer daar zit te tekenen . . . Zoiets met je handen kunnen maken! Een fles . . . leuk . . . André, jij moet morgen eens wat van jouw werk meenemen voor meneer hier . . . Dan kan meneer hier es zien wat jij vermag! ...”

„Morgen? Maar dan bent u toch bezig met de zomerboekhouding . . .?”

„Ja, ja ... maar we kunnen ons door de dag wel even vrijmaken. Dat vindt u wel goed, hè? Dat we even langs komen met André zijn map, met wat ie vermag . . . Het is weer anders, dan wat u doet. . . Soortgelijk. André tekent het alleen dan wat netter uit. Op degelijk papier ... of wel es op een plankie . . . triplex, of multiplex . . .”

„Dit zijn maar schetsen,” zei I.Q., geprikkeld door Pies' duidelijke geringschatting voor zijn Poeff-tekeningen. „Dat zal ik niet ontkennen, dat zal ik helemaal niet ontkennen ... André maakt ook wel es een weggooiertje. Maar André werkt dus meer in de precisie van het sierwerk, hè! Hij heb het wel meer aan kunstzinnige mensen laten zien. Aan die schilderes van het dorp, dat meisje van Broekum . . . Niet André? Ja, voor een gave moet je je niet schamen . . . Levert dat nou nog wat op, meneer?”

„Ik kan er van leven,” zei I.Q.

„O, tóch wel? Hm . . . nou André, daar zie je het weer. Het levert wat op . . . Wat meneer daar maakt. . . Als je de juiste wegen maar kent! Dat is toch gewoon potlood, meneer?”
I.Q. knikte duf.

„Precies, dat kost toch ook praktisch niks. Dat is die fles, daar hè? Dat moet die fles toch voorstellen? Kijk André, die fles die heeft meneer zó gezien. Zó getekend dus . . . Die fles . . . Dan zullen wij meneer morgen eens laten zien hoe jij tekent. . . Zo'n flesje . . . Tekent u ook wel eens een vaas met

bloemen, meneer?"

„Zelden,” zei I.Q.

„Dat kan ik me voorstellen. Dat is ook niet iedereen gegeven. Dat vraagt een vaste hand. Rembrandt was het gegeven. Vazen. En bloemen. En mensen ook. André kan er ook een staaltje van laten zien. Hij heb ook schilderles meneer. Van dat meisje, van Broekum . . .”

„Bennebroeck,” stelde Martha Zwierus vast. „Precies. Daar heb André dus les van. Zoals die vrouw vazen tekent... en bloemen ... en mensen ook. André kom. We moeten gaan, meneer. Maar morgen nemen we de map mee.”

„Heeft u nog les van juffrouw Bennebroeck?” vroeg Martha aan de jongeman.

Hij kleurde en stamelde:

„De laatste week niet meer.. . het kwam niet zo goed uit... niet gelegen.” Pies senior viel meteen in:

„Ja, maar je moet het niet verwaarlozen. Want je ziet het om je heen: het tekenen blijft nodig. Het blijft gevraagd. Zoals meneer daar toch maar weer die flessen tekent. Het blijft nodig, dat het vak gekend wordt. Dus ... tot morgen, mevrouw, meneer.”

„Maar u zei toch ... vrijdag ... de zomerboekhouding?”

Maar Pies keek haar streng aan.

„We komen morgen!”

En met die woorden stapte hij weg.

HET RECEPT

„Nou, wie gaat er naar binnen?” vroeg Aristides onzeker. Het was al over vijven en als ze nog langer aarzelden zou het te laat zijn voor die dag.

„Allebei,” bedacht Wilbur.

Dat vond Aristides geen goed idee. „Als je alleen binnenkomt geven ze je een serieuzer antwoord.”

„Nou, jij dan .. . jouw vader is dokter.”

„Dat helpt toch niet... en hoe moet ik het vragen ... hij vertelt het me toch niet.. . Apothekers hebben ook ambtsgeheim ...”

„Nou, dan zeg je: juffrouw Bennebroeck heeft me gestuurd om te vragen hoe de naam van het spul ook alweer was. Dat ze het recept niet meer heeft.”

Aristides was het er eerst niet mee eens, maar wist ook niets beters te verzinnen.

„Misschien is het niet eens zo'n gekke smoes. Ik doe het, blijf jij buiten!”

En Aristides stapte met een diep ernstig gezicht naar binnen. De heer Dooyer was vriendelijk genoeg, dus kwam hij snel met zijn verzoek op de proppen.

„Dat recept? ... O, hahaha ... je komt te laat, jongen. Er is er al iemand vóór jou geweest. Het zusje van je vriend. Dat zusje is vanmiddag al geweest met dezelfde boodschap ...”

„O ... o, ja ... dat kan wel.”

„Dus het is in orde. Ze heeft de naam opgeschreven, dus doe maar geen moeite meer. Het is een moeilijke naam, wees maar blij dat je hem niet hoeft uit te spreken.”

„Dag meneer, dank u wel,” mompelde Aristides en stuntelde naar buiten. Had hij even een modderfiguur geslagen! Dooyer keek hem glimlachend na. Maar toen hij de jongen buiten zag redeneren, werd die lach wat onzeker . . .

Juultje was gloeiend verontwaardigd over de verwijten van de jongens.

„Doe in het vervolg alles maar zelf, amateurs!”

„Jij volgt geen systeem,” brulde Wilbur erdoorheen, „dan kom je altijd in de knoei. Wat moet die Dooyer wel denken!” Opa, die met de jongens was meegekomen, knikte bedachtzaam.

„Systeem is alles!”

„Ja, we houden elkaar overal van op de hoogte en we doen niks op ons eigen houtje. En ten derde: we overleggen eerst.”

„En daar laten we het bij, want het mag niet meer van I.Q.,”

snauwde Juul.

Wilbur keek kwaad en Aristides zei:

„Wij hebben verder niets gedaan. Alleen gevraagd naar het recept en Zaneck te woord gestaan.”

„Ik heb een zenuwslopende ochtend gehad,” zuchtte opa, „met affreuze mensen gesproken, onwillig en dom. Ik heb vriendelijk een portier te woord gestaan, die ik het liefst had willen spugen en slaan ... en ik heb geglimlacht. . . geglimlacht... en 'dankuwel' gezegd terwijl ik van het kastje naar de muur werd gestuurd. En ik heb bij een vrouw in Zilt koffie naar binnen gewerkt, een kópje vol, waar ik waarschijnlijk de negentig niet door haal. En ik ben gevolgd op weg naar huis door een man in een witte-regenjas. Kerrie Krenttief, zou de hospita van Emma's zoon zeggen.”

„Wat zeiden ze in Zilt?”

„Nou, op dat laboratorium is het een losse boel. Ze wisten niet waar hij was, hij kwam wel meer niet opdagen. Dat hing samen met zijn functie. Experimenteel werk ...”

„Dus hij is een soort uitvinder?” vroeg Juultje die haar drift had ingeslikt.

„Dan kan hij dus ontvoerd zijn om zijn ontdekkingen,” schreeuwde Aristides.

„Alleen de feiten!” wees opa terecht.

„Goed, volgende feit dan.”

„Zijn hospita weet ook niet waar hij is en er hebben bij haar

twee mannen naar hem geïnformeerd. De een had gele ogen .
..”

„Geel?”

„Zei die vrouw!”

„Zaneck,” riep Juul. „Die heeft gekke ogen, zou je geel kunnen noemen.”

„Hm, en die andere vent was het Kerrie Krenttiep . .. met een witte regenjas .. .”

„Wat ingewikkeld, hè? Hij is vast hartstikke ontvoerd!”

„Toen kwam ik bij het pompstation,” vervolgde opa.

„Waar die eend staat?”

„Precies ... die staat er niet meer!”

„Waaaaat?!”

„Weg! Weggehaald door nette mensen, zei de pompman.”

„Voelde u zich wel veilig?” vroeg Martha Zwierus met grote ogen, „achtervolgd op klaarlichte dag!”

„Wat kan er nou op klaarlichte dag gebeuren,” verwierp opa.

„Nou ... ik heb juist van de melkboer gehoord, dat Zwartjes op klaarlichte dag een ernstig ongeluk heeft gehad. De politie was erbij!” Opa was voor zijn doen verbluft.

„Laten we een ommetje gaan maken en overleggen,” zei hij toen. De jongens gingen met hem mee. Ze reden kalm door Runkum, opa dacht na.

Aristides, die alles wat van belang was in een bloknoot had geschreven, bekeek de feiten.

„Waarom zou die edelsmid zware medicijnen nemen?”

„Vraagje vader,” meende opa.

„En wie is die man in de witte regenjas? Waar is Van Slingelandt? Waarom vraagt Zaneck naar hem bij de hospita? Waarom vraagt Zaneck ons of we iets gevonden hebben en wat zoekt hij ...?”

„De ring natuurlijk!”

„Dat weten we niet zeker. . . dat maken wij er maar uit op.”
Opa stopte zo plotseling dat de jongens vooruit schoten.

„Wat is er, opa?”

„Daar,” wees opa.

Tussen de auto's op het parkeerterrein van een restaurant stond de grijze eend van Anthony van Slingelandt.

Niet ver van de plek waar Q&Q de eend ontdekten en wel in de apotheek-drogisterij nam de heer Dooyer na ampel overleg de telefoon van de haak en draaide een nummer.

„Hallo? Met juffrouw Bennebroeck? U spreekt met Dooyer. De apotheker. Hebt u vandaag een paar kinderen naar mijn winkel gestuurd om naar het recept van die tabletten te vragen? ... Ja, ziet u, ik zocht er niets achter op dat moment, maar later bevreesdde het me toch, en ik meende dat het mijn plicht was navraag te doen . . . Dus niet? Het spijt me erg, juffrouw . . . Nee, ik had geen reden te twifelen aan hun verhaal... Ze zeiden, dat u ze gestuurd had en dat u de naam van dat medicijn vergeten was . . . Ja . . . jazeke. Tot uw

dienst.”

In de oude molen legde Berthe Bennebroeck met een spierwit gezicht de telefoon neer.

„Ed ... die Dooyer van de apotheek belde op . . . Over het recept. . . van die drugs ...”

„Wat wilde hij?”

„Er zijn vanmiddag kinderen in zijn zaak geweest die er naar vroegen ... ze zeiden dat ik ze gestuurd had .. .”

„En heeft ie het ze verteld?”

„Hij ... hij wist niet beter of ze kwamen van mij . . .”

Ed Bennebroeck vloekte, wilde woedend Dooyer opbellen, bedacht zich ...

„Wat voor kinderen?”

„Dat zei hij niet. . . zomaar kinderen ... Wacht eens!” Ze drukte haar hand tegen haar mond. „Er is hier een jongen geweest... Dat was voordat ik het recept haalde . . .”

„Hier? In huis? Ben je nou gek?! . . .”

„Het was niets bijzonders ... Een jongetje . . . Hij wilde iets kopen voor zijn opa, die jarig was . . . Meer niet. . .” Maar ze keek hem angstig aan. Ed Bennebroeck liep de kamer uit en knalde de deur achter zich dicht.

DE VADERS Q

Dokter Quarles van Ispen was niet gauw verontrust, maar het geval Zwartjes en de balk zat hem niet lekker. Hij haalde zijn auto op maar in plaats van naar huis reed hij om en stopte bij de schuur waar het ongeluk gebeurd was. Hij bekeek de deur en de haken. De balk lag nog op de grond.

Iemand kuchte bij de deur.

„Ik zoek Zwartjes,” zei een slanke man die nog aarzelend buiten stond.

„Zwartjes heeft een ongeluk gehad, met die staldeur,” zei Charles. „Hij zal voorlopig wel niet thuis zijn.”

„Daar wist ik niets van,” zei I.Q., die nooit ergens iets van wist. „Daar wist ik helemaal niets van. Eh ... Quant is mijn naam.”

„Quarles van Ispen ... wacht es ... Zei u Quant? ... Dan bent u ...”

„Quarles? ... Is Aristides dan uw zoon?” Ze schudden elkaar

de hand.

„Ja, ja . . . Aristides en uw zoon zijn dikke vrienden.”

„Ja ... ja ... ik was erg blij, dat hij zo gauw iemand vond hier . .

. Zo, dus Zwartjes ligt in het ziekenhuis?”

„Ja, hij is buiten levensgevaar ... ik kwam even ter plekke om..

. hm. Hij schijnt deze balk op zijn hoofd te hebben gekregen ... Lag los op de haken.”

„Tja . . . nou dat kan lelijk aankomen .. .”

„Hm . . . schijnt zo . . .”

„Anders geen erg zware balk.. . Geen grote hoogte ook . . . ,”

mompelde I.Q. „Nee . . . Nee, zo kan men het wel stellen . . .”

„U lijkt niet helemaal. . . overtuigd?”

„Ik weet het niet... ik ben de behandelende geneesheer ... en dit geval interesseert me ... Ik bedoel, het was een erg harde klap die de man had gehad en toen ik hoorde dat het een balk was, toen wilde ik die balk wel eens zien voordat ik met zekerheid kon accepteren, dat. . . dat. . .”

„Ja . . . jaja, ik begrijp wat u bedoelt. . .” Ze staarden naar de balk.

„Nu ik u hier toch tref,” bedacht I.Q. opeens, „ik wilde u graag even spreken. Ik heb al geprobeerd u te bellen . . .” Ja, ik weet het, helaas was ik bezig . . .”

„Ja . . . ziet u, het gaat om Wilbur en uw zoon ... En over die foto en de verhalen eromheen . . .”

„Ja . . . dat houdt hen nogal bezig . . .”

„Ik vind langzamerhand, dat de kwestie te grote afmetingen krijgt. . . Hoe zal ik het zeggen ... Ik heb Wilbur gezegd, dat ik liever niet had dat hij zich te veel met allerlei mensen bemoeide ... die volgens mij met de zaak betrokken kunnen zijn ... en als u nu Aristides .. . misschien . . .”

„Zonder meer, ben het helemaal met u eens . . . ben er zelf ook afkerig van ...” Ze keken weer naar de balk.

I.Q. zei: „Het zijn nog maar kinderen. En ik voel niets voor dit soort wespennesten ... Het is inderdaad geen zware balk ... zo hard zou dat niet zijn aangekomen . . . Zou u denken dat deze balk . . . dat Zwartjes ... op deze manier . . .?”

De beide vaders Q liepen voorzichtig om de balk heen, wezen en discussieerden ... en raakten erg enthousiast, terwijl ze bezig waren met het door hun beiden veroordeelde detective spelen.

OPA WIL MEER WETEN OVER HET ONGEVAL

„Nu Zwartjes, die oplichter, zich zonder mijn medeweten, gister, op klaarlichte dag de schedel heeft laten inslaan, wil ik wel eens even weten, wat er te weten valt.”

„Hm .. ja oom.”

„Veel te laat word ik weer op de hoogte gebracht van een interessante moordaanslag . . .”

„Kom nou, oom ... nu gaat u toch te ver met uw conclusie .. . De getuigen vertellen dat Zwartjes een balk op zijn hoofd heeft gekregen ...”

„Gekregen ... ha, een cadeau!”

„Een ongeluk, oom.”

„Charles. Een ongeluk! Wat spreek je jezelf toch zenuwslopend tegen. Zelf zei je net nog, dat je het niet vertrouwd, en nu is het weer een ongeluk, zodra ik het niet

vertrouw.”

„Ja... ja...”

„Wie heeft geprobeerd Zwartjes granieten oplichtersschedel te versplinteren?”

„Dat is het hem juist, oom . . . Wie? Het is waar, ik zei het u meteen al dat ik het niet helemaal vertrouw. En gisteravond maakte ik me werkelijk zorgen, omdat ik het vreemd vond dat een betrekkelijk kleine balk, van zo'n geringe hoogte, een dergelijke fractuur veroorzaken kan ...”

„Kleine balk? Kleine balk? Begrijp ik daar goed uit dat jij dat ding gezien hebt? Dat jij het bent gaan bekijken? Ter plekke? .. Charles!”

Charles knikte schaapachtig.

„Charles! Bij ieder ander redelijk denkend, rechtop lopend wezen zou ik dat niets bijzonders gevonden hebben, maar bij jou, bij jóu noem ik dat een regelrechte aanklacht. Charles, laat ik je wat vertellen. Jij geloofde geen moment dat het een ongeluk was! Ik zal je nog meer vertellen, jij verdénkt misschien al mensen. Jij weet al wat er gebeurd is. Zo sterk is het. En alleen omdat ik je verkeerd heb opgevoed - veel te goed en te degelijk! - ga je niet meteen naar de politie maar bespreek je eerst alles nog eens sullig met mij . . . Ha.”

Charles verbeet een grijns.

„Charles, is er volgens jou een mep uitgedeeld met die balk?”

„Ja . . . oom.”

„Met volle kracht, Charles? Of los uit de pols . . .”

„Ik zou zeggen . . .,” Charles maakte een beweging van slaan.

„Dat is nog niet genoeg om een ei in te deuken, Charles.”

„Met een ijzeren hamer, oom. Een fikse tik. Dat zou ik zeggen.”

Hij deed het weer voor.

„Aha, een ijzeren hamer. Dat klinkt beter. Dat lijkt op uitschakelen, onschadelijk maken. Net nog geen moord!”

„Het scheelde anders geen haar, of het was moord geweest. Zwartjes' schedel is iets harder dan die van de gemiddelde mens.”

„Mooi. . . heel mooi. . . heel, heel mooi. . .”

Opa stond op.

„Waar gaat u heen?”

„Naar de politie en wel mét jou! Maar eerst langs die boerderij van Zwartjes, voor de politie vingerafdrukken achterlaat en de boel aanraakt en verpest. . .”

Charles stemde toe. Ze gingen op weg en kwamen in het dorp Wilbur en Aristides tegen, die met hun ring naar een juwelier waren geweest.

„Hij dacht dat we hem op de kermis gewonnen hadden,” zei Wilbur.

„Geef maar aan je vriendinnetje,” deed Aristides na. „En ga maar fijn voetballen!”

„Idioten allemaal,” stelde opa vast. „We zijn er.”

Ze liepen het verlaten erf over naar de schuur.

„Er is hier geen levende ziel. Nog geen kip.”

„Gister ook niet, oom.”

„Nou, dan kan het iedereen geweest zijn. Zwartjes heeft er genoeg bezwendeld. Hupsakee ... je verstopt je in de schuur en ... bom ... geen haan die er naar kraait.”

„Aristides en Wilbur, blijven jullie maar in de auto wachten,” riep Charles.

Opa sloeg de handen in elkaar. „Dat doe je ze toch niet aan?”

„Daar komt iemand,” riep Aristides, die gewoon doorgelopen was.

Het was de vrouw die in het ziekenhuis geweest was.

„O, dokter, hebt u nieuws ... Zwartjes is toch niet? ...”

„Nee, o, nee, mevrouw, het gaat redelijk met hem ... Dit is mijn oudoom.”

„Wat jammer dat u het niet heeft mogen zien gebeuren,” zei opa deelnemend.

„Nou ik vond het anders zo al eng genoeg! Ik zag Abe bij hem staan. Die riep maar: Zwartjes, Zwartjes man, wat leggie daar. Sta toch op, man! Toen schrok ik toch! Want je ziet zo'n man van het ene ogenblik op het andere opeens leggie. Nog net zo gezond rechtop en dan: leggie.”

Opa was al naar binnen gelopen met de jongens.

Ze probeerden uit te maken waar de man, die Zwartjes neergeslagen had, gestaan had ... „Maar dan zou die balk daar

hebben moeten liggen.”

„Ze hebben hem misschien versleept.”

Aristides liep naar de plek waar de misdadiger gestaan moest hebben. Hij bukte zich en raapte iets op.

„Een peuk!”

Met een gouwe biesje!”

„Hè, bah, wat vies,” riep Charles, „gooi weg . . .”

„Geef hier,” beval opa daar dwars doorheen. „Prachtig, heel mooi.”

Opa legde het op een zijden zakdoek. „Hm . . . Erg kort, alleen het mondstukje . . . enfin, het politielaboratorium kan wel uitmaken, wat voor sigaret het geweest is . . .”

Hij vouwde vergenoegd de zijde om het vieze mondstuk.

„Kom Charles, we gaan.”

De jongens hadden de balk op de haken gelegd om te zien of hij er gemakkelijk af kon vallen. Opa schoot de vrouw aan.

„Rookte Zwartjes?”

„Altied pijp, meneer. Altied pijp.”

„Rookt hier iemand sigaretten?”

„Nee, meneer. .. Abe rookt niet en ik alleen bij de t.v . . . filtertjes.”

Ze liet een pakje zien. „Wilt u allemaal een kopje koffie?”

Opa schrok. „O nee, ik mag géén koffie. Nooit meer.” Hij riep de jongens die nog bezig waren de balk iets schuiner te leggen.

Charles ging de vrouw voor.

Opa riep over zijn schouder: „Nu zie je Charles, dat die balk onmogelijk zomaar van de haken kan glijden . ..”

Er klonk een doffe klap en een kreet.

Charles en opa renden verschrikt weer naar binnen.

Daar zat de vrouw op de grond en wreef zich versuft het hoofd. De balk was naar beneden gevallen toen ze de schuurdeur had willen dichttrekken.

Terwijl Charles haar onderzocht zei opa: „Het bewijs is geleverd. Die balk is het niet geweest! Ze leeft gewoon.”

EINDE VAN DE EEND

De heer Pies was met mappen en André aangekomen en had I.Q. een benauwd halfuur gegeven. Het werk van de jonge Pies was afschuwelijk en I.Q. had te veel takt om dat te zeggen.

Dus mompelde hij het een en ander tegen de bijna huppelende Pies vlak voor hem, en de sombere jongen een eind bij hem vandaan. Tenslotte had André het niet langer kunnen verdragen en was de deur uitgerend. Pies had de schouders opgehaald en begaf zich fluitend naar de donkere kamer. Voor hem had André talent. André liep op een sukkeldrafje weg van het huis. Hij had zwaar de pest in. Zelf had hij geen hoge dunk van wat hij 'vermocht'. Hij tekende graag, maar geloofde geen ogenblik dat hij werkelijk aanleg had. Alleen toen Berthe Bennebroeck in het dorp was komen wonen, zo blond en anders dan de meisjes die hij kende, toen had hij tegen zijn vader gezegd dat hij graag les wilde hebben.

En het was een heerlijke tijd geweest.

Tot ze hem met een smoes aan de kant had gezet. Daarna had hij geen poging meer gedaan om te schilderen of te tekenen, zeer tot ongenoegen van zijn vader. En nu hij een tijdlang niet meer bij Berthe was geweest en haar niet meer had gezien, begon hij zichzelf uit te maken voor idioot. Ze had hem zeker door. Misschien lachte ze hem wel uit. Ze was ook veel ouder dan hij, wel dertig. Als je haar vergeleek met die dochter van meneer Quant. . . Dan was ze gewoon oud. En die dochter van meneer Quant met die zwarte, lange haren . . .

Met een schok kwam André tot de werkelijkheid terug. Recht voor hem stond een paard met daarop de dochter van meneer Quant.

„Hallo,” zei Juultje. Ze wist dat I.Q. zijn tekeningen had bekeken en begreep, dat wat hij gezegd had niet zo goed gevallen was.

„Wat zei mijn vader? Aardige poging. Leuk geprobeerd en meer van dat?”

André zweeg en keek naar de grond. „En jouw vader maar opscheppen zeker!” André keek boos naar haar en wilde doorlopen. „Ach, joh, de wereld vergaat toch niet. I.Q. vindt mijn tekeningen ook niet mooi. Jij heet André, hè?”

„Ja en jij heet Juultje.”

„Wil je even rijden op Quirinus?”

„O, ja ... hij is mooi.” Samen gingen ze pratend het bos in. I.Q. had het nare gevoel dat hij tekort geschoten was ten aanzien van André. Hij had de jongen toch moeten aanmoedigen . . . Hij staarde in de ruimte. Martha Zwierus duwde hem een pot jam onder de neus.

„Wat moet ik hier nou weer mee?”

„Openmaken.”

Hij draaide zijn handen bijna stuk op het kring.

„Wie draait dat zo stijf vast?”

„Wilbur. Die is jamvijand nummer één.”

„Waar is Wilbur eigenlijk?”

„Achter zijn spoken aan.”

„En ik heb het hem verboden!”

„Ja, maar ze hebben weer ontdekkingen gedaan. Die eend, van die man die weg is, die staat nu bij hotel Schoon Runkum.”

„Grijze eend! Hoeveel grijze eenden zijn er niet?”

„Deze had een gele bloem ergens en ze hadden het nummer. Die opa van Aristides zei. . .”

„Die opa heeft meer fantasie dan de twee jongens bij elkaar, Martha. Dit is geen jampot, dit is massief rood glas en de deksel is er aan vast gesmolten.”

Martha Zwierus nam de pot aan.

„Kan ik hem wéér onder de hete kraan houden en mijn hand verbranden.”

„Waar zei je dat die eend stond?”

„Bij hotel Schoon Runkum.”

„Hm. Schoon Runkum.”

I.Q. dreutelde weg van zijn tafel en naar de deur.

„Zeg, Martha, ik ga nog even een luchtje scheppen.”

„Je schept maar,” gromde Martha.

I.Q. liep naar zijn auto en reed het dorp in. Het duurde niet lang voor hij het hotel-restaurant had gevonden. 'Schoon Runkum'.

Dus hier moest die auto staan, tussen de anderen natuurlijk op het parkeerterrein. Mooi onopvallend. I.Q. keek oplettend. Maar waar hij ook keek, er stond geen grijze eend met of zonder gele bloem . . .

De eend van Anthony van Slingelandt werd vanaf een weg een sloofterrein opgereden. De bestuurder van de auto stapte uit en gaf de man, die bij een grote machine stond, een wenk. De man keek en knikte.

Hij klom in het gevaarte. De grijper kwam ratelend in de richting van de grijze eend.

De eend werd gegrepen en half verkreukeld, in een persmachine gesmeten. Weinig seconden later was er niets meer van over dan een samengeperst stuk schroot. De bestuurder van de geliquideerde auto stak groetend zijn hand op en liep het terrein af. Het was Zaneck.

ERGERNIS

„Ik word gek van die idioten,” riep opa. Hij draaide zijn grote auto op een vreemde wijze door de straatjes van Runkum. Charles zat zwijgend naast hem. Ze waren weer bij Mudde geweest met het verhaal over de balk, die niet zwaar genoeg was gebleken om de vrouw, Sien Blok, te vellen en dus zeker niet de oorzaak van Zwartjes' kwetsuur kon zijn.

Opa had de peuk met gouden bies uit de zakdoek gehaald en die Mudde toegeworpen. En Mudde had nauwelijks gereageerd. Hij had alleen Charles verweten, dat hij niet eerder had gezegd dat het meer op een aanslag dan een ongeluk leek. Maar Charles had beslist geantwoord, dat hij nooit een diagnose stelde voordat hij van alle feiten op de hoogte was.

Daarna had opa het roer in handen genomen en Mudde onder de neus gewreven, dat als hij nu maar opschreef wat hij allemaal wist, de dader voor het avondrood gegrepen kon

worden.

Mudde had Drak met een zucht een teken gegeven te gaan schrijven en opa had in geuren en kleuren verteld over de oude molen.

Het geld, dat Bennebroeck contant in een koffer had. Het feit dat Zwartjes hem toch nog geweigerd had. Het feit dat in de oude molen een olieverfstudie was gesignaleerd van het slachtoffer op de foto van Wilbur Quant. Het feit, dat de grijze eend niet alleen verdwenen was van het pompstation, maar ook van het parkeerterrein van hotel Schoon Runkum. Plus alle feiten van zijn bezoek aan Zilt.

„Dus, goede man, Van Slingelandt had te maken met Bennebroeck en Bennebroeck heeft te maken met Zwartjes en zo grijpt alles in elkaar en Bennebroeck .. .”

En toen had Sien Blok het briljante betoog onderbroken en gezegd:

„Maar Bennebroeck was gister de hele dag naar de stad met zijn zuster. Ik heb ze gezien. Ze kwamen pas laat terug.”

Hierop had iedereen een tijdje niks gezegd en Mudde had Drak weer een teken gegeven. Drak sloeg het boekje met aantekeningen dicht. Ze waren onverrichter zake vertrokken.

„Oom, vergeet de afslag naar het ziekenhuis niet,” zei Charles.

„Het ziekenhuis? Waarom? Ik moet helemaal niet naar het ziekenhuis.”

„Maar ik wel, oom.”

„In elk geval,” zei opa, „is het één van die lui geweest. Als het Bennebroeck niet was, dan zal het die Zanik geweest zijn.”

„Hier is het oom!”

„En in mijn opwinding heb ik daar zo gauw niet aan gedacht, maar goed, het zou toch vergeefs zijn geweest. Die idioten . . .”

„Hier was het oom.”

„Wat was daar?”

„De afslag naar het ziekenhuis.”

Opa klapte zijn mond dicht en bracht zijn neef waar hij wezen wilde. Charles keek hem vanuit de deur van het ziekenhuis zuchtend na. Toen haastte hij zich naar binnen. Zijn eerste gang was naar de kamer van Zwartjes. Als de man bij kennis was kon hij misschien iets zeggen over het. . . ongeval. Zwartjes lag roerloos en wit verpakt in het bed. De ogen waren gesloten.

Zwartjes?” vroeg Charles zacht, „hoort u mij? Kunt u iets zeggen?”

De plooiën rond de ontevreden mond verdiepten zich, de lippen bewogen. Charles hield zijn adem in. De man ging iets zeggen. Hij wachtte gespannen.

Zwartjes maakte een beweging en zei toen met een onverwacht krachtig geluid: „Sakkerdesakkerde nondeju!”

Daarna klapte hij de mond weer dicht en verloor opnieuw het

bewustzijn.

Er was nog iemand die zich ergerde.

Dat was I.Q. Hij was niet gauw kwaad, maar toen Juultje en Wilbur hem zagen verschijnen in de deur van Wilburs kamer, wisten ze het. I.Q. was woest.

„Willen jullie alle drie eens even beneden komen,” sprak I.Q. en ging hen afgemeten voor. Toen barstte de bom.

Dooyer had I.Q. opgebeld! Hij had bezoek gehad van Ed Bennebroeck, die vreselijk kwaad was over de bemoeizucht van zekere kinderen.

„En ik hoef niet te vertellen, wie die kinderen waren!”

„Kinderen!”

„Stil, Wilbur! Het is schandelijk wat jullie gedaan hebben. Bovendien had ik je verboden nog langer voor detective te spelen. Nu krijg ik al moeilijkheden met mensen uit het dorp. Bah . . . liegen en bedriegen in een apotheek.”

„Maar I.Q., Aristides zijn vader kan ons vertellen wat het recept is en dan . . .”

„Aristides zijn vader krijgt óók een telefoontje van Dooyer en trouwens die denkt er net zo over als ik. Dit is langzamerhand een nare zaak. We verbieden jullie er verder nog iets mee te maken te hebben.”

„I.Q.,” zei Juultje, „denk je dat Dooyer aan Bennebroeck heeft gezegd, dat wij het waren van dat recept?”

„Dat zal heus wel!”

„Maar dat is hartstikke gevaarlijk . . . ,” schreeuwde Wilbur.
„Precies,” zei I.Q., „dus begrijp eens en vooral: het is afgelopen! Uit! Er wordt in dit huis niet meer gepraat over medicijnen en Bennebroecken ...”

„Goedemiddag,” klonk de opgewekte stem van opa, die zichzelf had binnengelaten als een vriend des huizes.

„Ontdekking op ontdekking. En opwinding na opwinding. Ha, die Bennebroeck. Charles heeft me haarfijn uitgelegd wat voor medicijnen die krijgt. U gelooft het niet, meneer Quant, hoe boeiend die zaak van onze jongens hier is ... Ik wist niet dat ik me zo zou vermaken deze keer in Runkum.

Het staat wel vast, vrijwel vast, dat die medicijnen NIET voor hem bestemd zijn. Ondanks de naam op het recept en ondanks het verhaaltje van zijn zuster. Haha, daar kijken we van op! Dan is de eend van Van Slingelandt spoorloos! En verder . . .”
Opa gooide een grote platte zak op de tafel leeg. Er vielen tientallen sigarettendoosjes uit die de tafel bedekten. „Wat is dat?”

„Sigaretten! Ik ben naar een supermarkt gegaan, maar het onderontwikkelde, stuiverroman lezende vrouwmens achter de kassa wist niet welk merk een gouden biesje heeft. Gelukkig dacht ik op tijd aan het tuinfeest van Léonie. Tachtig man van het Nut, dat wil wel roken. Dus ik nam zonder omwegen van alle merken een pakje. Heeft u een scheermesje meneer Quant? Dan snijden we de pakjes netjes

open.”

I.Q. zocht in een laatje, hij kikte niet meer over Dooyer en de anderen bekeken de pakjes.

Aristides gaf een onderdrukte indianenbrul en griste iets onder uit de hoop. „Herken je dit?!”

En voor iemand iets kon zeggen, had hij het pakje opengemaakt. Hij schudde de sigaretten er uit. Gouden biesjes! Twintig!

„Aristides! Hoe heb je dat zo vlug ge . . .” Aristides hield het doosje op.

„Herken je het dan niet? Het is hetzelfde doosje dat in het bos lag, op de plek van de ring. Het merk dat Zaneck rookt. Suleilah!”

I.Q. zat er net als de anderen met zijn neus bovenop. En hij was al even opgewonden als de rest. Toen hij zich later met een schok herinnerde, dat hij er tegen was dat de jongens zich nog met de zaak bezig hielden, kon hij eigenlijk niet veel meer zeggen. Hij ging zwijgend naar zijn tekentafel en knoeide verder aan Poeff.

Hij ergerde zich mateloos.

ZANECK KOESTERT ARGWAAN!

Eduard Bennebroeck was na zijn bezoek aan Dooyer thuisgekomen in een slechter humeur dan gewoonlijk. Hij trof Zaneck aan, die lui in een stoel lag met een krant. Meteen trok hij van leer.

„Wat heb je nu weer geleverd met Zwartjes! Het was niet afgesproken dat er zulke dingen zouden gebeuren. Je bent gek, gek hoor je! Je betreft me steeds meer bij de zaak!” Zaneck hief een slap handje. „Eduard, kalm nou even.”

„Kalm, bah! Ik ben een edelsmid . . . een goeie ook. En geen moordenaar, geen gangster, geen . . .”

„Een oplichter ben je wel, en een goeie!”

„Axel, ik waarschuw je . . . drijf het niet te ver ... Ik ben een creatief mens, een kunstenaar. Ik kan niet werken als de atmosfeer verziekt wordt. Door mensen zoals jij met je gekonkel en je . . .”

„Mensen zoals ik zijn wél goed genoeg als er geld nodig is,

niet Ed? Je hebt nooit zo gepraat toen je geld nodig had voor Berthe ..”

„Ik heb je terugbetaald. Ik heb gedaan wat je vroeg. Maar veel langer dan we ooit hadden afgesproken ... Ik kap ermee . . .”

„Het is niet aan jou dat te beslissen.”

„Ik ben geen moordenaar en ik wil ook geen medeplichtige van een moordenaar zijn.”

„Wie is hier een moordenaar als ik vragen mag?”

„Jij, bijna!”

„Wat maak je een drukte. Er is niets gebeurd en niets bewezen. Ik weet wat ik doe.”

„Weetje dat?”

„Ja. Ik heb alles onder controle.”

„Zo. En hoe verklaar je dan met je controle, hoe het kan dat er naar die valse recepten wordt geïnformeerd? Wie zijn de kinderen die de naam vragen van dat medicijn dat je Berthe hebt laten halen? Weet je daarvan? Heb je dat onder controle?”

Zaneck keek hem aan alsof hij hem niet had begrepen.

„Kinderen? . . Kinderen?!”

Berthe was in de deuropening komen staan. Haar handen trilden.

Zaneck zat rechtop. Zijn nonchalante houding was verdwenen.

„Wanneer was dat? Vertel op!”

Ed lachte spottend naar Berthe. „Kijk, hoe goed Axel alles

weet. We weten niet wanneer dat was en ook niet wie die kinderen zijn. Dooyer heeft het ons niet verteld. Maar hij heeft hun ouders opgebeld om te protesteren. Het zou niet meer gebeuren. Dat is alles wat we ervan weten. Enig idee, wie het zouden kunnen zijn, Axel?”

Hij keek Zaneck uitdagend aan.

Zaneck leunde terug in de stoel.

„Als je het weten wilt, ja .. ,” zei hij koel.

Q & Q waren met Juultje naar de beruchte plek in het bos gegaan om foto's voor het bewijsstukkenalbum te maken. Aristides had de vergrote foto van de bewusteloze man aan een boom geprikt en keek door de zoeker, vergeleek, en schatte zo de plek waar Wilbur moest gaan liggen om door Juultje weggesleept te worden.

Wilbur was een hoogst onwillig slachtoffer. Hij maakte bezwaren tegen alles wat Juul deed. Juul sleepte hem puffend van de aangewezen plaats naar de struiken.

„Jets verder naar rechts,” riep Aristides.

„Kijk uit, zeg,” kreet Wilbur.

„Kop dicht, jij bent dood, dus wat geeft het hoe ik je wegtrek.”

„Of zwaar gewond,” wees Wilbur terecht.

„Voor mij ben je alleen maar zwaar,” hijgde zijn zuster.

„Zeg Aristides, ik kan niet meer. Wat maakt het nou uit of het iets meer naar rechts is.”

„In een rechtszaal alles,” verzekerde Aristides.

Hij maakte na nog wat heen en weer gezeul de foto.

„We moeten de plek ook merken,” meende Aristides.

„Voor later.”

„Pas op . . . daar komt iemand,” zei Wilbur. Een auto stopte vlakbij.

„Het is Zaneck,” schrok Juultje.

„Net doen of we met vogels bezig zijn, man! ... Kijk daar zit hij, Aristides! Daar!”

„Wat. .. wie?”

„Die vlaamse gaai die zo grappig fluit. Hij zit weer op die tak, kijk! . . . Nee . . . daar meer. Ik zag duidelijk zijn gele staart.”

„Een gaai heeft geen gele staart, man . . . Sta nou stil, dan neem ik hem . . .” En Aristides was druk bezig met instellen.

„Ach verdorie, daar ging ie, wat jammer.”

Alle drie uitten ze kreten van ongenoegen.

„Nou, hij komt heus nog wel eens terug . . . o, dag meneer.” zei Juultje onschuldig.

Zaneck stond achter hen. Hij schuifelde met zijn schoenen door het gras.

„Zo, weer bezig? Interessante hobby . . .”

„Er zit hier van alles meneer,” verzekerde Wilbur. En hij ratelde een lijstje onwaarschijnlijke vogels af.

„Eksters zitten hier ook,” riep Aristides vlug.

Stel dat die Zaneck verstand van vogels had. Wilbur sloeg

door als een gek.

Juul haalde opgelucht adem. Zaneck trapte erin. Ze keerde zich af van de anderen en zag ... de foto! Levensgroot op de boom!

De foto! Als Zaneck de foto zag!!

„Nou, we gaan maar weer es,” begon Aristides de aftocht.

Juul vloog naar hem toe. „Nee, nog niet. Vertel die meneer es van die bonte gaai, dat gekke beest in de takken. Meneer doet ook aan vogels. En het is een reuze vreemd beest.” Ze kneep Aristides pijnlijk in de arm. „Wat? .. Welke . . .?”

Juul wees in een veilige richting en verzon:

„Dat beest, dat ik zo eng vond ... het zit daar altijd ... O, dat moet u zien, meneer, als u belangstelling voor vogels heeft. Aristides heeft ons er ook van verteld.”

Aristides deed zijn best. „Dat is de kleine geelgors, meneer, die is familie van... ja, waar was hij ook weer familie van . . . Kent u het grote vogelboek, meneer. Het nestje is bijzonder interessant. . .”

Terwijl Juul hevig achter Zanecks rug gebaren maakte leidde hij hem naar een boom verderop.

Wilbur had nu ook de foto gezien. De adem stakte hem in de keel. Hij schoot Aristides te hulp om de onwillige Zaneck van de foto weg te houden en Juul sloop achter hun rug naar de boom.

„Eksters,” zei Wilbur naast Zaneck. „Daar zit ook een nest

van een ekster en u weet, dat eksters van glimmende dingen houden.”

Zaneck, die zich al had willen omdraaien omdat het gepraat over de geelgors hem verveelde, bleef nu staan.

„Eksters? . . . Heb je de laatste tijd soms eksters met glimmende dingen gezien . . .?”

Juul had de foto te pakken en propde hem achter haar rug onder haar shirt.

„Nee, nee dat niet, maar er zitten hier wel eksters,” zei Aristides.

„Het zou me veel waard zijn, als jullie toevallig een eksternest met een glimmend ding erin gevonden of gefotografeerd hadden ...”

Zaneck draaide zich om. Te laat, gelukkig.

Juul leunde tegen de boom en bleef staan of ze wortel had geschoten.

„Nee, nee jammer . . . daar kunnen we u niet aan helpen.”

„Jullie spelen hier wel erg vaak,” zei Zaneck en staarde Juul met zijn lichte ogen aan. „U ook, juffrouw!”

„We spelen niet,” zei Juul, „we zijn alleen gek op de natuur. U zeker ook, hè meneer? U bent ook erg vaak in het bos.”

Zaneck wilde nog iets zeggen, maar bedacht zich.

„Ja, ik ben ook erg dol op de natuur,” zei hij toen en liep weg. De auto startte en verdween.

„Wat deden jullie maf. Wat was er nou?”

„Wat er was? ... Dit, oen,” en Juul trok de foto te voorschijn.

Aristides liet zijn toestel vallen .. .

En dat wilde zeggen, dat hij schrok. En niet zo'n beetje.

Gelukkig was er niets gebeurd en het toestel bleek onbeschadigd.

Ze hadden wel geluk gehad!

IN EN OM HUIZE QUANT

I.Q. zwoegde op Poeff, maar zonder succes. Het kleine campagnetje had nu al vier van zijn kostelijke vakantiedagen opgeslokt.

Martha Zwierus begreep dat niet. Waarom keurden ze alles af?

„Die pief van Poeff is lastig, Martha en veeleisend.”

„Geef het op, geef het terug. Heb je tenminste nog zes dagen vakantie.”

„Foei, Martha. Opgeven. . . nooit. Wat denk je van: Sta paf, proef een Poeff.”

„Heb je daar die vier dagen over gedaan?”

„Vijf, Martha. Nou?”

„Ik ga maar koffie maken,” zei Martha.

I.Q. zakte iets in elkaar en staarde naar zijn werk.

Zo vond opa hem, die kwam vragen waar de jongens waren.

„Ah, nog bezig met uw Poeff-reclame?”

„Ja, interesseert het u?”

„Welja, altijd leuk . . . Ben benieuwd wat u er van maakt.”

„Wat vindt u van: Sta paf, proef een Poeff?”

„Paf? Waar moet ik paf van staan. Van limonade. Ik sta eerder paf van buitengewoon vieze limonade dan van positieve limonade. Van iets smakelijks sta ik niet paf. Ik waardeer het hoogstens als ik in een goeie bui ben, want ik betaal voor goede limonade, dus heb ik recht op goede limonade. Hebt u het al ingediend?”

„Nog niet helemaal. De reclamechef van het bedrijf weet er van . . .”

„En wat zei hij?”

„Hij zei niet direct nee.”

„En ook niet meteen ja . . . hij stond met andere woorden niet paf.”

I.Q. zweeg even en vroeg toen enigszins agressief:

„Nou, als u iets beters weet!”

Opa viel in een stoel.

„Ach ... ik zou: 'Oef, nu een Poeff al een stuk aardiger vinden.”

I.Q. trapte een fles om, zo abrupt draaide hij zijn stoel om.

„Wat zei u daar? ...”

„Oef, nu een Poeff, zei ik.”

„Oef, nu een Poeff. .. Haha, leuk gevonden . . . Goed ideetje ..
. Het blijft een gek vak. Soms kan iemand, een buitenstaander,

opeens in zijn onschuld een goed idee krijgen . . .”

„Houden we het daar op. Om nu eens op het lijk van de jongens terug te komen ... Charles zal de volgende belangrijke stap in de zaak zetten. Charles gaat zelf, persoonlijk, op eigen houtje naar Dooyer en vraagt naar dat recept en naar de naam van de 'arts' die het heeft voorgeschreven. Dat gaat hij doen!”

„En hebben we daar iets aan?”

„In een zaak als deze hebben we overal iets aan. We staan aan de vooravond van grote ontdekkingen. De mogelijke daders zijn op de vingers van een onvolledige hand af te tellen.”

I.Q. dacht na.

„Bennebroeck? En Zanik? .. . Zwartjes?”

„Nonsens, laat Zwartjes er buiten. Zwartjes zou nooit medeplichtigen hebben. Zwartjes doet al zijn valse praktijken alleen. Nee. We hebben nog de man in de witte regenjas, die me volgde uit Zilt naar hier. Die man heeft ook meer met de zaak te maken. Want weet u wat ik ontdekt heb?!” Opa leunde naar voren en keek I.Q. priemend aan. „Die vent logeert in Schoon Runkum. Ik zag hem zoeven aan de leestafel zitten!” Juultje zat met André tegen de muur in de zon. Het was schafttijd voor de heren Pies. Juultje vond de blonde, zwijgzame jongen erg aardig.

„Schieet de donkere kamer op?”

„Er komt nog stromend water in,” meldde André.

„Zeg, André, ik wou je iets vragen, als je het niet erg vindt. Het gaat over Berthe Bennebroeck.”

André keek naar zijn boterham en zei niets.

„Nou, als je niet wilt..”

Hij keek op.

„Was ze aan een schilderij bezig toen jij er kwam? De laatste tijd bedoel ik.”

„De laatste tijd ... ik ben er al in vijf dagen niet meer geweest. Daarvoor kwam ik elke dag ... Ik heb geen schilderij gezien.”

„O. En André, nog één ding. Heeft Bennebroeck een ernstige kwaal? Een hartafwijking of zoiets, waarvoor hij medicijnen moet nemen?”

André liet de boterham zakken en keek haar stomverbaasd aan.

„Ed Bennebroeck? Een hartkwaal? Hahahahahaha.” Ze had hem nog nooit zo horen lachen. „Is dat zo gek?”

„Ja, dat is gek, dat is krankzinnig. Die man is jeugdkampioen van Zuid-Holland geweest in de vierkamp. Hij traint nog elke week!”

Juultje volgde een dartelevlinder boven Martha's opkomende sprieten.

Heel eigenaardig!

PIES ROEPT OP

Mevrouw Quarles van Ispen dacht de hele dag aan niets anders meer dan aan het tuinfeest, tuinfeestmuziek, tuinfeesttafels, tuinfeestversnaperingen. De heer Pies had de donkere kamer van Quant verder aan André overgelaten en was aan haar zijde.

„De tafels staan er morgen, mevrouw. Kant en klaar en keurig. Op elke hoek een en een in het midden. Parasols overal. .. Prachtig!”

„En u komt zelf mee kelneren, meneer Pies?”

„Ik kom.”

„En uw zoon, komt die mee?”

Pies trok met een weids gebaar een plat voorwerp uit zijn zak.

„Dat laatste weet ik nog niet, mevrouw. Nog niet. Want u weet, zo'n jongen heeft nog wel eens andere zin. Vooral een jongen met artistieke gaven. En als zo'n jongen andere zin

heeft. . . Maar ... ik zal hem oproepen!”

„Oproepen?” Léonie begreep er niets van.

Pies trok een lange pen uit het doosje.

„De jongen oproepen, jazeker. Da's een eigengebouwd ding van de jongen, mevrouw. Dat heeft hij in zijn eigen vrije tijd vervaardigd. Die jongen vermag veel op alle gebied ... Een wollekie tollekie ... Wonder van Amerikaanse techniek.

Ogenblikje . . . Hallo?! Hallo?! ... Ben u daar, André? . . .

Ik herhaal... Ben u daar, André ... Over! . . .

Ogenblik ... nu komt eerst een onaangename pieptoon als het goed is . . . Ja, daar is de onaangename pieptoon . . .

Hallo, hallo ... benu daar, André? Over . . .”

Pies hield het apparaat aan zijn oor.

De jongens die binnen kwamen, keken verbaasd toe.

De stem van André klonk zwak door de kamer . . .

Pies sprak weer.

„We staan hier bij mevrouw van der Ispen en mevrouw van der Ispen wil graag weten of jij morgen komt helpen dienen. Daar heb ik je al over gesproken . . . Over .. .”

De stem van André gaf een kort antwoord.

„Over en sluiten maar,” zei Pies en drukte de pen terug in het doosje.

„Het is dik voor mekaar, mevrouw. De jongen heeft geen andere plannen,” zei hij.

„Een veldtelefoon,” riep Aristides.

„Wat een handig ding, enig,” zei Léonie opgelucht dat ze verzekerd was van een extra hulp. „Hartstikke mooi, man.” De jongens bewonderden het apparaatje en Pies straalde. „Je hoorde me juist zeggen: Over en sluiten. Dat is een speciale code die wij ontwikkeld hebben. Over en sluiten. Waarom dat zo is, dat zou ik niet kunnen vertellen. Het had ook anders kunnen wezen . . . het had alles kunnen wezen ... maar het is: Over en sluiten.”

En Pies stopte het ding in zijn zak en marcheerde weg. Tegen de muur van I.Q.'s huis bewonderde Juultje André's exemplaar.

André zat soezend in de zon.

„Heb je dat zelf gebouwd?” vroeg Juul vol ontzag.

André knikte.

„Maar Ed Bennebroeck heeft me geholpen,” zei hij eerlijk.

„Die is hartstikke knap in elektronica. Een echte instrumentmaker . . . Als je dat ziet. . . Zulke kleine apparaatjes kan ie bouwen.”

En André wees iets onnoemelijk kleins aan. Juultje lette er niet op. Voorlopig was ze te veel in beslag genomen door de walkie talkie.

Pas veel later zou ze het zich herinneren.

HET TUINFEEST

Hoewel het tuinfeest nogal rommelig startte door een zenuwachtige Léonie, die Charles tegen een blad rode port duwde zodat zijn lichtzomer kostuum moest worden vervangen door een donkerblauw, liep het vanaf het moment dat de gasten arriveerden gesmeerd, met Pies als een rots in de branding.

Met krachtige stem dirigeerde hij de glazen en de hapjes naar de plaats van bestemming. Twee meisjes en André renden af en aan, en de mensen van het Nut lieten zich alles goed smaken.

Q & Q maakten zich verdienstelijk door André te helpen met het aanslepen van kratten bier en limonade. Ze deden dit niet zomaar, ze hadden wel degelijk een bedoeling met dit werk. Toen André de eerste kik van dankbaarheid uitte, vroeg Aristides meteen, wat hij al de dag er voor had willen vragen. „André mogen Wilbur en ik je walkie talkie's lenen? We

zullen er erg voorzichtig mee zijn. We vervelen ons hier zo.” André, die zich ook verveelde, kon er in komen.

„Okay, als vader het goed vindt.”

De jongens haastten zich naar Pies senior.

Ze passeerden opa, die een enorme dame wegvoerde onder het uiten van de woorden: „Hoe komt het toch mevrouw, dat ik uw verschijning aldoor weer in verband breng met een bezoek aan de dierentuin van Antwerpen in 1924 . . .?” En ze slopen achter de heer Dooyer om, die verbaasd naar Aristides' vader keek. Charles had hem juist gevraagd naar het recept, en de arts, die het had voorgeschreven . . . „In verband met die zaak Bennebroeck . . .” Dooyer begreep er nu helemaal niets meer van. Pies gaf na een paar vermanende woorden over voorzichtigheid de walkie talkie aan Wilbur. Ze waren zo verrukt over hun succes, dat ze niet merkten dat er nieuwe gasten aankwamen.

I.Q. en Juultje betraden het gazon zoals alle anderen over de oprijlaan.

Maar er was nog een gast. Alleen kwam die onopvallend vanachter de heesters naar het huis toe. Het was Axel Zaneck. En opa, die zijn alleenspraak tegen de nijlpaardachtige dame nog altijd volhield, zag midden in een volzin op de weg buiten het hek 't langzamerhand bekende silhouet van de man in de witte regenjas.

Hij richtte, zonder nog op zijn gesprekspartner te letten, zijn

schreden naar het hek, maar werd tegengehouden door Léonie, die hem een vroegere schoolvriendin in de armen dreef. Toen hij zich weer bevrijd had, was de man verdwenen. Charles had inmiddels Dooyer er volledig van overtuigd, dat nagegaan moest worden wie die zware medicijnen had voorgeschreven. Hij zou discreet te werk gaan en als het in orde bleek zou niemand ervan weten. Alles liep gladjes en plezierig, precies zoals Léonie het gewenst had. Alleen de jongens waren er vandoor en Juultje had André meegesleept, zodat de twee meisjes en Pies overbelast waren.

„Wat wil je nou eigenlijk?” vroeg André, die Juultje volgde naar boven.

„Jij weet toch veel van elektronica af? Dat zei je toch . . . Gister. Nou, vannacht moest ik er opeens aan denken. Je zei, dat Bennebroeck zo'n fantastische instrumentmaker was ... Ik wil je iets laten zien . . . Kom mee.”

En ze trok hem mee de donkere kamer in.

Opa had zich los geworsteld van een moederdier, dat hem vroeg of er op zijn bedrijf plaats was voor een begaafde zoon van haar en liep speurend langs de heesters. „Zoekt u de jongens?” vroeg Martha Zwierus achter hem. „Nee ... nu niet. U raadt niet wie hier anderhalve minuut geleden stond! Die man die me gevolgd is van Zilt af naar hier. In die witte jas.” Martha greep zijn arm. „Nee toch, wat eng . . .”

Opa begon omstandig te vertellen hoe het noodlot hem op het kritieke moment had tegengewerkt, toen er over het grasveld een volle alt brulde: „Reintje . . . Reineman!” Opa vergat noodlot en witte jassen en stond met wijd open gesperde ogen als een konijn voor een lichtbak. „Reineman . . . oehoe . . . Reintje . . .!” Een felgebloemde gestalte hobbelde in zijn richting met zwaaiende armen. En een ferm stappende man in tweed plusfours volgde haar op de voet.

„Emma . . . Emma Tol en haar varkensman. Ook dat nog,” bracht opa eruit. „Er komt werkelijk geen einde aan de feestelijke herenigingen.”

Maar de moeder van Anthony van Slingelandt was niet in een feestelijke stemming. Haar stem had een ondertoon van paniek en toen ze voor opa stond zag hij angst in haar ogen.

EEN ONBESUIDS PLAN

„Wat gaan we nou doen met die dingen?” vroeg Wilbur.

„Ik weet iets, man. Iets hartstikke gewaagds. We gaan weer naar die oude molen.”

„Naar Bennebroeck? Je bent zeker gek!”

„Ik ga naar binnen. Gewoon weer praten met die Berthe.

Zeggen, dat ik een besluit genomen heb over dat cadeau voor opa. En ik heb dat ding in mijn zak.”

„Ja ... dat weet ik, en?”

„Nou, jij bent buiten met ook zo'n ding.”

„Ja goed en wat dan?”

„Dan kun jij volgen wat wij zeggen en ... nu komt het. . . dan laat ik die walkie talkie ergens liggen, op een verdekt plekje ..
. Nou en dan ga ik het huis weer uit. Hier, neem jij het fototoestel.”

„Laten liggen? En André heeft gezegd . . .”

„Man, we kunnen de hele middag afluisteren wat daar gezegd

wordt.”

„En hoe krijgen we dat ding terug? André heeft gezegd ...”

„André kan hem zelf halen. Hij was er vorige week nog elke dag. Zegt ie gewoon, dat ie hem een keer heeft laten liggen. Hij was daar toch zeker kind aan huis!” Wilbur hing de camera om zijn hals. „Hij zal het anders niet leuk vinden als jij hem dat flikt.”

„Ach, man ... wie dan leeft. .. Kom nou maar.”

Ze liepen in de richting van de oude molen, Quirinus stapte lui mee aan de teugel.

Aristides gaf instructies over het gebruik van de walkie talkie.

„Je zegt elke keer: 'Over' en als je wilt stoppen: 'Over en sluiten'.”

Wilbur knikte en liet Quirinus grazen tussen de bomen. Ze gingen zelf vlakbij de oude molen een eindje uit elkaar in het gras liggen en oefenden in het oproepen. Aristides was niet gauw tevreden en Wilbur vond het grote onzin om om de haverklap 'Over' te roepen. „Dat hoeft toch niet!”

„We doen dit professioneel en anders niet,” besliste Aristides.

„Hé, daar gaat Ed Bennebroeck, in zijn auto . . . Over.”

„Dan is zijn zuster alleen thuis . . .,” riep Wilbur terug. „Je moet over zeggen. Over.”

„Over . . . Over.”

„Ja, hou nou maar op. Ik ga erop af en ik bel aan. Opgelet. Over.”

„Is het niet gevaarlijk . . .? Over.”

„Welnee, man. En nou niks meer zeggen . . . vooral niet als ik binnen ben. Over!”

„Succes. Over.”

„Over en sluiten.”

„Over en sluiten,” herhaalde Wilbur gehoorzaam. Een meter of tien bij hem vandaan krabbelde Aristides overeind, stak de walkie talkie in zijn zak en stevende op het huis af.

Wilbur zuchtte en keek hem na met de kin op zijn handen. Aristides belde rustig aan.

Berthe Bennebroeck deed open. Ze had een dienblad met een kan sinaasappelsap in de handen en keek hem verward aan.

„Wat. . . kom je doen? . . . Ben jij niet de zoon van dokter Quarles van Ispen?”

„Ja, ik kwam nog even over die sieraden. Vooral die in die cassette . . .”

„Ik ... ik kan je nu niet helpen. Een andere keer.” Ze probeerde de deur met haar elleboog dicht te duwen. „Ach toe, juffrouw, mijn opa is al volgende week jarig en ik kan niets anders vinden wat leuk is. Die goedkopere van fl.75,— kan ik die niet even zien?”

„Waarom ben je niet op het tuinfeest?” vroeg ze, en keek angstig achter zich. Het was of er iemand in het huis

geroepen had.

„Het is er reuze vervelend en die manchetknopen . . .”

„Nou goed,” zei ze opeens, „blijf maar hier, ik haal die cassette.”

Ze wilde kennelijk van hem af zijn.

Aristides drukte de deur zacht open en glipte vlug de kamer in.

Het neerzetten van de walkie talkie achter een lamp nam nog geen twee seconden tijd in beslag. Fluitend stond hij in de gang te wachten tot ze terugkwam. Wilbur hoorde buiten de stemmen duidelijk. Hij grijsde. Handige jongen die Aristides. Kletste zich overal in. „Ik zal het maar eerlijk zeggen,” hoorde hij Aristides' stem, „ik ... ik heb helemaal geen geld door die dingen ... Ik wou ... ik wilde ... net als André, zo graag schilderles van u hebben.”

Het was even stil. Het apparaat kraakte zacht. „Ach, je kent André,” zei Berthe. „Maar les . . . nee, dat gaat niet.. . We gaan hier binnenkort weg ... uit Runkum ...”

„O . . .,” zei Aristides. „Dat spijt me vreselijk ... Nou, dan ga ik maar.” Er werd geklopt.

„Een ogenblik,” zei Berthe en ze ging naar de deur aan de zijkant van het huis om open te doen. En voordat Aristides weg kon komen stond hij tegenover Zaneck. Meteen wist hij dat er iets goed mis was. Zaneck had een trek van verbeterde woede op zijn gezicht. En in zijn hand had hij een vel papier. .

. een foto . . . DE foto, de vergroting van hun foto die op zijn donkere kamer had gehangen.

Het bloed trok weg uit Aristides' gezicht.

Berthe keek hem stomverbaasd aan. „Wat heb je opeens?

Axel, dit is een vriendje van André en hij wil. . .”

Zaneck gooide de foto voor haar neer . . . Haar stem stakte en ze bracht haar hand naar haar keel. . .

Aristides zag de gelige ogen van Zaneck naar hem kijken.

Hij week naar de deur, maar Zaneck was hem voor.

„Wilbur,” gilte Aristides, „Wilbur . . . Wilbur!”

En buiten in het gras lag Wilbur te trillen als een riet.

Hij wilde opstaan om hoe dan ook zijn vriend te hulp te komen.

Maar de auto van Ed Bennebroeck reed knersend het pad op en stopte voor de deur. Drie tegen een. Dat had geen zin. Er moest hulp komen.

Wilbur stak het apparaat, waaruit nog steeds de wanhopige stem van Aristides zijn naam riep, in zijn zak en rende weg van de oude molen.

EMMA TOL STORT HAAR HART UIT

Voor hij wist hoe het gebeurd was, bevond opa zich met Martha Zwierus en de Van Slingelandts in de zitkamer. En Emma stortte haar hart uit.

„Jij moet me helpen, Rein ... je hebt me vroeger ook zo vaak uit de put gehaald.”

Opa herinnerde zich dat maar al te goed.

„Weetje, sinds die dag dat jij ons kwam opzoeken . . .”

„Ach, ja die onvergetelijke en verkwikkende dag in de Ruurderwaard!”

„Toen informeerde je zo belangstellend naar onze Tonnie . . . terwijl je hem niet eens kende, en toen begon ik me schuldig te voelen. We hadden al een tijdje niets meer van hem gehoord . . . Anton had woorden met hem gehad over . . . over geld . . . speelschulden ... en Tonnie heeft een driftige aard . .

”

„Ja, zeg dat wel,” versprak opa zich gedachteloos en herstelde

vlot: „Ik bedoel, logisch dat Anton bezwaren maakte tegen speelschulden ...”

„Ja, ja . . . maar zie je, het is toch onze zoon en als er moeilijkheden zijn, dan hoor je toch je kinderen te helpen ..

..”

Ze verscheurde een duur Zwitsers zakdoekje.

Opa bekeek het afkeurend. Martha Zwierus trok zich ongemerkt terug. Ze voelde zich te veel.

Anton hoestte en zei:

„Niks aan de hand. Het zit daar allemaal hierboven in haar bol en het wil er niet meer uit. Je houdt haar net zo min van piekeren af als een varken van wroeten.”

„Maar lieve Emma, waarom pieker je dan?” vroeg opa en gaf klopjes op de scheurende handen.

Ze keek hem aan door dikke tranen.

„Hij is weg, Rein. Ik wilde hem opeens zien en spreken nadat jij zo lief over hem gepraat had. Maar hij is niet op zijn kamer en niemand weet waar hij is.”

„Niks aan de hand,” mompelde Anton opnieuw, „ze piekert maar en prakkiseert en het wordt één dikke koek, daar in de bol.”

„En toen ging ik naar Zilt,” ging Emma door, „nadat die inspecteur Smit geweest was. Toen was ik niet meer te houden. Ik wilde zelf zien dat hij er echt niet was. Ik wou het niet geloven wat die inspecteur Smit zei. ..”

„Ik had eens een varken dat Smit heette. Prijswinnaar. Een beer . . . Smitje ...”

Niemand sloeg acht op de mijmerende Anton.

Opa kneep in Emma's hand. „Smit? Een inspecteur? Wat zei die?”

„Hij wilde van alles weten ... en hij had het over het werk van Anthony ... of we wisten dat dat geheim was ... en of we wisten waar hij nu was.”

„Hoe zag die inspecteur Smit eruit?” vroeg opa gespannen. Emma keek hulpzoekend naar haar man.

„Nou gewoon. Lang nogal. En beleefd ook ... Eh ...”
Ze wist niet meer.

„Wat had hij dan aan?” opa sloeg nu flink hard op de mollige vrouwenhand.

„Niets bijzonders . . . wel Anton? ... Ik dacht, een witte regenjas . . .”

Opa liet de hand vallen en begon door de kamer te ijsberen.

„Inspecteur Smit... In een witte regenjas. Zozo, aha . . . hmhm . . .”

„Ja . . . maar hij stelde al die vragen . . .”

„De vragen, precies. Vertel het me.”

„Of... of Tonnie in geldnood zat. .. of hij ooit verteld had over zijn werk. Of hij een dure smaak had ... en een meisje ... en wie zijn vrienden waren . . .”

„Schandalige vragen . . .,” gromde Anton, „ze bevielen mij

niet.”

„Maar hij zei dat het een routineonderzoek was van al het personeel van Anthony's afdeling ... En toen wilde ik er heen. Ik wilde meer weten over die dingen. Ik begreep het niet... of ik dacht... in elk geval ben ik naar Zilt gegaan ... En hij was nergens ... Help me, Reinier . . .”

„Er is niet tegen haar te praten,” bracht Anton weer in het midden, „net een varken dat bijt, niets tegen te beginnen, dat bijt en bijt alle zeugen, wat je ook doet. Bijt ze in de oren, bijt ze in de krulstaart. Daar kan je niks tegen beginnen.”

Hij staarde somber naar zijn buitengewoon grote schoenen.

„Wat kan ik doen, Emma?” vroeg opa. „Ik ken je zoon niet eens.”

„Ze dacht, dat je misschien meer van hem wist omdat je toen zo naar hem vroeg,” mompelde Anton.

„Ik?! Hahaha, nee hoor, dat was pure belangstelling. Het had tenslotte mijn zoon kunnen zijn . . . nou ja, nee . . . maar zo lag het.”

„Dus je weet niets?”

Charles kwam de kamer binnen.

„O nee, zeker niet. Dag Charles! Dit is Emma Tol. . . Emma van Slingelandt en dit is haar man . . . Anton.” En hij trapte Charles waarschuwend op de tenen. Maar Charles begreep de hint niet en vroeg dom: „Van Slingelandt? Zijn dat dan de ouders van die vermiste jongen?”

De gil van Emma sneed door merg en been.

Opa sloot de ogen.

„Charles . . .,” zuchtte hij vermoeid.

GEVANGEN

„Laat me los, laat me los,” schreeuwde Aristides en trapte tegen Zanecks schenen.

Ed Bennebroeck kwam binnen.

„Wat gebeurt hier? Ben je helemaal, Axel!”

„Ed, doe iets, Zaneck is gek geworden. Die jongen is een vriend van André ...”

„Help me liever, pak zijn benen. Dat jong trapt mijn schenen stuk,” riep Zaneck.

„Het is het zoontje van de dokter,” riep Berthe, „laat hem toch, hij doet niets!”

Ed zag de foto die naast Berthe op de bank lag. Hij staarde er wezenloos naar.

„Een hok, of een kast. . . We moeten hem zolang ergens kwijt,” hijgde Zaneck en duwde Aristides met zijn volle

gewicht in een lage stoel, zodat die geen vin meer kon verroeren.

„Die foto .. hoe kom je aan die foto ...?” vroeg Ed. „Eerst die kast, ik hou dat rotjong niet. Ik vertel je alles. Die lui weten veel te veel. . .”

Ed kwam te hulp.

„Doe de deur van de gangkast open, Berthe ...”

„Laat me los, ik heb niks gedaan,” krijste Aristides en beet en duwde en trapte waar hij kon.

„Kop dicht of ik sla hem dicht!” siste Zaneck. Aristides zweeg.

Hij wist wanneer hij met iets moest ophouden.

Ze sleurden hem naar de gang.

„En je vriendje, waar is die?”

„Hij was alleen,” zei Berthe.

„Ja, ik was alleen,” zei Aristides zoet.

Zaneck lachte smalend en duwde hem de kast in.

„O ja, dat zal wel. Toevallig kan ik van hieruit het paard van je vriendje zien grazen.”

Aristides beet op zijn lip. Hij had niet aan Quirinus gedacht.

Ze gooiden de deur achter hem dicht en draaiden de sleutel om. Daarna hoorde Aristides hen heftig discussiërend naar buiten gaan. Het was wel duidelijk. Ze gingen achter Wilbur aan.

Wilbur had wél aan Quirinus gedacht. Toen hij ver genoeg van

het huis was rende hij langs een omweg naar zijn pony. Voor hij zover was zag hij vanuit de oude molen Bennebroeck en Zaneck te voorschijn komen. Ze wezen naar hem en schreeuwden iets. Toen holden ze elk naar hun eigen auto. Wilbur klom zo vlug hij kon op Quirinus en galoppeerde weg. Hij koos de kant van de villa en ging zolang mogelijk door het bos waar de auto's hem niet konden volgen. Maar er kwam een ogenblik, dat hij de weg moest nemen. Hij steeg af en leidde Quirinus aan de teugel naar de weg. Er kwam niets aan. Opgelucht sprong hij op Quirinus en draafde verder. „Allez, vlug!”

Hij trok de walkie talkie uit zijn broekzak en riep dringend: „Aristides! ... Aristides! . . . Over!”

Achter zich hoorde hij het geraas van een snel rijdende auto. Hij keek om. Een rode Mercedes. Zaneck. Hij sprong op de grond en dook tussen de struiken. De pony gaf hij een tik. „Naar huis, Quirinus!” Quirinus gehoorzaamde.

Wilbur rende alleen verder. Hijgend, snakkend naar adem. Hij struikelde over een paar takken, sprong weer op en ging verder.

De auto van Zaneck kwam schokkend over de ongelijke bosgrond tussen de bomen door achter hem aan. Wilbur maakte wanhopig een scherpe bocht en rende in de tegenovergestelde richting.

Maar daar naderde de auto van Bennebroeck.

In een laatste spurt probeerde Wilbur langs de Mercedes te komen en terug de weg op.

Maar zowel Zaneck als Bennebroeck haalden hem in en hij gaf het op. Hij zag alleen kans de walkie talkie in het gras te laten vallen zonder dat ze het merkten, en liet zich meevoeren.

GELUIDEN IN DE OUDE MOLEN

Aristides zat woedend op het trapje in de muurkast. Af en toe bonsde hij op de deur. Hij wist dat alleen Berthe thuis was. Ze liep in de keuken heen en weer en liet hem bonzen zoveel hij wilde. Aristides hield op en overdacht de situatie. Niet te best. De foto in Zanecks bezit. De ring soms ook? Die had op het fluwelen lapje gelegen in de donkere kamer. Zaneck had kennelijk ingebroken, terwijl iedereen op het tuinfeest was. Een dof gekerm drong tot hem door. Was er misschien wat met Berthe gebeurd? Maar nee, ze bleef heen en weer lopen over een stenen vloer met klikkende hakken. Weer dat geluid. Het leek op kreunen . . . Alsof er iemand ziek was . . . Aristides drukte zijn oor tegen het sleutelgat. Het kreunen ging over in een hoog, ijlend schreeuwen . . . De hakken van Berthe renden klikkend langs de gangkast en een trap op. Een deur ging open en een stem riep onverstaanbare woorden . . . Een mannenstem! Aristides begon weer te bonzen.

Tot Berthe van boven schreeuwde:

„Hou op met dat lawaai... er gebeurt niets met je . . . Hou toch op . . .!”

En daarna hoorde Aristides haar sussend praten tegen iemand die kennelijk ziek was en in de war.

„Stil maar . . . stil maar . . .,” klonk de stem van Berthe als zong ze een soort slaapliedje.

Maar de ijlende stem stamelde opnieuw, schoot uit in een gejammer en sloeg over ... Aristides hield zijn adem in.

En Berthe Bennebroeck smeekte:

„Kalm nou ... toe dan toch, Anthony . . . Anthony!”

Hij zakte terug op het trapje. Dus dat was het. Ze hadden Anthony van Slingelandt in de oude molen!

Niet veel later kwam Berthe langzaam naar beneden en bleef staan bij de kast.

„Luister . . . Alistair ...”

„Aristides heet ik.”

„Ze zullen je niets doen. Vertel me alleen, hoe je aan die foto komt.”

„Welke foto?”

Ongeduldig liep Berthe naar de kamer en pakte de foto op. Een vreemd eentonig gepiep klonk vanuit een hoek, en daarna een vervormde stem die riep: „Aristides . . . Aristides . . . Over!”

De foto viel uit haar hand. Ze liep op het geluid af en vond de

walkie talkie achter de lamp ...

Alsof het een bom was droeg ze hem naar de kast en maakte de deur open.

„Probeer er niet uit te komen, want ik draai hem zo weer dicht. Wat is dit? ...”

„U kunt me hier niet houden!”

„Hoe kom je aan dit ding. Van André? Ik weet dat het van André is. Ed heeft hem geholpen het te maken. Wie roept je naam van de andere kant? Je vriendje? . . . Jullie waren van plan ons te bespioneren . . . Wat weten jullie? ...”

Aristides haalde diep adem.

„De politie zit achter jullie aan, dat weten we. Ze weten al van de peuk!”

„Peuk?”

„Ze weten ook, dat jullie Zwartjes hebben . . .”

„Waar heb je het over?”

„Nou ze weten alles hoor. Ze weten van Anthony van Slingelandt en van Zaneck ...”

„Wat? Wat? Wat dan?” schreeuwde Berthe. „Jullie worden toch gearresteerd en als je mij iets doet, krijg je nog zwaardere straf.”

Ze sloot hijgend de deur weer af. Boven in het huis begon opnieuw het geschreeuw.

Een zwaar voorwerp viel om. Berthe vloog de trap op en liet Aristides aan zijn lot over.

WAAR IS DE RING?

Zaneck en Bennebroeck kwamen in de rode Mercedes bij de oude molen. Zaneck stapte uit, keek speurend rond en trok toen de worstelende Wilbur uit de auto. Bennebroeck volgde. Samen voerden ze Wilbur naar binnen.

Geen van hen merkte achter de struiken, opzij van het huis, de man in de witte regenjas op.

Wilbur werd met geweld de kamer ingewerkt.

Het ijlen van Anthony drong tot hem door.

Berthe kwam aanrennen en greep Bennebroeck bij de arm.

„Ed, hij gaat dood. Er is iets mis met hem. Hij doet zo gek.

Kom alsjeblieft.”

Ze hilde.

Wilbur keek van de een naar de ander. Waar was Aristides?

Ed ging gehaast naar boven en Berthe liep snikkend heen en weer. Tranen stroomden over haar witte gezicht.

„Ze weten alles. Alles. Waarom vlucht je niet meteen? Ga er

vandoor, zolang je nog kan. Ze weten van jou, van Zwartjes weten ze zelfs.”

Zaneck schudde Wilbur door elkaar en negeerde haar.

„Zeg op, maak me niks meer wijs. Wat weten jullie? En waar is de ring?”

Berthe bleef doorpraten.

„Alles weten ze ... Ik heb gehoord wat jij met Zwartjes gedaan hebt.”

„Hou je mond!” blafte Zaneck.

Ze zweeg verschrikt.

„Wat heb je met de ring gedaan, nou? Wat weet je dan allemaal?”

Berthe duwde hem de walkie talkie onder de neus.

„Kijk hier eens. Ze hebben afgeluisterd hier in huis! Dit lag daar in de hoek . . .”

Zaneck keek een ogenblik naar het apparaat alsof hij niet goed begreep wat het inhield. Ed Bennebroeck kwam weer binnen.

„Ed, heb je het gezien? Hij gaat dood.”

„Welnee, het zijn aanvallen door die drugs ... Het is niets.”

„Ed, er moet een dokter bij komen, ik heb het je al dagen lang gezegd. Ik ben de hele dag hier bij hem, jij niet!”

Zaneck schudde weer aan Wilbur.

„Jij luistert naar mij . . . Ik heb die foto bij je vriendje thuis gevonden ... ik wéét dat jullie de ring hebben. Hier ...”

Hij griste een foto uit zijn zak van de ring op het fluwelen lapje.

„Deze ring. Waar is die?”

Van boven klonk een ritmisch gebonk alsof iemand zijn hoofd tegen een muur sloeg.

Berthe rende de kamer uit. Wilbur keek naar de ring.

„Ja, die lag op Aristides' kamer. Waar de foto's lagen. Op een fluwelen lapje.”

Zaneck vloekte.

„Haal die andere jongen!”

Wilbur trok zijn trui recht en mompelde:

„Wat een gezeur om zo'n stom ringetje.”

Aristides werd de kamer ingeleid door Bennebroeck. Hij zei met luide stem:

„Jullie kunnen ons hier niet vasthouden. Dat zijn allemaal dingen die we de rechter zullen vertellen.”

Zaneck hief een hand op om hem een vreselijke mep te geven, maar hield zich in toen Ed een waarschuwende kreet uitte.

„Waar is de ring?”

Aristides keek hem koud aan. Als hij bang was, merkte niemand daar iets van.

„Thuis ...”

„Waar thuis?”

„In de donkere kamer, bij de foto's. Als jullie de foto's

hebben, dan moetje die ring gezien hebben.”

„Hij lag er niet.”

„Dat kan niet.”

Zaneck leek hem te geloven. Hij liet Aristides „Kom mee, we gaan terug.”

„Naar dat huis, je bent gek!”

„Het is onze enige kans. Misschien heb ik hem over het hoofd gezien. Sluit ze op in de kast.”

Berthe kwam de trap af toen de jongens de kast in gingen.

„Waar gaan jullie heen? Die man gaat dood. Jullie laten me hier alleen met een man die dood gaat! Er moet een dokter komen!”

„Stil toch, Berthe. We zijn zo terug.”

Vanuit de kast riep Aristides: „Er is politie op het feest.

Jullie komen er nooit langs.”

„Waar ga je heen, Ed?”

„Die ring halen, vanavond gaan we het land uit. We nemen je mee.”

„En hij dan, wat gebeurt er met hem?! Laten we hem daar zomaar liggen? Zonder dat iemand weet dat hij dood gaat?”

Ze barstte weer in snikken uit.

In de kast keken de jongens elkaar aan.

De buitendeur sloeg dicht.

Ze waren alleen in het huis met Berthe en de doodzieke Anthony van Slingelandt.

TELEFOON

Het tuinfeest woedde voort. De radeloze Emma was gekalmeerd. Pies lichtelijk aangeschoten door de witte port. I.Q. geïrriteerd door de stompzinnige vragen die hem over de reclame gesteld werden.

Zaneck en Ed Bennebroeck overzagen het veld. Er liepen inderdaad agenten rond, en de situatie was minder eenvoudig dan enkele uren er voor.

„We komen er nooit door,” zei Zaneck verbeterd. „Daar heb je die ouwe, die altijd bij de jongens is, en daar loopt dat zusje. Er zijn er te veel die ons kennen. Laten we maar teruggaan.”

„Goed. Ik laat Berthe niet graag alleen,” stemde Bennebroeck toe. Langzaam gleed een auto langs hen over de weg. Achter het stuur zat de man in de witte regenjas.

„Bij nader inzien,” zei Zaneck, „ga ik eerst nog langs het huis van de andere jongen. Daar is toch niemand. Er bestaat een kans dat die ring daar ligt.”

Ze stapten in de Mercedes. Op dat moment rinkelde in het huis de telefoon . . .

„Dokter Quarles ... telefoon voor u!”

Charles kwam meteen. Telefoon voor hem was meestal dringend.

„Verwaarloos je onze gasten niet, schat?” vroeg zijn vrouw hem, terwijl hij langs haar liep.

„Nee, echt niet. Even een telefoontje,” zei hij glimlachend. Zijn laatste lach voorlopig. •

De anders zo kalme Charles bood na het aanhoren van enkele zinnen een aanblik van verwilderde woede en vertwijfeling. Met zijn vrije hand woelde hij zijn messcherpe scheiding in de war en trok das en boord jammerlijk scheef.

„Wat?! Wat zegt u allemaal. Wat wilt u me nu wijsmaken!!!”

„U spreekt met Berthe Bennebroeck en ik zeg het nog één keer, dus luister goed en mond dicht. Ik heb een revolver en uw zoon Aristides heb ik onder schot. . . Stil! Zeg niets . . . U pakt meteen uw dokterstas met instrumenten en komt hierheen, zonder dat u iemand inlicht, begrijp dat goed ... Stil! Geen woord! U kent de oude molen, ga daar naar toe. U kunt er binnen tien minuten zijn ... En ik heb een revolver . . . Hier is uw zoon. Denk er aan, tegen niemand een woord ... ik heb een revolver . . .”

Charles bleef met open mond, als een vis op het droge, luisteren. De hoorn kletterde tegen zijn montuur.

„Hoi.. . pap,” klonk de stem van zijn zoon. Toen werd de hoorn op de haak gelegd.

Hij wist niet hoe gauw hij met zijn tas de deur uit moest komen en al rennend ramde hij Pies met een blad verse toast, die knersend en krakend onder zijn schoenzolen teloor ging. Hij rende het grasveld over langs de drinkende en happende mensen.

Léonie maakte zich los uit een groepje en riep:

„Charles, Charles, waar ga je heen? Charles?!”

Hij wuifde ongeduldig zonder zijn vaart in te houden en riep:

„Een spoedgeval. . . Dringend!”

Opa verliet voor het ogenblik Emma Tol.

„Waar gaat Charles naar toe?”

„Ik weet het niet. Een spoedgeval, zei hij.”

Opa snoof.

„Hij had ook een ander vak moeten kiezen. Of hij moet de telefoon uitschakelen tijdens tuinfeesten en partijen. Waar zijn de jongens eigenlijk?”

Opa slenterde terug naar de betraande Emma en haar broedende varkensman.

„Ze zullen wel iets leukers te doen hebben,” dacht hij.

CHARLES IS HET NIET EENS MET DE GANG VAN ZAKEN

Aristides en Wilbur zaten nog steeds in de muurkast in het halfdonker.

Een vaal licht kwam binnen door een soort luchtraampje.

„Wat zitje nou te krabben man?” vroeg Aristides.

Wilbur hield op.

„Kun je niet hard zingen?”

„Hé?”

„Ja, popsongs, of operette, doet er niet toe wat, als het maar hard klinkt.”

„Ben je wel helemaal fris?”

„Ik heb hier een klerenhanger, en die muur is net zo gammel als bij ons thuis. Ook een huis van Zwartjes, haha. Nou, je duwt er zo de kalk tussen uit en dan maken we een gat en . . .”

„Maar dat maakt hartstikke veel lawaai, man.”

„Daarom moet jij hard zingen.”

„Maar niet alleen, dat doe ik niet.”

„O goed, ik zing wel mee.”

En de jongens hieven na enig overleg aan:

„Hey, Jude, don't let me down!”

Berthe Bennebroeck wilde er juist iets van gaan zeggen, toen ze een auto met grote vaart hoorde naderen.

De remmen gierden.

Dokter Quarles stapte uit en kwam op een sukkeldrafje naar het huis. Ze liet de jongens joelen en liep naar de deur om hem binnen te laten. Charles kwam de gang in stormen en brulde:

„Waar is mijn zoon?” dwars door de nieuwe song van de jongens: „To my father's house, to my father's house . . .”

Toen drong het tot hem door dat hij Aristides' schelle jongensstem hoorde jubelen. „Wat... wat. . .?”

„U ziet uw zoon direct, gaat u eerst mee,” Berthe haalde de revolver uit de zak van haar kiel en richtte bibberig op Charles.

„Zeg, wilt u niet op mij richten! Wat denkt u wel.”

Aristides had de stem van zijn vader gehoord en staakte zijn vocale prestaties.

„Pap, pap, we zitten hier opgesloten. In de kast, papa!”

„U gaat eerst mee, een patiënt onderzoeken,” hield Berthe vol en maakte bewegingen met de revolver.

Charles bleef echter op zijn stuk staan.

„Ik wil mij zoon zien en ik ben geen huisarts.”

„Maar hij heeft hersenletsel,” riep ze.

Hij kon zien dat ze op het punt stond in te storten.

„Laat hem naar de kliniek brengen,” zei hij.

„Nee, u bent hier en dat is genoeg. U begrijpt het niet! Ik doe dit zonder dat de anderen het weten. Zo komen zo terug en er is haast bij. Die man gaat dood. Hij is er vreselijk aan toe. Daar . . . daar boven.”

Charles was een ongeruste vader, een geprikkeld mens, maar bovenal arts. Hij ging met haar mee. Op het bed, waar ze hem naar toe bracht, lag een man. Charles hield de adem in. Het was de man van de foto, en hij zag er beroerd uit.

Hij dacht niet meer aan Aristides en ging aan het werk.

„Ik verpleeg hem al vijf, nee zes dagen,” praatte Berthe zenuwachtig achter hem. „En de laatste dagen werd hij steeds onrustiger. Eerst was hij heel stil. Het kwam volgens mij door de medicijnen . . .”

Charles gaf de jongeman een injectie. „U gaf hem . . . dit?”

Hij wees op een flesje naast het bed.

„Wist u de naam al niet? Uw zoontje had er naar geïnformeerd.”

„Welke arts heeft ze voorgeschreven?”

„Zaneck bracht het recept mee,” zei ze moe. „Hij zei, dat het pillen waren om te zorgen dat hij rustig werd.”

„Een lijk is inderdaad erg rustig,” sneerde Charles, „u beseft zeker wel, dat u deze man dagen lang hebt vergiftigd met totaal verkeerde tabletten, terwijl hij een zware hersenschudding heeft. Wie heeft hem zo'n klap gegeven?”

„Een klap?” Ze begreep hem niet.

„Dacht u, dat ik niet kon vaststellen hoe die man aan dit letsel komt? Heeft uw broer hem neergeslagen?”

„Nee, nee, Ed heeft er niets mee te maken. Zaneck heeft hem gebracht. Dus Zaneck heeft hem geslagen ... En Zaneck heeft die medicijnen voor hem verzorgd. Ik ... ik kan u niet laten gaan. U moet hier blijven ... tot ik zeker weet dat Ed veilig het land uit is.”

„Onzin, deze man moet allereerst onmiddellijk naar het ziekenhuis. En ik kan hier niet blijven, wat denkt u wel? En het is weerzinwekkend om die twee jongens in een kast op te sluiten ... Weet u dan niets van ... enfin ... Die man moet naar het ziekenhuis, dat is punt één.”

„Ik heb geen keus, dokter,” zei Berthe, „en u ook niet.

Vanavond geef ik me over aan de politie als Ed maar eerst veilig is ... En Anthony lijkt al veel rustiger.”

Charles sloeg op het tafeltje.

„Ik heb hem een injectie gegeven om hem te kalmeren. Dat betekent alleen dat hij nu zonder lawaai dood gaat. Maar dood gaat hij, als hij niet meteen wordt geholpen.”

„Meer kan ik niet doen, ik heb u al laten komen en dat zal

Zaneck niet bevallen. We hebben niets anders gedaan dan hem verzorgd en hem hier verborgen gehouden. Zaneck heeft hem hier gebracht, omdat hij Ed kende ... En ik weet niet wat Zaneck Ed doet als ik . . .”

„Mag ik nu mijn zoon zien?” vroeg Charles, die begreep dat er niet met haar te praten viel.

Ze wenkte hem.

„Kom maar mee. En weest u maar niet bang, er gebeurt niets met hen of met u. Ik heb een revolver.”

Charles volgde haar en vroeg zich af of ze hem nu wilde bedreigen met het wapen of verdedigen ...

DE DONKERE KAMER

Opa, geprest door Emma die wilde wéten, en door de vasthoudende Anton, leidde de Van Slingelandts met Léonie in het kielzog naar de donkere kamer van Aristides.

„Die jongens hebben dus gewoon per ongeluk een foto gemaakt in het bos ... En op die foto was vaag een gezicht te zien, dat enigszins op je zoon Anthony leek, maar hahaha, je weet hoe jongens zijn en ik heb ze niet in dat dolle idee gesteund, dus ... als je nu direct de foto ziet, val dan niet dadelijk in onmacht, want dat zou . . .”

Opa had de donkere kamer betreden en het licht aangeknipt. Hij zweeg als het graf. En ook de drie anderen hielden bij het binnenkomen de adem in. Ravage, ravage overal.. . planken van de wand gerukt, foto's van de muur gescheurd, flessen omgegooid ... en op de plek waar dé foto had gehangen staken nog vier punaises in de muur met kleine stukjes papier. Léonie pakte zinloos iets van de grond en jammerde:

„Wat vreselijk . . . wat ontzettend.”

Anton sloeg haar de papiertjes uit de hand:

„Niets aanraken ... de politie waarschuwen. Dat was ook zo toen er op mijn kantoor was ingebroken. Niets aanraken . . .”

„De politie is beneden, Léonie,” riep opa. „Mudde staat in de tuin witte port te nippen en ik zag hem wel vier keer in een wijde boog om me heen lopen.”

„Ja, ja dat is waar ... ik haal hem,” en ze vloog de trap al af. Opa raakte bedroefd met zijn voet het gehavende album van de speurders Q&Q aan.

„Dat was Aristides' album van de zaak. De vandalen!”

„Welke zaak? O, Rein, ik weet nog altijd niéts . . .”

„Wat zouden ze hier gezocht kunnen hebben?” peinsde opa, die Emma als een insect van zich afschudde. „Ha ... de ring . . ., natuurlijk de ring! De ring. De ring.”

En opa viel voor Emma op de knieën en begon de vloer af te tasten.

Door het huis klonk de heldere stem van Juul.

„Aristides? Wilbur? . . . Opa?”

„Ik ben hier,” riep opa, „is er wat?”

Juul kwam de trap op met André Pies achter haar.

„Zeg, opa. . . André heeft iets ontdekt. . . over die ring! . . .

Wat is hier gebeurd? . . . Ooooooh!”

Ook Mudde knipperde even met de ogen toen hij de bende in het vizier kreeg.

Ze begonnen allemaal gelijk te praten.

„Rustig, rustig, één voor één,” maande Mudde, „nou, wat is hier voorgevallen?”

„Dat kunt u toch wel zien, zou ik zo zeggen,” snerpte opa.

„Jawel, maar wie heeft dit gedaan, is dat bekend?”

„Daar bent u hier voor, goeie man.”

„Jawel, maar wie kan hier geweest zijn. Is dat bekend?”

„Iedereen,” jammerde Léonie, „het kunnen allerlei mensen geweest zijn, we waren toch immers buiten. O, ik moet naar mijn gasten. Charles is er ook al niet. . .”

„Precies,” zei opa, „jij gaat nu blij glimlachend naar de mensen van het Nut en je kondigt aan, dat het feest éinig was, maar dat het afgelopen is. Een goed feest duurt nooit lang. Klap gewoon in je handen en roep iets van: De hoogste tijd!” Pies, die zich ook naar de plaats des onheils had begeven, legde een zware arm om Léonies schouders.

„Ja, gelijk heeft meneer. Komt u maar mevrouw van der Quarles.”

Hij leidde haar vaderlijk weg.

Mudde stond klaar met zijn boekje.

„Wel, meneer is deze kamer zoals hij anders is?”

„Nee, man natuurlijk niet. Daar hing de foto waarover u ettelijke keren zo hartelijk hebt gelachen en de ring is weg!”

„We kunnen dan maar beter naar het bureau voor . . .”

„Die ring hebben wij,” riep Juultje, „André en ik hebben wat

ontdekt.”

„Nou kijk es an, niks aan het handje, meneer. De ring is terecht en de rest zal de zoon van mevrouw hier wel. ..” Opa onderbrak Mudde. „Als u niet gelooft dat die betreffende man vermist wordt, dan kan ik u berichten dat er een andere politieman is die daar wel in gelooft. Een inspecteur Smit. Nou, wat heb je nou met die ring, kind?”

„André heeft het eigenlijk ontdekt, zeg jij het maar André!”

„Nou, kijk, het is geen echte ring, voor de sier, bedoel ik . . .” begon André.

„Nee, het is een afschuwelijk kreng. . . geen sieraad nee . . . “

„Nee, het is een apparaat. . . een camera . . . daar zit de lens!”

Opa sloeg zich als eerste tegen het voorhoofd.

„Maar nu gaat me een licht op in deze donkere kamer,” riep hij, „deze ring is buitengewoon belangrijk. Deze ring is de sleutel tot. . . tot alles!”

SCHOTEN

Berthe Bennebroeck wachtte haar broer en Zaneck op met de revolver. Ze was spierwit en haar ogen stonden groot van angst.

Dokter Quarles zat met gekruiste armen in een stoel en keek toe.

Zaneck werd toen hij de dokter zag bijna net zo wit als Berthe, maar dan van onderdrukte razernij. Maar hij zweeg. Ed schreeuwde tegen Berthe dat ze het wapen moest wegdoen, maar ze reageerde zo overspannen, dat hij niet verder aandrong. Ook Zaneck wist wanneer iemand tot het uiterste gedreven was en tot alles in staat.

„Je moet meteen vluchten Ed, en jij ook Axel. Ik zorg wel dat niemand iets te horen krijgt, voordat jullie veilig zijn. Ik moest de dokter wel laten komen, Anthony was bijna dood.”

„Ha, die man mankeert niks, dat zegt hij maar om je bang te maken.”

„Noem zijn naam maar gerust, Axel. Ze weten alles. Ook dat je Zwartjes hebt neergeslagen. Ze hebben de ring en nog veel meer bewijsmateriaal.”

Zaneck deed een stap in Charles' richting.

„Waar is die ring?”

„Achteruit Zaneck,”

Berthe richtte de revolver op hem.

„Ik schiet jou liever neer dan Ed, jij bent de oorzaak van alles.”

Zaneck lachte zacht. Hij kwam weer iets dichterbij.

„Schiet maar, Berthe,” zei hij, „kom, je bent toch niet bang?”

En hij liep door ondanks de gillende protesten van Berthe.

Hij nam het wapen uit haar hand. „Je bent handiger dan je broer,” zei hij, terwijl hij de revolver losjes in zijn zak liet glijden.

„Het plan van je zuster spreekt me aan, Ed.”

„Dat kun je niet menen,” zei Ed. „ze is overspannen, je zag toch hoe ze met die revolver zwaaide!”

„Het is heus niet zo'n gek plan, ze kunnen haar niet veel maken. We doen precies wat je zuster heeft bedacht. Alleen iets comfortabeler. We hebben twee kinderen en een bekend chirurg. Die kunnen we met een beetje goede wil toch inruilen voor een ringetje met een microfilm?”

„Je bent gek. Je wilt alles riskeren voor die ring!”

„Anderhalf miljoen Ed, is dat niet wat waard?”

„De politie vindt je toch!”

Zaneck greep een telefoonboek:

„De politie! Die hoort alles uit het ochtendblad.”

Hij draaide een nummer en keek Charles aan.

„Wie kan ik bij u thuis zonder te veel gezanik over dit onderwerp spreken?”

Charles hoefde er niet over na te denken.

„Mijn oudoom, Reinier Quarles van Ispen. Hij weet genoeg over deze zaak.”

„Mag ik de heer Reinier Quarles van Ispen?” vroeg Zaneck in de hoorn.

En tegen Ed: „Haal die kleine Quant uit de kast. Zijn vader is daar ook. Dus dat gaat in één moeite door. Ik moet hem alleen even overtuigen dat die knul hier werkelijk is.”

„Je flikt niks met die kinderen,” snauwde Ed.

„Ik heb hier de leiding,” zei Zaneck, „en je wilt toch zeker mee, niet?”

Hij wachtte.

Ed kwam binnen met Wilbur. „Kom hier bij me staan bij het raam dan kun je meteen praten als ik je nodig heb.”

Wilbur deed wat hem gezegd werd na een vlugge blik op Charles. Hij keek het raam uit. Buiten was alles zo gewoon, de zomerse blauwe lucht, de bewegende bomen en ..

„Pas op,” gilte Wilbur en gaf Zaneck een duw. Glas rinkelde en een vreemd geluid scheurde door de kamer.

Zaneck zakte in elkaar en met zijn hand aan zijn borst hijgde hij:

„Bukken, verdomme, bukken.”

Ze deden het. Ed Bennebroeck had gezien wat er gebeurd was, hij was te overrompeld geweest om eerder dekking te zoeken. Er knalden nog meer schoten. Daarna . . . stilte.

Wilbur hield het hoofd koel.

Zaneck was bewusteloos en Ed Bennebroeck kalmeerde Berthe. Hij kroop achter de stoel van Charles om en was in een ommezien buiten. Het enige wat hij nog zag was de weggrijpende auto van de man met de witte regenjas.

„Wie was het, wie deed dat?” fluisterde Berthe.

„Iemand van zijn eigen bende,” zei Ed verbeten. Ze hebben geprobeerd ons uit te schakelen. Hij heeft het voor ze verpest . . . Berthe! De jongen! Waar is de jongen gebleven?!”

Wilbur was weg.

HET PLAN VAN BENNEBROECK

In de villa van Quarles stond opa aan de telefoon. „Ik begrijp er niets van,” zei hij, „ze vragen naar me en dan hoor ik niks, alleen geschreeuw en het geluid van schoten ... Schoten door de telefoon!” I.Q. was binnengekomen om afscheid te nemen. „Het zal wel iemand geweest zijn die hard met een deur sloeg.”

„Sinds wanneer sneuvelen er ruiten en wordt er in paniek geschreeuwd als iemand een deur dichtslaat. Nee, dit bevalt mij niet. Steeds minder bevalt het mij. Waar zijn de jongens trouwens ...”

„Dat had ik ü willen vragen ...”

„Ze zijn weg met André's walkie talkie,” meldde Juul.

I.Q. liet dit tot zich doordringen.

„Dat bevalt mij niet,” zei hij toen, „ze zijn weer bezig, en tegen mijn verbod in. Die ring, dat is je reinste spionage-troep, die Mudde is als een haas naar zijn bureau . . . Dit is

een heel vervelende toestand. Ik ga een eindje rijden, misschien kom ik ze tegen.”

„Ik ga mee, jij ook André? vroeg Juultje.

En Martha Zwierus kwam aanrennen en sloot zich bij hen aan.

„Ik moet nieuwe gezinsflessen Poeff halen, orders van de baas,” zei ze.

„Uitstekend, ga vooral,” vond opa, „ik blijf Léonie bijstaan, die schreit over deze afloop van haar tuinfeest tegen de mannelijke borst van Pies, want Charles is weer nergens te bekennen. Ja, waar is Charles nu toch op dit moment van crisis!”

Charles was druk doende in de oude molen. Hij verbond Zaneck. Aristides was uit de kast bevrijd en stond zwijgend toe te kijken.

„Als deze man niet naar het ziekenhuis wordt gebracht sta ik nergens voor in,” zei Charles. „De kogel moet eruit en vlug...”

Ed onderbrak hem.

„Jajaja man, ik weet het. Laat me rustig nadenken.”

„Waarom vlucht je niet?” vroeg Berthe hem. „Wat kan je nog doen hier?”

„Berthe, gebruik je verstand, ze hebben Zaneck al geliquideerd. Ik kom geen straat ver. Dacht je dat ze mij lieten gaan? Ik ben mijn leven niet zeker.”

„Maar . . . maar . . . wat dan?”

„Ik ga door net als Zaneck van plan was ... ik hou die man en de jongen hier als gijzelaars en ik eis van de politie dat ze mij vrijgeleide geven . . . het land uit.”

„Waar wilt u naar toe?” vroeg Charles op conversatietoon.

„Let u liever op die man daar,” beet Ed hem toe.

„Daar hoeft ik niet op te letten. Die man gaat dood. Dat gaat helemaal vanzelf.”

„Ed, je moet Anthony en Zaneck naar het ziekenhuis laten brengen. Doe het voor mij, Ed.”

„Van Slingelandt mankeert niks. Niks. Niks!” schreeuwde Bennebroeck hysterisch.

„Van Slingelandt is door u vergiftigd met zware medicamenten, die in een geval van hersenletsel fataal kunnen zijn.”

„Ik heb geen keus,” zei Ed als tegen zichzelf.

Hij pakte de telefoon en draaide.

„Wie bel je nou?” vroeg Berthe op haar vingers bijtend.

„De plaatselijke politie,” zei Ed.

De plaatselijke politie zat te dubben en werd het niet eens.

„Maar die ring, dat is voor spionage. Dat was op de cursus vorig jaar,” herinnerde Drak zich.

Mudde zuchtte.

„En die smid Bennebroeck heeft er mee van doen. Nou ik brand mijn handen nergens aan, Drak, voordat ik zekerheden heb. Al die wilde verhalen van die ouwe Quarles van Ispen,

die fantast! . . . Neem jij de telefoon even aan ...”

Drak gehoorzaamde.

„Politie?”

Hij luisterde enige tijd als een stenen beeld en gaf toen zwijgend de hoorn aan Mudde. Muddes ogen werden onnatuurlijk groot terwijl hij aan de telefoon zat.

Toen begon hij luid te spreken.

„Geen antiek, paniek bedoel ik! Rustig praten, meneer. Zegt u rustig wat uw eisen zijn meneer, dan schrijven wij dat rustig op . . . Schrijf op!” zei hij tegen Drak.

„Maar ik hoor niks!” riep deze terecht.

„Ik geef het door, man,” siste Mudde, „nee, kalm aan, meneer . . . zegt u het maar, meneer . . . al uw eisen worden ingewilligd, meneer . . . Ambulance voor twee zwaargewonden . . . Zeer zeker, meneer, komt eraan . . . een vrijgeleide naar het buitenland voor twee personen . . . geen probleem meneer . . . U kunt er van op aan, meneer . . . Komt voor elkaar...”

In de oude molen legde Ed Bennebroeck doodmoe opeens de telefoon neer. Aristides had aangeboden naar Anthony te gaan kijken met een knipoog naar zijn vader. Berthe had geknikt.

„Waar is de jongen, ik bind ze hier vast,” zei Ed.

„Hij is boven bij Anthony . . . Ed laat dat toch, je bederft het voor jezelf. Wat heb je nou helemaal gedaan. Je werd gechanteerd door Zaneck ...”

„Ik heb spionage apparatuur voor hem gemaakt Berthe, toen

ik geld nodig had. En ik wist waarvoor!”

Hij legde een touw om Charles heen en knoopte het vast.

„Ik zou een andere knoop leggen,” ried Charles, „want deze zou een aankomende padvinder al. . .”

Berthe kwam binnen.

„Ed . . .”

„Wat is er?”

„De jongen is weg. . . Het raam staat open en hij is weg . . .”

Charles keek naar het plafond. Hij voelde zich onmetelijk opgelucht.

OPA GEEFT ONTWIJKENDE ANTWOORDEN

Pies riep op smartelijke toon, terwijl hij met Léonie snikkend tegen zich aan op de trap zat: „Daar kan ik niet tegen, dat mevrouw zo huilt, dat vinnik verschrikkelijk dat mevrouw zo huilt...”

„En ik had zo mijn best gedaan . . .,” hikte Léonie. „Het was uw schuld ook niet en het was leuk . . . Dat weet ik pertinent. Ik ging rond, weet u wel. Het was leuk. Daar krijgt u reactie op. Op dit feest. Goede reactie.”

„Welnee,” suste opa, „het wordt ogenblikkelijk vergeten, dat is altijd zo met tuinfeesten. Wie belt er daar nu weer?”

„Aristides?” vroeg Léonie. „Ik ga wel,”

Pies verhief zich.

Opa gluurde langs hem naar de vestibule. Pies opende met een zwaai de deur en liet de man in de witte regenjas binnen.

„Goedemiddag,” zei de achtervolger van opa. „Ik ben inspecteur Smit van de Amsterdamse recherche.”

Natuurlijk was ook Emma Tol op dit moment losgebroken uit de logeerkamer waar ze door opa opgeborgen was om bij te komen.

„Het is de inspecteur,” riep ze, „o meneer, weet u al waar Tonnie is?”

Ze gingen allen in de kamer zitten en de inspecteur nam het woord: „Ik kom voor een zeer delicate kwestie . . .”

„Delicaat,” opa proefde het woord.

„Sinds enige tijd komen er bij onze afdeling klachten binnen van zekere bedrijven . . . over lekken . . .”

„Bedrijfsspionage,” vertaalde opa. „U wilde het zeker meteen graag hebben over dat zwembad te Zilt... ik meen het laboratorium . . .”

„Ja,” zei Smit scherp.

„Wel, u treft het, daar zitten de ouders van de heer Van Slingelandt over wie u mij kennelijk vragen wilde stellen.”

„Ik had al het genoegen kennis met hen te maken, maar meneer, er is iets anders ... Ik weet niet in welk verband u Anthony van Slingelandt leerde kennen . . . maar voor ons is het van het allergrootste belang . . . dat. . . kortom, wij zoeken naar een ring . . . een grof soort ring van geen bijzondere waarde voor buitenstaanders ...”

Voor opa iets te berde kon brengen riep Léonie:

„O, dat verschrikkelijke ding, dat. ..”

„Stil nu maar, Léonie, niet langer zeuren over je tuinfeest,” riep opa krachtig. „Ja, inspecteur, mijn kleinzoon heeft een ring in handen gehad, een monster van een ding, mag ik wel zeggen . . . wat wilde u daarmee?”

„Heeft Anthony iets ergs gedaan?” prevelde Emma. „Laat ze dat bewijzen. Laat ze dat maar eerst bewijzen,” stoof Anton op.

Smit wuifde met een hand. „Het is voorlopig alleen een onderzoek, geen beschuldiging van onze kant aan het adres van uw . . .”

„Praat u nu liever met mij,” viel opa in de rede. „Wat is er met die ring?”

„Hebt u hem hier?”

„Wat wilt u ermee?”

Opa kon koppig zijn als een muilezel.

„Meneer, ik moet u dringend verzoeken, dat mij een andere keer te laten uitleggen,” zei de inspecteur en zijn stem had een te dreigende klank naar opa's mening. „Onze eerste zorg is, dat we die ring zo gauw mogelijk in ons bezit hebben om hem te laten onderzoeken in onze laboratoria. Ook in het belang van uw zoon ...”

Opa tikte met een sleutelring tegen het glazen tafelblad en keek als een kind dat een sprookje hoort vertellen.

„Nu?” drong de inspecteur aan. „„

Opa keek op en stelde vast: „Het is nu jammer, maar die ring ... die is in handen van de politie . . .”

„Maar,” begon Léonie, die zeker wist dat dit niet waar was.

„Léonie, vermoei je toch niet langer over de mening van die mensen van het Nut. Neem een pil en ga liggen.”

De man in de regenjas stond langzaam op. Hij had zijn hand in de zak.

Met gierende remmen stopte een wagen op de oprijlaan.

„Ah,” zei opa opgewekt, „daar heb je de politie,” en ironisch voegde hij er aan toe: „Altijd daar als je ze nodig hebt!”

,OEF, NU EEN POEFF'

I.Q. had met Juultje en André Runkum doorgereden. Martha was afgezet bij een Poeff-verkopende melkman.

Op het bospad zagen ze eigenlijk tot hun verbazing Wilbur blakend van gezondheid draaiend aan het fototoestel van Aristides.

„Wilbur!”

Hij kwam aanrennen en praatte al voor hij de auto had bereikt. Hij struikelde over zijn woorden terwijl hij vertelde over het avontuur met de walkie talkie's en Zaneck en zijn vlucht, en over de kast waarin ze zaten, en dokter Quarles, die ook gevangen zat en toen . . . „Stap nou eerst in!”

„En toen haalden ze mij uit de kast en Zaneck stond aan de telefoon en ik zag die vent in de regenjas met een revolver richten achter het raam en ik riep: 'Bukken', en toen schoot ie Zaneck neer en ik rende weg . . .”

„We moeten naar de politie,” zei I.Q. automatisch.

„Eerst terug naar de villa, ze moeten toch weten waar de anderen zijn!”

„Goed, dan bellen we daar de politie,” besloot I.Q. en zette de vaart erin.

„Ze hebben een revolver, pap, en ik heb nog foto's gemaakt. Ondanks alles heb ik foto's. Hahaha.”

De grote tuin van Quarles lag vreemd verlaten met hier en daar verdwaalde tafels en afval op het platgetrapte gazon. „De politie is er al,” wees Juultje. Ze stapten uit en Drak kwam haastig op Wilbur af.

„Waar is je vriendje, jongen?”

„Het is een heel verhaal. . . het duurt wel even om dat te vertellen.”

„Ik denk dat ik er alles vanaf weet. Maar zijn ze daar binnen al op de hoogte?” vroeg Drak. „We gaan er juist naar toe,” zei I.Q. en Wilbur holde vooruit...

De anderen volgden bezadigder.

Toen hoorden ze de stem van Wilbur schor van schrik schreeuwen:

„Pap! Vader!! Politie! ...”

Hij deinsde terug van het raam en stamelde:

„Daar binnen! Dat is de vent die Zaneck heeft neergeschoten. Bukken! Hij heeft een revolver!”

I.Q., Juultje en Wilbur zochten dekking, maar Drak en Mudde renden de zogenaamde rechercheur tegemoet. De man, met

zijn beruchte regenjas half aan en de revolver voor zich, gaf Drak zo'n schop dat hij omviel, en bedreigde Mudde.

André wenkte I.Q. om 'Smit' van achteren te overmeesteren zolang hij Mudde onder schot hield.

I.Q. vermande zich en sprong op 'Smit' terwijl André hem aan de benen omvertrok.

Er klonken schoten, maar ze hadden de man bijna onder controle en Mudde gaf Drak de opdracht hem zijn wapen afhandig te maken, wat niet lukte.

'Smit' trapte Drak in het gezicht en schoof Mudde voorover de grasmatt op, zodat diens model in de klei stond. Hij was sterk als een beer. Machteloos keek men toe hoe 'Smit' zich verwijderde.

Martha Zwierus, die genietend van de nazomerse middag het grindpad naderde, stokte in haar de-paden-op-de-lanen-in-pas toen het tumult van de vechtpartij tot haar doordrong.

Voor haar starre ogen ontrolde zich een soort Wild-Westgebeuren. De man in de witte regenjas kwam achteruit lopend naar haar toe, zijn revolver leegschietend op de politie en Martha's dierbaren. Hij schoot nota bene in de richting van Wilbur en van Juul!

Martha Zwierus' vriendelijke gelaat kreeg een valse trek. Ze ontblootte haar tanden als een tijgerin die haar jongen moet beschermen en tastte in de plastic draagtas naar een wapen.

Haar hand omvatte de hals van een gezinsfles Poeff, smaak cassis. Ze hief de fles, richtte en sloeg met al haar verontwaardigde kracht. De fles brak, de man stortte neer en de cassis spoot over Martha's jurk en over de witte regenjas. „Oef, nu een Poeff,” prevelde Martha en kreeg ter plaatse de slappe lach.

En aldus, vertrokken van lachstuipen, kwam haar gezicht in het Runkums ochtendblad. Foto: Wilbur Quant.

I.Q. STAAT PAF VAN DE PIEF VAN POEFF

In een katterige stemming reed I.Q. naar de Poeff-fabrieken. Ten eerste hing de campagne hem de keel uit en zag hij eigenlijk weinig in de slagzin. Ten tweede had hij op de feestelijke avond van het tuinfeest te veel witte port geaccepteerd van de heer Pies.

En dan had hij na het vuurwerk, dat dezelfde heer Pies had ontstoken, nog zo lang met opa zitten kletsen, dat het hem nu leek of er een hoop schroot in zijn schedel lag. Het was wel hard na zo'n gezellige avond de harde commerciële wereld weer in te moeten. Hij was aan vakantie toe. En hoe! En niet alleen hij. Martha Zwierus, de heldin van de dag, had gedreigd naar haar nicht te gaan als er geen einde kwam aan het zenuwslopende Poeff-karwei. En dus had I.Q. de knoop doorgehakt, de slagzin van opa definitief voorgedragen en

zijn hele opzet ingrijpend gewijzigd. Het resultaat beviel hem niet, maar hij had er de buik van vol.

„Beter een halve flop, dan een hele vakantie naar de knoppen,” hield hij zichzelf voor.

Het Poeff-terrein was indrukwekkend groot. Op het parkeerterrein bij de kantoren stonden diverse dure auto's, en vrachtwagens reden af en aan.

Omdat hij ruim op tijd was, nam I.Q. de gelegenheid te baat om een kijkje in de fabriek te nemen. Hij duizelde van de duizenden flessen die op lopende banden diverse handelingen ondergingen tot ze compleet en wel met het bekende etiket er op klaar waren voor de dorstige liefhebbers. Het hele bedrijf gonsde van bedrijvigheid. In de gangen naar het hoofdkantoor passeerde I.Q. heren in druk gesprek, aantrekkelijke meisjes met mappen of wapperende papieren in de hand, een dame met thee en glazen frisdrank (Poeff ongetwijfeld) en hij hoorde achter alle deuren geluiden van noeste arbeid.

En in zijn handen lag de reclamecampagne voor hun product. En die campagne was totaal niet naar zijn zin als hij heel eerlijk moest zijn. Waarom had hij die onzinnige kreet van opa au serieux genomen? Langzamer en langzamer liep I.Q. tot hij bijna in het geheel niet meer vooruitkwam. De eiken deur met het koperen naambordje 'directie' schemerde voor zijn ogen. Hij hief een zware hand en klopte zwak. Geen

reactie uit de kanten Er werd gepraat, dat was duidelijk, en gelachen ook. Een vrolijke boel en daar kwam hij met de snertcampagne met de snertslagzin. I.Q. klopte krachtiger en daarna sloeg hij met volle kracht zijn knokkels tegen het hout.

Er viel een stilte in het vertrek achter de deur. Ze hadden hem gehoord.

„Binnen!”

Het moment was daar, hij begaf zich in het hol van de leeuw, in de directiekamer van de pief van Poeff. I.Q. wierp de deur open en stapte met de moed der wanhoop, krampachtig glimlachend naar binnen. Een kring van gezichten was naar hem toegewend. Heren rond een tafel keken hem verwachtingsvol aan en in hun midden stond iemand op. Een welbekende stem kraaide een groet en I.Q. keek recht in het duivelse gezicht van opa Quarles van Ispen!

En naast zijn directeurszetel doken de hoofden op van Wilbur en Aristides!

„Oef, nu een Poeff,” riep opa en reikte hem persoonlijk een glas, smaak citroen. „Op de goede afloop.”

„Op de goede afloop,” herhaalde I.Q. en dronk het glas Poeff ad fundum.

NASCHRIFT

De dag na de presentatie van de nieuwe Poeff-campagne, brachten Q & Q samen met opa een bezoek aan het politiebureau.

Ze werden zeer beleefd binnengevraagd en overhandigden Mudde het herstelde album met de foto's betreffende de zaak Anthony van Slingelandt.

Mudde gaf geen enkel laatdunkend commentaar en zei niet éénmaal Tjetjetjetje.

Ze kregen te horen dat de zaak er voor Anthony redelijk uitzag, maar dat Zaneck een zware straf zou krijgen. Berthe Bennebroeck zou in het geheel niet vervolgd worden, Ed Bennebroeck uiteraard wél. Maar in zijn geval kon men wel spreken van verzachtende omstandigheden. Het onderhoud was snel beëindigd en opa overwon zichzelf en schudde zowel Drak als Mudde kort de hand. Waar hij onmiddellijk spijt van had toen hij buiten het buro op de plek waar niet

geparkeerd mocht worden, onder de ruitenwisher van zijn MG een bekend papiertje zag zitten. „Bekeurders blijven het en speurders worden het nooit,” velde opa zijn oordeel. En met een ongeoorloofde vaart stoof hij met de twee stralende jongens achterin een Runkumse straat in, die volgens de borden verboden was voor alle verkeer.

Mudde zag het vanuit zijn kantoor, maar er moet worden gezegd, dat hij er géén proces-verbaal van maakte. Hij liet het Drak doen.

Q & Q werd uitgezonden door de KRO-televisie
Geschreven door Harrie Geelen
Composities en geluidseffecten Joop Stokkermans
Produktie Carl Tewes Filmprodukties BV
Productie-assistentie Titia Jaarsveld
Regie Bram van Erkel
Regie-assistentie Geneviève Hermans
Coördinatie Nie. Notten
Camera Jan Kijser Camera Theo van de Sande
Geluid Karel Poort
Montage Co van Harten
Chef belichter/bühne Hans van Tiel
Belichter/assistent bühne Leen IJff
Make-up Ulli Ullrich
Costumes Renée Deijmann
Kleding-advies Piet König
Location manager Wim de Koning
Rekwisieten Dick van der Knaap
Algemeen assistent Frank van Zutphen
Foto's Frans van Geelen
Grafisch ontwerp Theo Dijkslag
Catering Hans Sijses